Mübarek Şaban Ayınızı ve Berâet Gecenizi Tebrik Eder,
Berâet Gecesinde Yapacağınız Duaların
Bir Sene Boyunca Hayırlı Kaza ve Kaderlerle
Karşılaşmanıza Vesile Olmasını
Cenâb-ı Mevlâ'dan Niyaz Ederiz!

Lâlegül

Aylık, İlim, Kültür ve Fikir Dergisi
Yıl: 2 Sayı 16
Haziran 2014
Fiyatı: 10 TL

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ VE BERABERİNDEKİLER KURTUBA (İSPANYA-CORDOBA), GRANADA VE İŞBİLİYYE (SEVILLA)DAKİ KİLİSEYE DÖNDÜRÜLEN CAMİLERİ ZİKİRLE MAMUR ETMEK VE HIRİSTİYANLAR TARAFINDAN KABİRLERİ BOZULUP PARKA ÇEVRİLMİŞ 1000 KÜSÜR SENELİK KADİM MEZARLIKLARDA BULUNAN ULEMA VE EVLİYA'NIN ERVAHINI ŞÂD ETMEK ÜZERE ENDÜLÜS'Ü ZİYARET ETTİLER

BİR SENE BOYUNCA HAYIRLI KADERLER YAZILMASI, ÖMRÜN UZAYIP O SENE ÖLÜMDEN KORUNULMASI VE RIZKA BEREKET HÂSIL OLMASI İÇİN BERÂET GECESİ YAPILACAKLAR —74—

Bir Sene Boyu Tüm Afetlerden Korunmak İçin Ramazan-ı Şerif'in İlk Gecesi (27 Haziran Cuma'yı 28'e Bağlayan Gece) Kılınacak Namaz —80—

Berâet Gecesi Ömre Bereket, Rızka Bereket ve Bir Senelik Belaları Defetmek İçin Okunacak 3 Yâsîn-i Şerîf'ten Sonra Kaza ve Kaderi Müsbet Yönde Etkilemek İçin 10 Kere Okunacak Mühim Bir Dua —74—

Her Muradın Hasıl Olması, Kötüler Defterinde Olanın Dahi İyiler Arasına Kaydolunması, Şehit Olarak Ölmek, Ölmeden Cennetteki Makamını Görmek, 70.000 Melek'le Selamlanıp Müjdelenmek, 700.000 Melek Tarafından Kendisi İçin Cennet'te Köşkler-Saraylar Bina Edilip Ağaçlar Dikilmek, Bir Seneye Kadar Üzerine Günah Yazılmamak Gibi Sayısız Müjdelere Erişmek İçin Kılınacak Berâet Gecesi Namazı —76—

URFA ZİYARETİMİZ VE SABIR KAHRAMANI HAZRETİ EYYÜB (Aleyhisselâm) —54—
MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

İSLAM'DA MEŞRU MÜLK EDİNME YOLLARI —50—
HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

İSLÂMA GÖRE ÖRTÜNME / TESETTÜR-İ ŞER'Î —32—
ALİ EREN

SÜLÜK TEDAVİSİNİN TARİHÇESİ VE TIBB-I NEBEVÎDEKİ YERİ —66—
DR. SUAT ARUSAN

RAMAZAN AYINA HAZIRLIK —22—
MEHMET TALU

DİN KARDEŞLİĞİ —60—
ALİ ULVİ UZUNLAR

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

EDİTÖRDEN

Rabbimizin ayı olan Receb Ayı'nı geride bıraktık ve Efendimiz'in ayı olan Şaban Ayı'na girdik elhamdülillah.

Hakkında pek çok hadisi şerifler varid olan bu mübarek ay, ne hikmetse insanların gaflet ettikleri, ibadet ve taat noktasında gevşeklik gösterdikleri bir aydır. Bunun sebebi de herhalde; üç aylara girerken Receb Ayı ile birlikte insanlar kendilerine mânen şöyle bi çeki-düzen verip ibâdete yöneliyorlar. Fakat Şaban Ayı girince ister istemez bir gevşeme süreci başlıyor ve insanlar; "nasıl olsa önümüzde Ramazan Ayı var. Oruçla, teravihle, mukabeleyle dolu dolu geçiririz" düşüncesiyle, Şaban Ayı'nda bir boşluğa düşüp gaflet edebiliyorlar. İşte bu sebeple Efendimiz *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* bir hadisi şeriflerinde buna dikkat çekerek biz ümmetini uyarıyor:

"Bu Şa'ban ayı, Receb ve Ramazan arasında kalan insanların gaflet ettikleri bir aydır. Halbuki Şa'ban ayı amellerin, alemlerin Rabbine yükseltildiği bir aydır. Ben de amelimin, oruçlu olduğum halde yükseltilmesini seviyorum."

Amellerin Allah-u Teâlâ'ya arzedildiği, şu içinde bulunduğumuz Şaban Ayı'ndan gaflet etmeyip, Ramazan Ayına en güzel şekilde hazırlanmaya gayret edelim. Efendimize nisbet edilen bu mübarek ayda, o güzeller güzeline bol bol salavat getirelim. Zira salavat getirmek, Peygamber Efendimize bağlılığın, muhabbet ve teslimiyetin bir ikrârıdır. Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Selem) bir hadîs-i şeriflerinde:

"**Ahirette Bana insanların en yakını, Bana en çok salavat getirenlerdir**" buyurmuştur. Öyleyse, herkesin kendi derdine düşeceği o kıyamet gününde Ona yakın olmanın en kolay ve en güzel yolu olan salavâtı, özellikle bu ayda dilimizden düşürmeyelim ve her halimizle O'na layık birer ümmet olmaya çalışalım.

Şa'ban- Ayı'nın faziletiyle alakalı olarak Efendimiz *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* bir diğer hadis-i şerifte ise şöyle buyurmuştur:

"Her kim Şa'ban Ayı'na değer verip tazim eder, onda Allâh-u Teâlâ'dan sakınırsa; taatıyla amel eder, günahlara karşı nefsine hakim olup tutarsa; Allâh-u Teâlâ o kimsenin günahlarını affeder ve o sene vukû bulacak bütün bela ve hastalıklardan kendisini emin kılar."

Kıymetli Lalegül Dergisi Okurları!

İçinde bulunduğumuz Haziran Ayı'nda kesinlikle gaflet etmememiz gereken Berat Gecesi'ni de sizlere hatırlatmak istiyorum. 12 Haziran Perşembe'yi 13 Haziran Cuma Günü'ne bağlayan gece Berat Gecesi'dir. Önümüzdeki bir sene içerisinde neler olup bitecekse, bunların hepsi işte bu gece takdir ve tespit edilir.

Mahlukatın bir sene içerisindeki rızkları, zengin veya fakir, aziz veya zelil olacakları, önümüzdeki sene kim ölecek, kim doğacak, hangi bölgelerde yel, sel, deprem, yıldırım düşmesi, yer çökmeleri gibi doğal afetler meydana gelecek; nerelerde harpler, darpler zuhur edecek bunların hepsi, hatta yeryüzüne kaç adet yağmur damlası düşecekse, o dahi Berat Gecesi'nde yazılır.

Rabbim bizlere o geceyi en güzel şekilde ihya etmeye muvaffak kılıp, hakkımızda hayırlı takdirler yazılmasını nasip eylesin.

Yine bu gecede Allah-u Teala birçok kimseleri af edecektir. Nitekim Efendimiz *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

"...Cenab-ı Hak bu gecede Benî Kelb Kabilesi'nin koyunlarının tüylerinin sayısı kadar kimseyi Cehennemden âzâd eder..."

Bu mübarek gece Rabbine iltica edip tövbe edenler, Cehennemden kurtuluş beratlarını alacaklar inşâallah.

Ramazan Ayı'nın müjdecisi olan Berat Kandilinizi tebrik eder, bu gecenin bizlere ve tüm İslam Alemi'ne barış ve huzur getirmesini Rabbimden niyaz ederim.

Fi Emanillah!

Lâlegül

Aylık, İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Yıl: 2 Haziran 2014
Sayı 16 Fiyatı: 10 TL

Lalegül Dergisi Adına
İmtiyaz Sahibi
Tuana Basın Yayın

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Genel Müdür
Gürsel YILDIZ

Reklam Müdürü
Suat YILDIZ
0212 435 10 58

Yayın Türü
Yerel, Sürekli, Aylık

Basım Yeri
Promat
Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Sanayi Mah. 1673 Sok. No: 34 34510
Esenyurt/İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)
Hediyeli 120 TL
Yurtdışı Abonelik Bedeli (Yıllık)
90 Euro

Abonelik İçin Banka Hesap Bilgileri
Gürsel Yıldız Adına
Albaraka: TL HESABI
İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

Albaraka Türk Euro Hesabı
İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

Gürsel Yıldız- Posta Çeki Hesap Numarası
105 907 20

Temsilci İrtibat
444 34 68

Abone Dağıtım
Tuana Basın Yayın
Tel: 444 34 68

Adres
Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 444 34 68

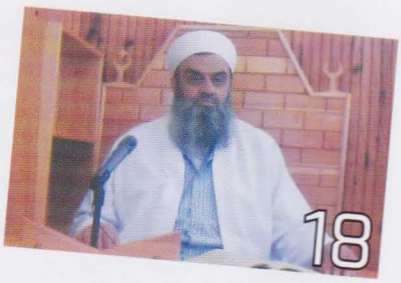

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN VE BERABERİNDEKİLERİN ENDÜLÜS (İSPANYA) DA BULUNAN İSLAM ESERLERİNİ VE MÜSLÜMAN MEZARLARINI ZİYARETİ
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

PEYGAMBERSİZ DİNİN OLABİLECEĞİNİ DÜŞÜNMEK, HİKMETE VE ADETULLAH'A AYKIRIDIR VE ZINDIKLIKDIR
RESÜL BÖLÜKBAŞ

37 EDEBİYYÂT
ŞİİRLERDEN SEÇMELER

38 BİR SAHÂBÎYİ TANIYALIM
HAZRET-İ ALİYYÜL MÜRTEZA (3) (Radıyallahu Anh)

40 MENÂKIB
KISSADAN HİSSELER

47 HİKMETLİ SÖZLER
HIKEMİYYÂT

53 HADİS-İ ŞERİFLER
SÜNNET

66 SÜLÜK TEDAVİSİNİN TARİHÇESİ VE TIBB-İ NEBEVÎDEKİ YERİ
DR. SUAT ARUSAN

74 DUALAR VE ZİKİRLER
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

İÇİNDEKİLER

RAMAZAN AYINA HAZIRLIK
MEHMET TALU

İSLÂMA GÖRE ÖRTÜNME / TESETTÜR-İ ŞER'Î
ALİ EREN

BİR ALİMİ ANALIM
ERZURUM'UN SON DEVİRDE YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ HACI SÂLİH EFENDİ (10)
(Kuddise Sirruhû) 1898-2.2.1991

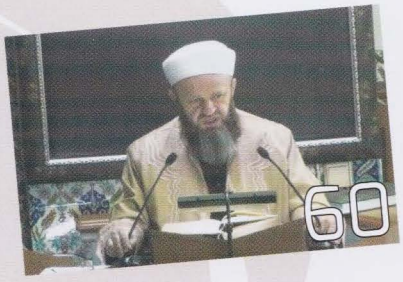

EHL-İ SÜNNET İ'TİKADI
TÜRPÜŞTİ RİSALESİ (9)

İSLAM'DA MEŞRU MÜLK EDİNME YOLLARI
HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

URFA ZİYARETİMİZ VE SABIR KAHRAMANI HAZRETİ EYYÜB (Aleyhisselâm)
MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

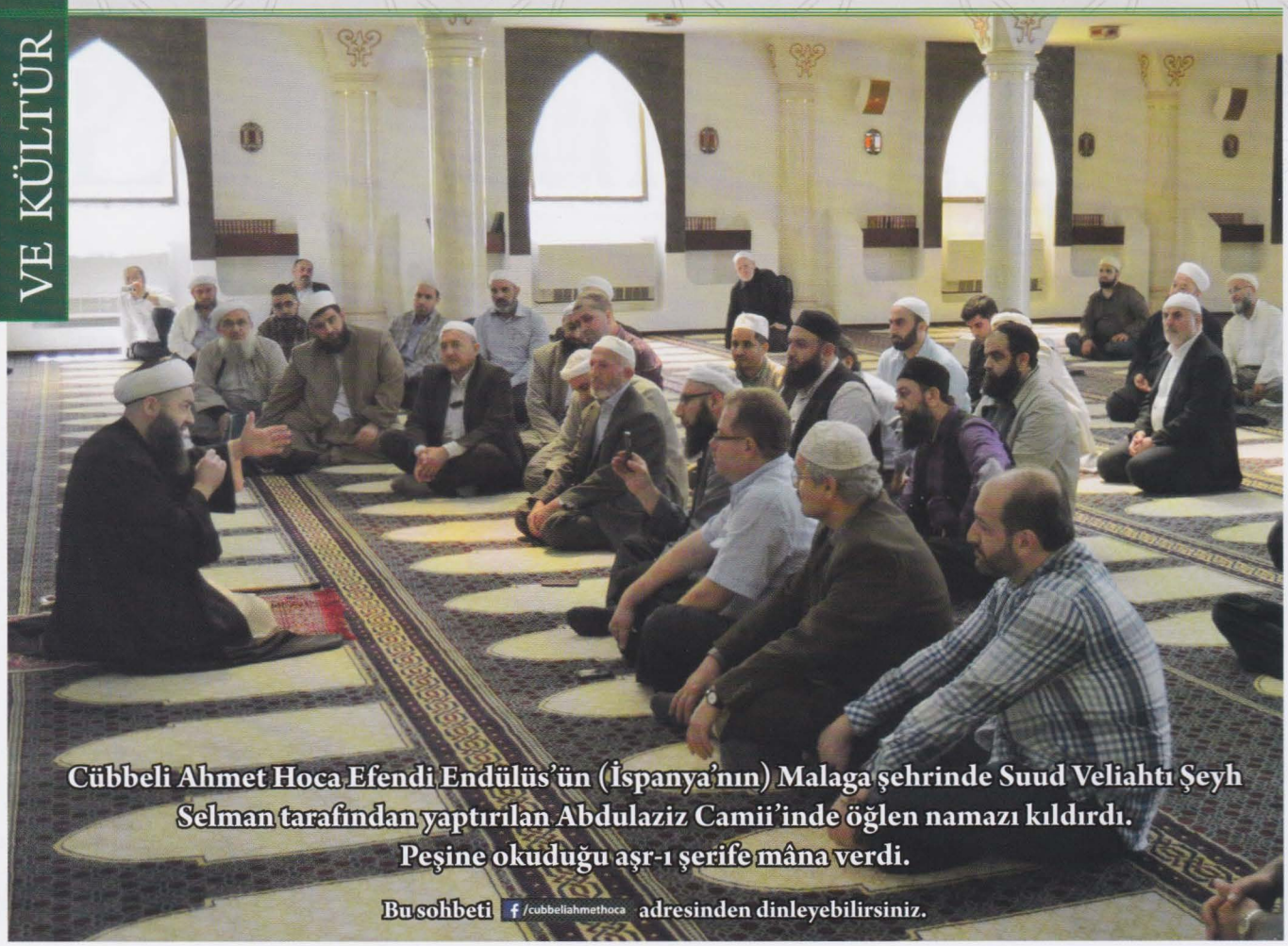

DİN KARDEŞLİĞİ
ALİ ULVİ UZUNLAR

CİNLER, SİHİR-BÜYÜ, NAZAR, CANLI VE BİREBİR YAŞADIKLARIMIZ
SALİH MEMİŞOĞLU

AİLEDE MADDİ VE MANEVİ MUTLULUK
ŞEVKET GÖKŞAN

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi Endülüs'ün (İspanya'nın) Malaga şehrinde Suud Veliahtı Şeyh Selman tarafından yaptırılan Abdulaziz Camii'inde öğlen namazı kıldırdı. Peşine okuduğu aşr-ı şerife mâna verdi.

Bu sohbeti /cubbeliahmethoca adresinden dinleyebilirsiniz.

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN VE BERABERİNDEKİLERİN ENDÜLÜS (İSPANYA)DA BULUNAN İSLAM ESERLERİNİ VE MÜSLÜMAN MEZARLARINI ZİYARETİ

ENDÜLÜS EMEVÎ DEVLETİ

1) SİYASÎ TARİH

İslâm fetihlerinin seyri dikkate alındığında, 710 yılına kadar birkaç şehir ve kale dışında Kuzey Afrika'nın tamamını ele geçirmiş olan müslümanların yeni bir hamle daha yapmaları tabii görünmektedir. Kuzey Afrika Valisi Mûsâ b. Nusayr, Emevî Halifesi Velîd b. Abdülmelik'ten izin alarak Tarîf b. Mâlikkumandasındaki yaklaşık 500 kişilik bir birliği 710 yılının ilkbaharında keşif gayesiyle Ispanya'nın güney kıyılarına yolladı. Mûsâ b. Nusayr, Tarîf b. Mâlik'in bol miktarda ganimetle dönmesinden sonra Ispanya'nın fethi için hazırlıklara başladı.

Ardından 711 ilkbaharında azatlısı Berberî asıllı Târık b. Ziyâd kumandasında 7000 kişilik bir orduyu, arkasından da 5000 kişilik bir takviye birliğini Ispanya'ya gönderdi.

Târık b. Ziyad'la çarpışan Rodrigo'nun ordusu onlardan 5-6 misli kadar fazla ve takriben 70.000 civarında idi ama üç gün veya bir hafta süren zorlu bir savaş sonunda Târık b. Ziyâd büyük bir kısmını imha etmek suretiyle ağır hezimete uğrattı.

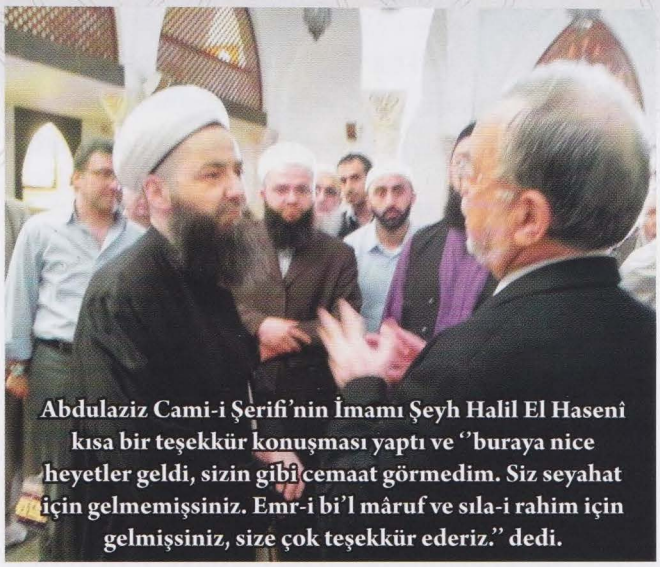
714 yılında Halife Velîd b. Abdülmelik'in emriyle, Mûsâ b. Nusayr'in Endülüs'ün idaresini oğlu Abdülazîz'e bırakıp yanına Târık'ı da alarak bol miktarda ganimetle birlikte Dımaşk'a dönmesi üzerine Endülüs'te "valiler dönemi" (asrü'l-vülât) başlamıştır.

I. Abdurrahman'ın 756'da Endülüs Emevî Devleti'ni ilânına kadar devam eden bu dönemde yirmi bir vali iş başına geldi.

Bunlardan bazıları doğrudan Dımaşk'taki Emevî halifesi veya onun adına Kuzey Afrika valisi tarafından tayin edilirken bazıları da Endülüslü askerler tarafından seçildi. Valiler dönemindeki siyasî faaliyetler arasında fetih hareketini Avrupa içlerine götürme teşebbüsleri önemli bir yer tutar.

Endülüs'te bu gelişmeler meydana gelirken Abbâsîler Emevî hânedanına son vererek bu hânedan mensuplarını sıkı bir şekilde takip etmeye ve öldürmeye başladılar. Bu takipten kurtulmayı başaran çok az sayıdaki kişiden biri de Halife Hişâm b. Abdülmelik'in torunlarından Abdurrahman b. Muâviye idi. Filistin ve Mısır üzerinden Kuzey Afrika'ya kaçan, ancak burada da rahat bırakılmayacağını anlayan Abdurrahman 755 yılında Endülüs'e geçti. Endülüs'e geçerken sadece canını kurtarmayı değil burada bulunan çok sayıdaki Emevî yanlısı Arap, Suriyeli asker ve diğer unsurlardan faydalanarak Emevî hânedanını yeniden kurmayı düşünüyordu.

ed-Dâhil yâni Muhacir lakabıyla bilinen Abdurrahmân'dan başlayan ve Üçüncü Hişam'la sona eren bu devlet, 756 (H. 139)'dan 1031 (H. 422)'ye kadar iki yüz yetmiş beş sene hüküm sürdü.

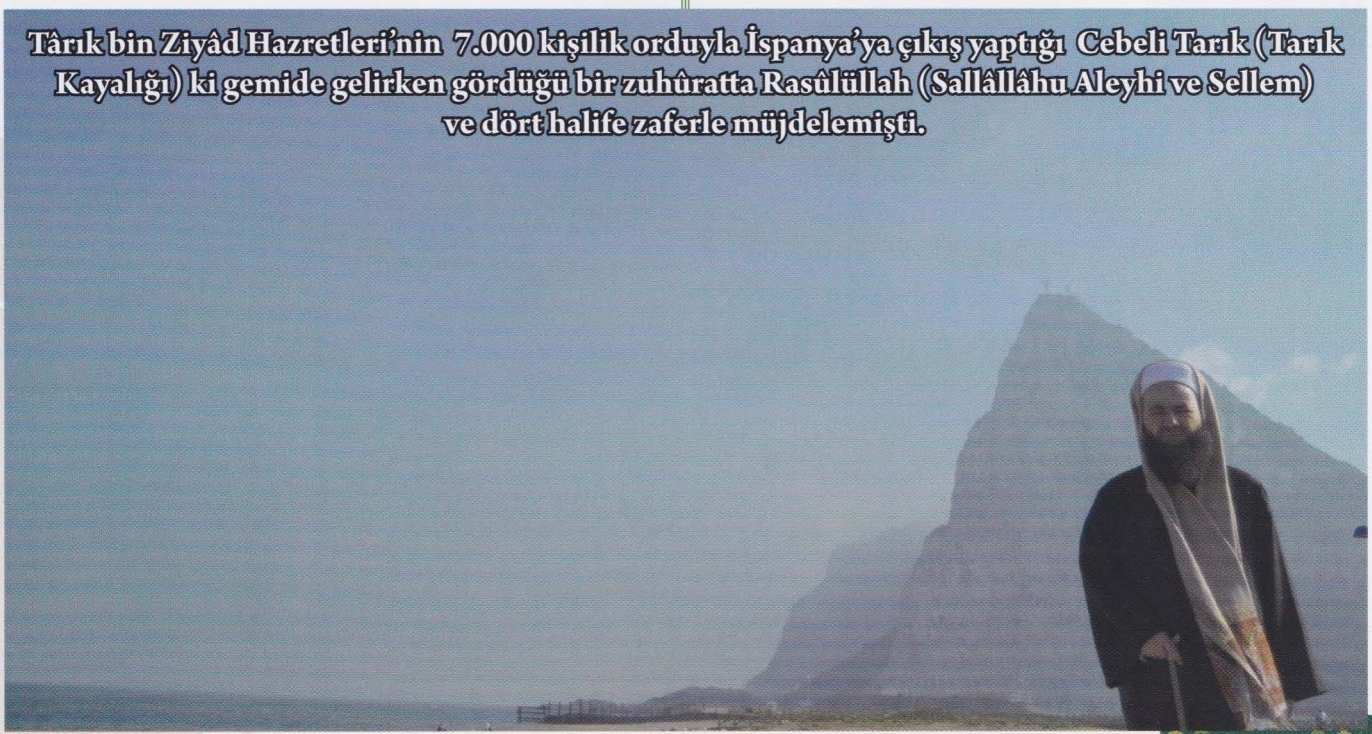

Abdulaziz Cami-i Şerifi'nin İmamı Şeyh Halil El Hasenî kısa bir teşekkür konuşması yaptı ve "buraya nice heyetler geldi, sizin gibi cemaat görmedim. Siz seyahat için gelmemişsiniz. Emr-i bi'l mâruf ve sıla-i rahim için gelmişsiniz, size çok teşekkür ederiz." dedi.

Üçüncü Abdurrahmân'a kadar Kurtuba Emirliği diye adlandırılan bu devlete, bu hükümdar zamanında Endülüs Emevî Hilâfeti nâmı verildi. Hükümdar, emîr-ül-mümînîn ünvanını aldı.

Devletin kurucusu olan Abdurrahmân, Şam'daki Emevî Devleti'nin yıkılması üzerine, Fırat ırmağını geçerek Filistin'e kaçtı.

Âzâdlı kölesi Bedr, kız kardeşini ve servetini yanına kaçırdı. Daha sonra zorlukla uzun süren bir yolculuktan sonra, Mısır yoluyla Fas'a geçti. Kuzey Afrika'da bir hayli dolaştıktan sonra Endülüs'e ulaştı. Kuzey Afrika valisi olan Abdurrahmân el-Fihrî, onu yakalatmak için çok sıkı tedbirler aldı ise de yakalayamadı. Endülüs'e yerleşen Emevîlerle mektuplaşarak irtibatı sağlayan Abdurrahmân bin Muâviye, onları, etrafında toplanmaya çağırdı.

Târık bin Ziyâd Hazretleri'nin 7.000 kişilik orduyla İspanya'ya çıkış yaptığı Cebeli Tarık (Tarık Kayalığı) ki gemide gelirken gördüğü bir zuhûratta Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ve dört halife zaferle müjdelemişti.

Bu hususta âzâdlı kölesi Bedr yardımcı oluyordu. 755 (H. 138) senesinde Endülüs'e girmeye muvaffak oldu. Bir müddet sonra Yemen'den gelip Endülüs'e yerleşen kabileleri de toplamayı başardı.

Birinci Abdurrahmân, Endülüs valisi Yûsuf el-Fihrî ile yaptığı muharebeyi kazandı. Gayet sistemli ve planlı bir şekilde, Endülüs'ü yavaş yavaş ele geçirdi. 756 (H. 139) senesinde Kurtuba şehrine girerek Yûsuf el-Fıhrî'nin idaresine son verdi ve Emevî emirliğini kurdu. Halîfelik ünvanını hiç kullanmadı.

Abdurrahmân bin Muâviye, emîrliğini îlân ettikten ve halkın bîatından sonra, kurduğu yeni devleti sağlamlaştırmak için bölgesindeki müslümanları etrafında topladı. Kuvvetli bir ordu kurdu. Endülüs'ün Şam'a bağlılığını koparark bağımsız oldu. Halka yumuşak ve adaletle muamele etti.

Birinci Abdurrahmân'ın idareye tamamen hâkim olması, dıştan ve içten kaynaklanan pek çok ayaklanmayı bastırdıktan sonra mümkün oldu.

Bu isyanlar içerisinde Abdurrahmân bin Muâviye'yi en çok meşgul eden, Şakyâ el-Berberî'nin Endülüs'te Fâtımîlerin desteğinde Şiî bir devlet kurmak maksadıyla yaptığı ayaklanmadır. Bu ayaklanma on sene süren bir mücâdeleden sonra bastırıldı. Böylece Abdurrahmân bin Muâviye, 33 senelik meliklik devresinin büyük bir kısmını, çıkan isyanları bastırmakla geçirdi

I. Endülüs Emevîleri (756-1031).

a) Emirlik Dönemi (756-929).

Abdurrahmân bin Muâviye'nin 788 (H. 172) senesinde vefatından sonra, yerine oğlu **Hişâm** geçti. O da birçok isyanı bastırdı.

Hişâm, 796 (H. 180) senesinde otuz dokuz yaşında iken vefat etti. Yerine oğlu **Hakem** geçti.

Hakem zamanında da iç karışıklıklar baş gösterdi. O da isyanları bastırıp büyük başarılar kazandı. Hakem, 23 Mayıs 822 târihinde vefat edince, yerine oğlu **Abdurrahmân** geçti.

İkinci Abdurrahmân'ın sultanlık dönemi, Endülüs Emevî Devleti'nin en parlak devridir. Hatta tarihçiler bu dönemden düğün günleri mânâsında **Eyyâmü'l-Arûs** diyerek bahsetmişlerdir.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi Kurtuba Emevi Camiinin mihrabında dua ederken

Bu devirde gaza ve fetihler yapılmış, büyük ordularla çıkılan seferlerde düşmanlar ağır yenilgilere uğratılmıştır.

Maddî bir bolluğa, kültür ve ilimde yüksek bir seviyeye ulaşılan bu devirde, bir takım iç ayaklanmalar olmuşsa da, bunlar öncekilere göre çok azdır. Tamamen bastırılan isyanların bir kısmı da gayr-i müslimler tarafından çıkarılmıştır.

Endülüs Devletinde İlme ve Alime Verilen Değer Neticesinde Elde Edilen Tekamüller

Endülüs Emevî Devleti'nde, ilme ve âlime çok değer verildiğinden ilim ve fende çok ileri gidildi. Saraylar ve devlet dâireleri birer ilim yuvası oldu. Her memleketten, ilim öğrenmek için tâlibler akın akın Kurtuba'ya toplandılar. Kurtuba'da büyük ve mükemmel bir tıb fakültesi kuruldu. Sadece Kurtuba'da 800 medrese ve 1700 cami vardı. Avrupa kralları ve devlet adamları tedâvî için Kurtuba'ya gelip, gördükleri güzel medeniyete, güzel ahlâka, misafirperverliğe hayran kaldılar. Kurtuba'da altı yüz bin kitap bulunan bir kütüphane yapıldı. Bilhassa tıb ve astronomi ilminde çok ileri gidildi. **Muhyiddîn ibni Arabî, Kadı Ebû Bekr ibni Arabî, Ebû Hayyân el-Endelüsî, Nûreddîn Batrûcî, meşhûr müfessir Ebû Abdullah bin Muhammed Kurtubî, Kadı Iyâd Yahsûbî** *(Rahimehumullah)* gibi pek çok âlim yetişti.

Dünya üzerindeki ilk medrese, Mağrib'in Fâs şehrinde bulunan **Kayravân Medresesi** idi. Din ve fen ilimlerinde âlimler yetişmesini teşvik eden ikinci Abdurrahmân zamanında, Kurtuba'da da

büyük bir medrese kuruldu. Bu medrese, o devirde dünya medreseleri arasında en meşhûru ve en gözdesi idi. Burada Ispanya'nın her tarafından talebeler ilim öğrenmeye geldiği gibi, Avrupa'dan, Afrika'dan ve Asya'nın çeşitli bölgelerinden müslüman ve hıristiyan pek çok talebe tahsîl yapıyordu.

Bu medrese, Bağdâd'da kurulan Nizamiye medreselerinden daha önce kurulmuştu. Mısır'da Şiîlik propaganda merkezi olarak kurulan Câmiü'l-Ezher de, bu medreseden yıllar sonra kurulmuştur.

Eğitim ve ilmi teşvik için çeşitli vakıflar kuruldu. Müderrislerin ve talebenin kalacak yerleri ve yiyecekleri temin edilir, ihtiyaçları eksiksiz karşılanırdı. Endülüs Emevî Devleti'nin, Avrupa'ya ilim ve irfan saçtığı zamanda, hıristiyan Avrupa'da okuma-yazma bilen son derece azdı. Bunlar da kiliseye mensuptu.

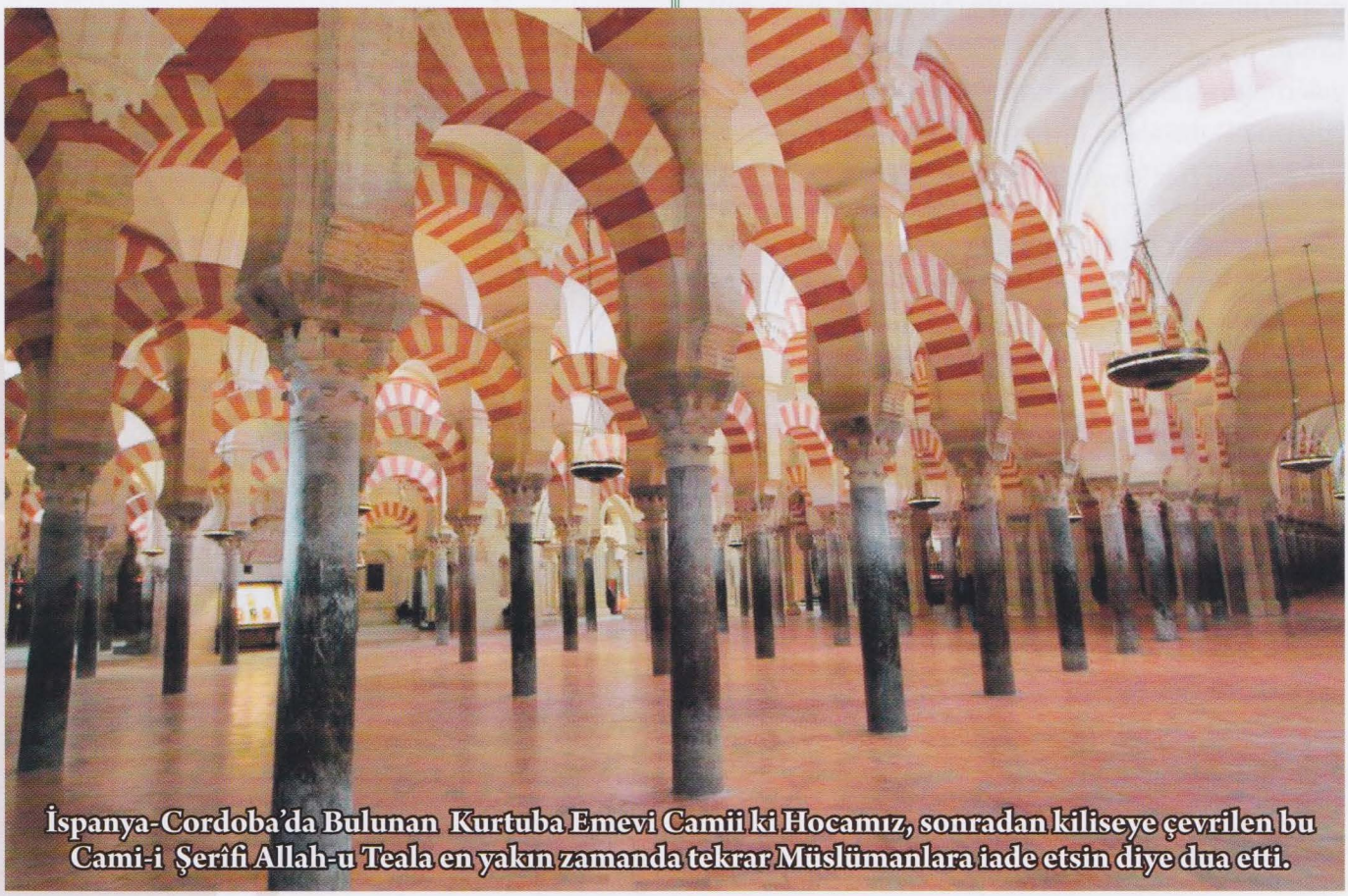
Fen ilimleri Endülüs'te ileri dereceye ulaşmıştı. Kimya alanında Abbâs bin Firnâs, cam yapma tekniğini geliştirdi ve tanıttı. Sülfirik, nitrik, nitro, hidroklorik asitleri keşfetti ve birçok kimyasal maddeyi ortaya çıkardı. Kimya alanında çalışmalar, yeni ilâçlar hazırlama konusunda faydalı oldu. Yine ilk defa ilâçlar hakkında bilgi veren kitaplar hazırlandı ve eczaneler kuruldu.

Fizyoloji ve anatomi konularında uygulamalı tıp ilmi geliştirildi. işbiliyeli Ebû Mervân Abdülmelik bin Zühr, mîde kanserini tarif eden ilk müslüman hekim oldu. Ayrıca siyatik tedavisinde oldukça başarılıydı.

Bundan başka Endülüs'te emsaline çok az rastlanan ince sanatlı camiler, saraylar, bahçeler yapıldı. Her yönü ile bir sanat şahikası olan ve Kurtuba'da yaptırılan Büyük Camii, 785 yılında Birinci Abdurrahmân devrinde inşâ edilmeye başlandı ve on senede tamamlandı. Fakat bundan sonra her sene bir parça ilâve edilerek son şeklini 990 (H. 380) senesinde aldı.

Caminin içinde, her biri 10 metre yüksekliğinde 1419 sütun bulunuyordu ve 20 adet de kapısı vardı. Mermer sütunlar, minareler, minber ve diğer tezyînâtı, tek kelimeyle bir sanat âbidesi ve şaheseriydi.

Hıristiyanlar 1492 senesinde Kurtuba'ya girince, ilk iş olarak, bu camiyi harâb ettiler. Sonra da içine kilise yaptılar. Bunlardan başka; Bib-Mardun Camii, Medînetü'z-zehrâ Camii, Ca'feriyye ve El-Hamra Sarayı, Endülüs'te yapılan diğer mîmârî eserlerden bâzılarıdır.

İspanya-Cordoba'da Bulunan Kurtuba Emevi Camii ki Hocamız, sonradan kiliseye çevrilen bu Cami-i Şerîfi Allah-u Teala en yakın zamanda tekrar Müslümanlara iade etsin diye dua etti.

Nobel ödellü Fizikçi Pierre Curie'nin: "Endülüs'ten bize 30 kitap kaldı, onunla atomu parçalayabildik. Eğer yakılan bir milyon kitabın yarısı kalsaydı, bugün çoktan uzayda galaksiler arasında seyahat ediyorduk." şeklindeki beyanı Endülüs İslam Devleti'nin ulaştığı yüksek seviyeyi ve Avrupa'nın tüm gelişmelerini müslümanlara borçlu olduğunu ispat hususunda bir vesika niteliği taşımaktadır.

İkinci Abdurrahmân 852 senesi Eylül ayının yirmi üçünde vefat edince verine oğlu **Muhammed** geçti. Muhammed bin Abdurrahmân da tahta geçtikten sonra iç isyanlarla uğraştı.

Otuz dört sene emirlik yapan Muhammed, 886 senesinde altmış beş yaşında vefat edince, yerine oğlu Münzir geçti. İlme meraklı ve âlimleri koruyan bu hükümdarın saltanatı kısa sürdü. Ufaktefek iç isyanlar oldu ise de kısa sürede bastırıldı ve Münzir'in âdil idaresi sayesinde halk oldukça sakin bir devir geçirdi. 888 senesinde Münzir vefat edince, yerine kardeşi Abdullah geçti.

Abdullah bin Muhammed tahta çıktıktan sonra, zayıflamış durumda olan devlet otoritesini güçlendirmek ve her tarafta hissedilir hâle getirmek için faaliyete geçti. Yarı bağımsız duruma gelen prenslikleri tekrar merkeze bağladı. isyanları bastırdı. Daha sonra hıristiyanlara karşı sefere çıktı. Bir çok zaferler kazandı. *(Rahmetullahi Aleyhim)*

Abdullah 912 senesinde ölünce, vasiyeti üzerine yerine torunu Üçüncü Abdurrahmân bin Muhammed, yirmi üç yaşında iken sultan oldu.

Böylece iç karışıklar çok artınca 1018 senesinde Kasım bin Hammûd tahta çıktı ise de, merkezdeki kargaşalıklar yüzünden valiler kendi bölgelerinde bağımsızlıklarını îlân ettiler. Böylece Endülüs Islâm târihinde, **Tavâif-i Mülûk** devri başladı. Iç çekişmeler devleti yıprattı. Endülüs Emevîlerini bir bayrak altında toplamak için son gayreti gösteren beşinci Abdurrahmân'ın oğlu Ümeyye, 1031 senesinde tekrar Kurtuba'ya girerken yakalandı ve öldürüldü.

Parçalanan Emevî Devleti, bir süre sonra Cevherler tarafından tâbi beylik hâline getirildi. Hıristiyan devletler bu küçük beylikleri kısa zamanda yıktılar. Bunlardan snnra yalnız Benî Ahmer Devleti 1492 senesine **kadar yaşayabildi**

III. Halifelik Dönemi (929-1031).

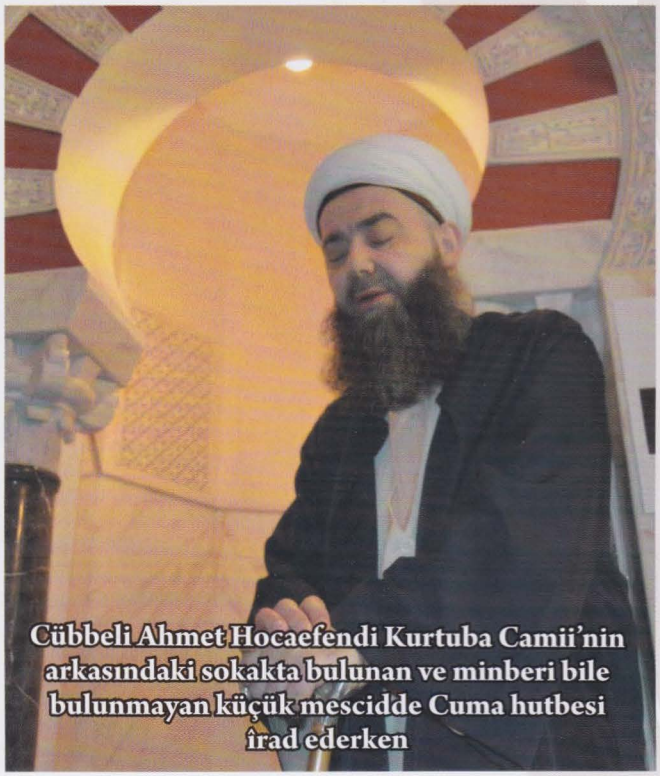
III. Abdurrahman ülke içinde birlik ve huzuru tesis ettikten sonra Fâtımîler'e ve kuzeydeki Ispanyol krallıklarına karşı ciddi bir mücadele başlattı.

Endülüs Emevîleri'nin tartışmasız en büyük hükümdarı olan III. Abdurrahman 961 yılında öldüğünde yerini âlim kişiliğiyle tanınan elli yaşındaki oğlu II. Hakem aldı. Bu halifenin döneminde (961-976) daha önce

sağlanan iç istikrar devam ettiği gibi dış ilişkilerde İspanyol krallıkları karşısında elde edilen üstünlük de korundu.

II. Hakem zamanındaki asıl gelişmenin ilim ve sanat alanında olduğu görülür; Endülüs bu dönemde İslâm medeniyetinin en faal merkezi haline gelmiştir.

I. Hakem'in ölümünden sonra oğlu II. Hişâm'ın (976-1009, 1010-1013) henüz çocukluk yaşında iken tahta geçmesinden istifade eden Hâcib Ibn Ebû Amir ve iki oğlu Abdülmelik ile Abdurrahman iktidarı ele geçirerek kendi adlarıyla anılan Arnirîler dönemini haşlattılar

Cübbeli Ahmet Hocaefendi Kurtuba Camii'nin arkasındaki sokakta bulunan ve minberi bile bulunmayan küçük mescidde Cuma hutbesi îrad ederken

a) Mülûkü't-tavâif (1031-1090).

Bu dönemde görülen küçük devletler için kesin bir sayı vermek zordur. Zira Endülüs Emevî Devleti'nin yıkılışının ardından Kurtuba dışındaki şehirlerde yaşayan pek çok nüfuz sahibi aile bağımsızlığını ilân etti. Bunların bazıları şöyle sıralanabilir: Tuleytula'da Zünnûnîler, Sağrüla'lâ bölgesinde Tücîbîler ve Hûdîler, Batalyevs (Badajoz) ve civarında Eftasîler, İşbîliye ve civarında Abbâdîler, Gırnata'da Zîrîler.

Bunun yanında birçok küçük şehrin, hatta kalenin de merkezî idareden koptuğu görülmektedir. Bu dönemde Endülüs'te yaşanan siyasî olayların en önemlilerinden biri mülûkü't-tavâif (küçük devletlerin melikleri) arasında başlayan ve kıyasıya devam eden savaşlardır. Bu durum müslümanların gittikçe zayıf düşmesine sebep oldu.

4. Murâbıtlar Dönemi (1090-1147)

Endülüs müslümanları adına Abbâdî Emîri Mu'temid-Alellah'ın (İbn Abbâd) daveti üzerine Murâbıtlar'ın hükümdarı Yûsuf b. Tâşfîn, Tuleytula'nın zaptından bir yıl sonra büyük bir orduyla Endülüs'e geçti ve bu sırada Batalyevs'i tehdit eden VI. Alfonso'yu Zellâka Savaşı'nda ağır bir yenilgiye uğrattı (1086). Bu zaferle güneye doğru gelişen hıristiyan yayılması bir süre için durdurulmuş oldu. Yûsuf b. Tâşfîn, Endülüslü emîrlere düşman karşısında birleşmelerini tavsiye ederek Mağrib'e geri döndü. Fakat mülûkü't-tavâifîn tekrar birbirleriyle mücadeleye girmesi üzerine hıristiyanlar hücumlarını yeniden başlattılar ve müslüman emîrler üzerindeki baskılarını arttırdılar.

Bu sebeple Yûsuf b. Tâşfîn ikinci defa Endülüs'e geçti. Ancak bu gelişinde sırf cihadla yetinmeyip bazı emîrlerin ve özellikle de fukahanın teşvikiyle bütün Endülüs'e hakim oldu ve burayı Murâbıtlar Devleti'ne bağlı bir vilayet haline getirdi. Murâbıtlar'ın Endülüs'teki hakimiyeti yaklaşık altmış yıl sürdü. Bu sürenin ilk yirmi beş yılında içeride istikrar sağlanmış, dışarıda ise hıristiyanlara karşı başarılı bir cihad yürütülmüştür. Ancak daha sonraki yıllarda iç karışıklıklar yeniden başladı.

Bunda Endülüslü emîrlerin Murâbıtlar'a olan desteklerini azaltmaları, halkın ağır vergiler karşısında bunalması, daha önce Murâbıtlar'a yardım eden fukahadan bazılarının bu defa tam aleyhte bir tavır alması ve Kuzey Afrika'da baş gösteren bazı iç huzursuzlukların önemli rolü bulunuyordu. Hem Mağrib hem de Endülüs'te hemen hemen aynı anda ortaya çıkan bu gelişmeler Murâbıtlar'ın gücünü zayıflattı ve daha önce hıristiyanları üst üstü yenilgiye uğratan orduları bu defa üst üste bozguna uğramaya başladı.

Murâbıtlar'ın yıkılışıyla (1147) Endülüs'ün siyasi birliği tekrar bozuldu. Bu parçalanmadan istifade eden Kastilya Krallığı Aragon, Piza ve Cenovalılar'dan oluşturduğu bir Haçlı ordusuyla Meriye'yi (1147), Katalonya (Catalonia) Kontluğu da Turtûşe (1148) ve Lâride'yi (1149) ele geçirdi. Bir taraftan siyasi parçalanmanın devam ettiği, diğer taraftan hıristiyan krallıklarının toprak kazanmaya başladığı bu dönemde de Endülüs'ün imdadına yine bir başka Kuzey Afrika Devleti olan Muvahhidler yetişti.

5. Muvahhidler Dönemi (1147-1229)

Muvahhidler, Murâbıtlar'dan farklı olarak kendilerinden yardım isteyen bazı dost emirleri hasımlarına karşı korumak amacıyla Endülüs'e geçtiler. İlk yıllarda Kurtuba, Batalyevs, İşbiliye ve Şilb (Silves) gibi şehirleri kontrol altına alan Muvahhidler daha sonra Balear adalarını zaptettiler ve nihayet 1172'de Kastilya Krallığı'nın himayesinde bulunan Benî Merdenîş'ten Muhammed b. Sa'd'ı mağlup ettiler; Belensiye (Valencia), Mürsiye, Ceyyân, Vâdiâşî (Guadix), Karmûne, Beyyâse (Baeza) ve Gırnata'yı ele geçirdiler.

Muvahhid ordusunun Kuzey Afrika'ya geri dönmesinden sonraki yıllarda tekrar harekete geçen hıritiyanlardan Portekizliler 1189'da Fransız, Alman ve İngilizler'in de katıldığı bir Haçlı ordusuyla Şilb'i işgal ettiler. Bu sırada Kastilya Kralı VIII. Alfonso da İşbiliye veKurtuba'nın kuzeyindeki bazı kaleleri zaptetmiş bulunuyordu.

Muvahhidî Hükümdarı Ebû Yûsuf el-Mansûr bu defa hıristiyanların ilerleyişini durdurmak gayesiyle yeniden Endülüs'e geçti ve 1195 yılında Kurtuba'nın kuzeyinde Erek (Alarcos) denilen mevkide Kastilya kuvvetlerine karşı parlak bir zafer kazandı.

Arkasından kuzeye doğru yürüyerek Vâdilhicâre, Salamanca gibi bazı şehir ve kaleleri geri aldı.

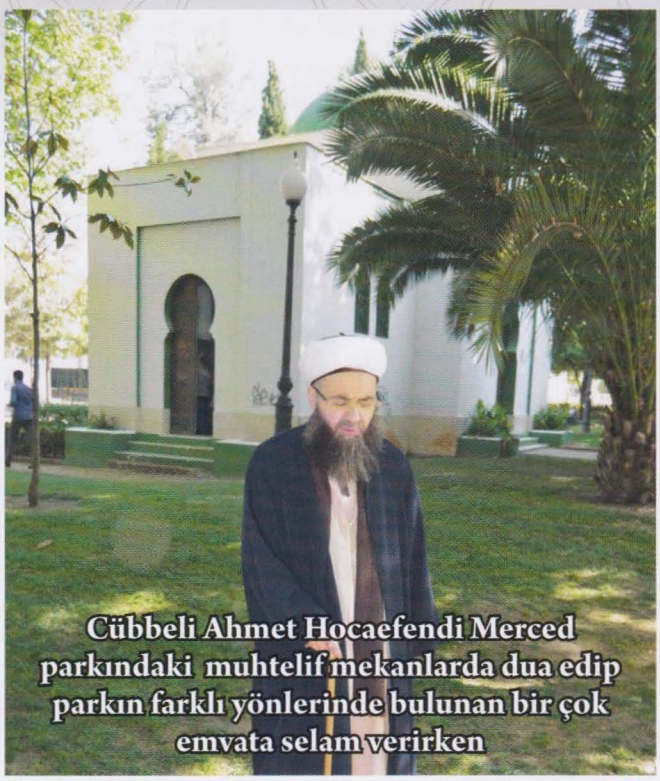
Bu sırada Endülüs gibi Kuzey Afrika da siyasî parçalanmaya sürüklenmiş. Muvahhidler'in zayıflaması üzerine Tunus ve civarında Hafsîler, Cezayir'de Abdülvâdîler, Fas'ta ise Merînîler bağımsızlıklarını ilan etmişlerdi. 1230'da Kastilya ve Leon krallıklarını birleştiren III. Fernando ile Aragon Kralı I. Jacques Endülüs ve Kuzey Afrika'daki bu durumu çok iyi değerlendirdiler ve tekrar hızlı bir istila harekatı başlattılar.

6. Gırnata Benî Ahmer Emirliği (Nasrîler) ve Endülüs'te İslâm Hâkimiyetinin Sonu (Gırnata 1238-1492)

Hıristiyan krallıklarının süratli bir şekilde gerçekleştirdiği istilâ hamlesinden sadece, Muhammed b. Nasr tarafından Gırnata'da kurulan ve Endülüs'ün güneydoğusundaki İlbîre'den Ronda-4ya kadar uzanan dar sahil şeridi üzerinde hüküm süren Nasrîler (Benî Ahmer) kurtulabildi. Son derece güç şartlara rağmen iki buçuk asrı aşkın bir süre tarih sahnesinde kalmayı başaran bu devlet, hem Endülüs'te İslâm hâkimiyetinin son temsilcisi olması, hem de Elhamra Sarayı gibi İslham mimarisinin en güzel örneklerini verdiği bir dönemi temsil etmesi açısından tarihte seçkin bir yere sahiptir.

Cübbeli Ahmet Hocaefendi ve beraberindekiler Cordoba Merced parkında bulunan kadim mezarlıkta dua ederlerken

Cübbeli Ahmet Hocaefendi Merced parkındaki muhtelif mekanlarda dua edip parkın farklı yönlerinde bulunan bir çok emvata selam verirken

Gırnata emirlerinin çoğu, dış ilişkilerinde şartlara göre değişen esnek bir siyaset takip ederek özellikle hıristiyan krallıklarını karşılarına almamaya dikkat ettiler. Öte yandan bu krallıklardan gelebilecek herhangi bir tehlike karşısında yalnız kalmamak için de Kuzey Afrika'daki Merînîler'le iyi ilişkiler kurdular. Bu siyaset sonucunda 1462 yılına kadar nisbeten istikrarlı bir dönem geçirildi; ancak bu tarihten sonra ortaya çıkan iç karışıklıklar sebebiyle durum değişti. "Reconquista" hareketinin tamamlanması açısından fırsatı değerlendiren Kastilya-Leon Krallığı 1462'de Endülüs müslümanlarının Kuzey Afrika ile irtibat sağladıkları tek nokta olan Cebelitarık'ı zaptetti.

1469'da Kastilya-Leon Kraliçesi İzabella ile (İsabelle de Castille) Aragon Kralı II. Fernando'nun (Ferdinandd'Aragon) evlenmesiyle İspanyol birliğinin gerçekleşmesi üzerine hıristiyan yayılması daha da hızlandı ve 1489'a kadar Gırnata Emirliği'nin başşehrin dışında el-Hâme (Alhama), Ronda, Levşe (Loja), Mâleka, Beyyâse ve Meriye gibi belli başlı şehirlerinin tamamı ele geçirildi. Sıra Gırnata'ya geldiğinde müslümanlar şehrin müdafaası için büyük bir gayret sarfettilerse de kuşatmanın yol açtığı tahribat erzak yokluğu ve çeşitli imkansızlıklar yüzünden 1492'de teslim olmak zorunda kaldılar; böylece İslâm hâkimiyetinin Endülüs 'teki en son kalesi de düşmüş oldu.

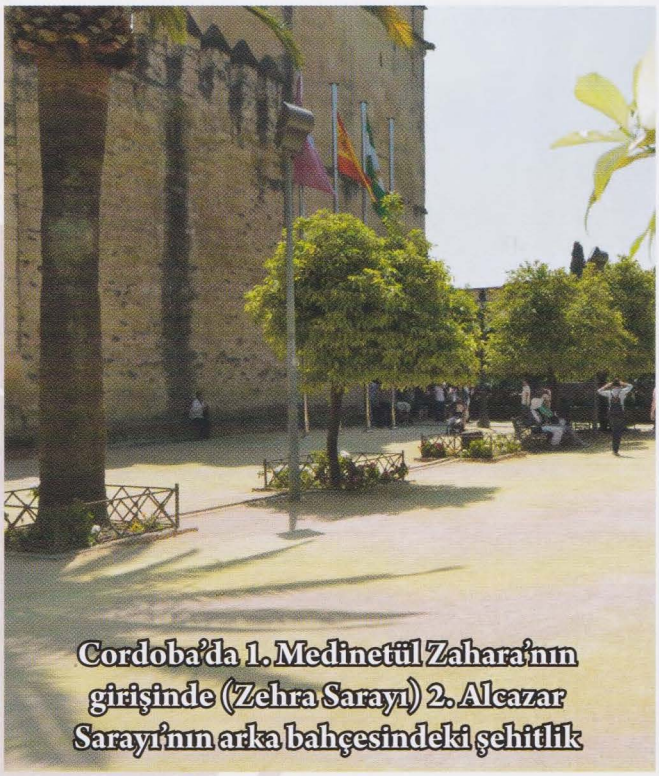

Cübbeli Ahmet Hocaefendi ve beraberindekiler Cordoba'da 1. Medinetül Zahara'nın girişinde (Zehra Sarayı) 2. Alcazar Sarayı'nın arka bahçesindeki şehitlerin ve devlet büyüklerinin gömüldüğü mezarlıkta dua ederken

Bu tarihten sonra İspanya'da kalan müslümanlar, Hıristiyanlığı kabul edenler de dahil olmak üzere bir asrı aşkın bir süre çok büyük sıkıntı içerisinde yaşadılar ve sonunda tamamen ülkeden sürüldüler.

GÖZYAŞLARINDA ENDÜLÜS

Osmanlı padişahlarında mağdur ve mazlum coğrafyalarda zulüm gören halklara ilgi olmuştur. İstanbul'un fethiyle genişlemeye başlayan Osmanlı İmparatorluğu, Endülüs'teki müslümanların durumlarıyla da yakından ilgileniyordu.

Cordoba'da 1. Medinetül Zahara'nın girişinde (Zehra Sarayı) 2. Alcazar Sarayı'nın arka bahçesindeki şehitlik

Ama hem batıya hem de doğuya doğru genişleyen imparatorluğun önünde her zaman çeşitli engeller olmuştur. Mesela Memluklar, Osmanlı'nın Avrupa ile ne zaman bir müşkülü olsa, İran'la iş birliğiyle Osmanlı'nın güney ve güney-doğusunda sınır ihlallerine genişlerdi. Endülüs'e yardıma niyetlenen Osmanlı'nın önünde Memluk engeli bir duvar gibi duruyordu.

Cordoba'da Bulunan 16 Adet Müslüman Mezarlığının Bölgelerinin Şu Andaki İsimleri

1- Plaze de Colón, nº 8.
2- Zona Arqueológica de Cercadilla.
3- Centro Comercial CARREFOUR.
4- Infraestructuras MA-1 (Tablero Bajo).
5- Parcela C, manzana 6, PO 1, Plan Parcial P1.
6- Avenida y Paseo de la Victoria.
7- M17MA-1 (Tablero Bajo).
8- M ğ-MA-1 (Tablero Bajo).
9- M16MA-1 (Tablero Bajo).
10- Avenida del Campo de la Verdad - Plaza de Santa Teresa.
11- Avenida del Aeropuerto.
12- Plaza San Lorenzo nº3 esquina padre Roelas.
13- Paligono Indusrial de la Torrecilla.
14- Ronda Oeste (Poniente).
15. Santa Rosa.
16. Parque de Miraflores.

Not: 15/16 yüzyılda mezarlıklar taşlar çıkartılıp yok edilmiş ama eski mezarlık arazileri kilise tarafından alınmamış, o alanları hiç satmamışlar, son yüzyıl içinde de hepsi park yapılmış.

Granada'nın tesliminden sonra Katoliklerin ilk yaptıkları, Granada'nın teslimi için yapılan yazılı anlaşmayı çiğnemek oldu. Katolik olmayan bütün Yahudiler ve Müslümanlar toplu halde İberya'dan çıkarılacaktı, yoksa öldürüleceklerdi.

Fakat hiçbir Avrupa devleti Müslümanların ve Yahudilerin göçmen olarak memleketlerine gelsin istemediler. Osmanlı denizcisi Kemal Reis gemileriyle Endülüs halkını Osmanlı coğrafyasına taşıdı. Binlerce Müslümanı Anadolu'ya getirirken, yüzlerce Yahudiyi de İzmir, İstanbul ve Selanik şehirlerine getirip yerleştirdiler.

Çünkü, Müslümanların sosyal konumlarına ve dini hayatlarına ağır müdahale dönemi başlatılmıştı. Camiler yıkıldı veya kiliseye çevrildi. Ulu Cami'ler Katedrale dönüştürüldü. Kral Fernando, Müslüman balkan ülke ekonomisi için vazgeçilmez yerini biliyordu. Ancak Vatikan'ın tavrı çok sertti. Başka memlekete gitmek isteyenler gidecek, kalanlar ise mutlaka Katolik olacaklardı.

Vatikan'ın öncülüğünde zorla Hıristiyanlaştırma süreci başlatılmıştı. Granada Müslümanları her şeyi göze alıp defalarca isyan ettiler. Müslümanların iki defa başlattığı fevri ve sert direnişleri, ordu kuvvetleri tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı.

Engizisyon mahkemeleri kuruldu ve ağır infazlar başladı. Müslümanlar, hapis, kürek cezası, işkence görerek meydanlarda canlı-canlı yakılmaya başlandılar. Hayatta kalmak için Katolikliği kabul etme kveya kaul etmiş görünmekten başka çareleri kalmamıştı.

Kütüphanelerden, camilerden ve evlerden ta rihten edebiyata, teknik, tıp ve felsefe konularında tamamı arapça yazılmış yüzlerce kitap hatta Kur'an-ı Kerimler toplandı. Granada'nın en geniş meydanına yığıldı ve ateşe verildi. Alevler ve yükselen duman günlerce uzaklardan görüldü. Havayı kağıt ve mürekkep kokusu kapladı. Müslüman halk üzüntülerinden sokağa çıkamadı. Paha biçilmez el yazması eserlerin yırtılan yaldızlı sayfaları sokaklarda uçuşuyordu. kütüphaneler kundaklandı.

Mutlaka dışardan gelecek yardıma ihtiyaçları vardı. Granada halkının yaşlı bilgeleri tekrar bir umutla Osmanlı Padişahına bir elçi ve yazdıkları uzun bir Feryadname gönderdiler.

Feryadname Padişah ve Vüzera huzurunda elçi tarafından okundu. Yüz dört beyitlik şiir Padişah'a Endülüs Müslümanlarının selamlarıyla sunulur. Yaşadıkları zorluklar anlatılıp, yardım istenir:

FERYADNAME

"Kafirlere karşı Allah'ın yardımıyla daima zaferler kazanan, şehirlerin en şereflisi İstanbul'a yerleşen, Allah'ın Müslüman orduları ve Türklerle süslediği Osmanlı yurduna, din ve takva ehline, Vüzeraya, Ulemaya, Kadılara ve meşverette söz sahbi olan bilgelere Endülüste -Darul Gurbette- sahipsiz kalan kölelerden selam olsun!

Endülüs'te, karanlık Rum denizinin ortasında, büyük bir musibete uğrayan, şerefli bir hayattan sonra cami avlusunda sakalları yolunan ihtiyarlardan, sokakta giderken örtüleri çekilip yüzleri açılan kadınlardan, zorla sürüklenip tecavüz edilen kızlarımızdan, oruçlu iken zorla domuz eti yedirilen ninelerden sizlere selam getirir, bastığınız yeri ve eşiklerinizi öperiz!

Granada'daki kadim mezarlıklardan birinin bulunduğu bölge / Puerta de Victoria (viktorya kapısı) Müslümanlar mezarlıklarını şehir kapılarının hemen girişine kurarlardı ki bu bölge de o dönemde şehrin giriş kapısının olduğu yerdir

Başımıza gelen felaketi ve hal-i perişanımızı efendimize arz ederiz! Muhammed'in dini uğrunda haçlılara karşı cihat ettiğimiz günlerde ölüme, esarete, işkenceye, açlığa ve kıtlığa dayandık. Asırlardır haçlılar üzerimize çekirge sürüsü gibi geldiler, şehitler vererek çarpıştık, çoğunda da galip geldik. Bütün haçlı şövalyeleri üzerimize üşüştü, hiç yardım alamadık ve zayıf düştük. Erzakımız ve cephanemiz tükendi. Aylarca kuşatma altında kaldık, atlarımız ve mücahitlerimiz yorgun düştüler, salgın hastalıklara düçar olduk. Ağır toplarıyla surlarımız yıkıldı ve şehirlerimizi birer birer işgal ettiler.

Aramızda yapılan tam elli beş şartlık anlaşmaya uymadılar. Kastilya Kralı Fernando ve komutanları bize dediler: "Şartlarınızı kabul ediyoruz. Hiç baskı olmadan beldelerinize ve mallarınıza sahip olacaksınız." Fakat ellerine düşünce verdikleri sözlerinden döndüler. Bizi zorla Hıristiyanlaştırmaya başladılar. Dinimizle ilgili bütün kitapları, Kur'an-ı Kerim'leri yırttılar, alaya aldılar, oruç tutan ve namaz kılan bir Müslümanı yakaladıkları zaman onu bayıltana kadar dövüp işkence ettikten sonra yığdıkları odun kümesi üzerinde cayır cayır yakıyorlar. Kiliseye gitmeyenleri tokatlıyor, zindana atıyor ve mallarına el koyuyorlar. Kur'an okuyan, ilahi söyleyen ve Muhammed adını ananları dövüyor ve ağır vergiler alıyorlar. Köleleştirildik, Kelime-i Şehadet getirmemiz yasak.

Cenazelerimizi İslami kurallara göre defnedemiyoruz. Elimizden alıyor ve bir hayvan leşi gibi çöplüğe, köpeklerin önüne atıyorlar. İsimlerimiz bize hiç sorulmadan ve baskıyla değiştirildi. İtiraz edenin başına ne belalar geliyor. Küçücük oğullarımız, kızlarımız her sabah zorla kiliseye götürülüyor, onlara yalan ve küfür öğretiliyor. Camilerimiz yıkıldı, çöplüğe çevrildi. Ezanlar okunamıyor, yerine çanlar çalınıyor.

Rabbimiz Allah ve yaratılmışların en hayırlısı Muhammed Mustafa hatırına ve adına siz padişah efendimizden yardım dileniyoruz!

Roma'da oturan Papa'ya sorun, bize verdikleri sözlerden ve haklardan nasıl caydılar? İslam hükümdarları Hıristiyanlara verdikleri sözlerden dönmediler. Kimsenin dinine ve namusuna dokunmadılar, kimseyi zorla yurdundan çıkarmadılar. Sizin mektubunuz İspanya Krallarına ulaştı ama bir kelimesine bile itibar etmediler. Aksine bize olan baskı ve işkenceleri arttırdılar.

Mısır'dan da elçiler geldi. Elçilere bizim zorlamasız, gönlümüzce Hıristiyan olduğumuz yalanını söylediler. Sahte vesikalar gösterdiler.

Biz öldürülme ve meydanlarda yakılma korkusuyla onların zorlamalarına "Evet" dedik. Oysa biz onların zalim gözlerinden uzak, evlerimizde Peygamber efendimizin dini ve Allah'ın tevhidi üzere yaşıyoruz.

Namaz kıldıkları, ezan okudukları, örtündükleri ve oruç tuttukları tespit edildiği için önce köleleştirilen sonra da kılıçtan geçirilen Belfika, Munyafa ve Haejer Müslümanlarını hatırlayınız. Hatta Endereş halkı gibi, namaz kıldıkları camiye doldurulup yakılarak kömüre çevrilen Müslümanlar yüreklerimizde yaradır.

Bizim talebimiz: İmza attıkları anlaşmalarına sadık kalsınlar. Yani dinimize ve namazımıza dokunmasınlar! Yoksa, yardımlarınızla buradan Mağrib'deki Müslümanların yanına göçmemize izin versinler.

İşbiliyye (Sevilla)da bulunan kadim müslüman mezarlığını barındıran Maria Luisa Parkı

Gidenler mutlaka ziyaret ederek o bölgede asırlar boyu hüküm süren müslümanların ruhlarını şad etsinler

Arzullahi Vasia, Allah'ın arzı geniştir. Hicretimiz burada kimlikleriz ve kafir olarak kalmamızdan daha hayırlıdır.

Ey bütün Müslümanların Padişahı!

Ülkemizde daima huzu rve dirlik olsun. Askeriniz çok ve kuvvetli olsun. Rızkınız bol olsun. Allah sizi daima muzaffer kılsın.

Son sözümüz: Esselamu aleykum Verahmetullahi ve berakâtüh..."

Görüldüğü üzere;

Başlangıçta dînin güzel emirlerine ve yasaklarına eksiksiz uyan Endülüs müslümanları, zamanla bozulup birlik ve dirliklerini kaybettiler, önceki kazandıkları zaferler, artık hayâl oldu. Müslüman memleketlerine giren hıristiyanlar, zalimlikte ellerinden geleni geri bırakmadılar. Papanın elçisinin de hazır bulunduğu Barsbastro kalesinin muhasarası ve işgali esnasında anlaşmayla teslim olmak mecburiyetinde kalan müslüman ahâliye yapılanlar, bu zulümlerin en bariz bir numûnesidir.

Anlaşma îcâbı kadınları ve çocukları ile birlikte kaleyi terkeden erkekleri ayırıp, hunharca katleden hıristiyanlar, müslümanların kadınlarını da aralarında bölüştüler. Bu esir kadınlardan bin tanesini de papaya gönderdiler.

İşbiliyye (Sevilla) Ulucamii

Cübbeli Ahmet Hocaefendi Kiliseye döndürülen ve içerisine Cristof Colomb gibi gevurlar gömülen mübarek caminin tekrar müslümanlara iadesi için dua ederken

Papa, bu mazlumların esir edilmesini telin edeceği yerde, zevk duydu. Zamanla Endülüs'ün tamâmına hâkim olan hıristiyanlar, kendi dinle rinden olmayan herkesi, hıristiyan olmaya mecbur tuttular. Kabul etmeyenleri öldürdüler.

Bilhassa başpiskopos Juan Ximinez devrinde, Ispanya her tarafa dehşet saçan bir taassup denizi hâline geldi. Islâm kültürüne ait her şey yok edilmeye çalışıldı. Müslüman olduğunu hissettirenler, bir kelime de olsa Arapça kullananlar, şiir söyleyenler, eski aile adlarını taşıyanlar, millî ve dînî kıyafetler giyenler, hattâ hamama gidenler, yakalandıkları gibi kürek, zindan, sürgün ve diri diri yakılmak gibi cezalara çarptırıldılar.

Başpiskopos Ximinez, halk arasına hafiyeler saldı. Eşsiz bir hazîne şeklinde olan kütüphânelerdeki kitapları bir odun yığını gibi meydanlarda yaktı ve evlerde de bir tane kitap kalmamasına dikkat etti. Bir milyon ciltten fazla eser!

-Hâsılı kelam asıl soykırım Endülüs Emevî Müslümanlarına yapılmıştır-

ENDÜLÜS - OSMANLI MÜNASEBETLERİ

İstanbul'un fethi diğer İslâm beldelerinde olduğu gibi Benî Ahmer Emirliği'nde de büyük bir sevinçle karşılanmıştı. Zira Endülüs'teki bu son İslâm devleti açısından bu fetih, hıristiyan krallıkiarının tehditlerine karşı yardım talep edebilecekleri yeni bir büyük müslüman gücünün doğuşu anlamına gelmekteydi.

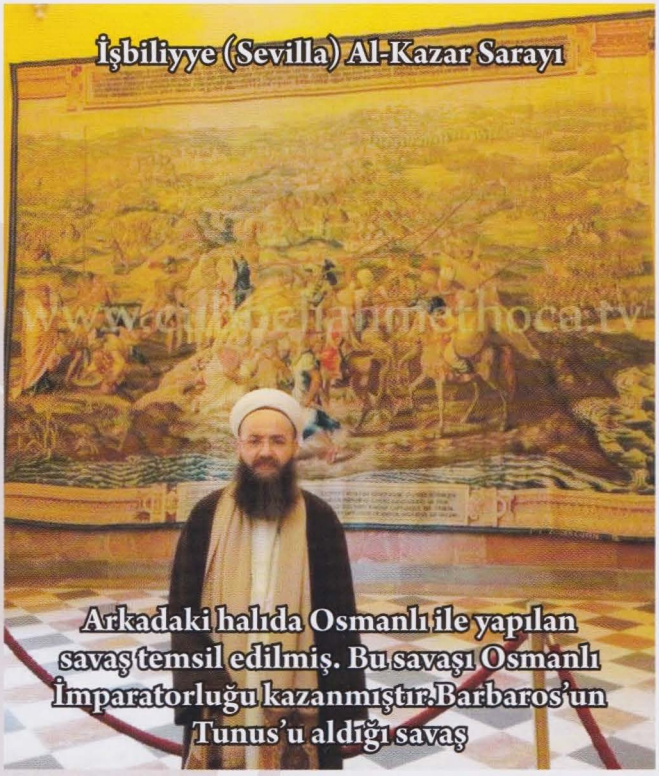
Nitekim 1487'de Emîr Ebû Abdullah, Osmanlı Padişahı II. Bayezid'e bir elçi gönderek şehirlerini teker teker ele geçiren Fernando-Izabella çiftine karşı yardım istedi. Fakat II. Bayezid bu sırada bir taraftan kardeşi Cem'le, diğer taraftan Memlükler'le meşgul olduğu için istenilen yardımı yollayamadı. Buna karşılık papaya ve II. Fernando'ya birer mektup yazarak Endülüs müslümanlarının sıkıştırılmamasını rica etti, ancak bir sonuç alamadı.

Gırnata'nın düşmesinden on yıl sonra 1502'de de bu defa şehirde kalmış olan müslümanlar II. Bayezid'e elçi gönderdiler. Elçi padişaha, Endülüs müslümanlarının

mâruz kaldıkları dinî baskıları ve bu baskılar karşısındaki çaresizliklerini dile getiren bir de kaside sunmuştu. Bunun üzerine II. Bayezid meşhur denizci Kemal Reis kumandasında bir donanmayı Akdeniz'e gönderdi. Kemal Reis İspanya kıyılarını vurduktan sonra bir grup Endülüs müslümanını kurtararak Kuzey Afrika'ya ve İstanbul'a taşınmalarını sağladı.

Endülüs - Osmanlı münasebetleri Kanûnî Sultan Süleyman devrinde yeni bir boyut kazandı. Şarlken (V.Karl) zamanında (1516-1556) Ispanyollar'dan büyük zulüm gören Endülüs müslümanları, Osmanlı himayesinde müstakil Cezayir emîri olan Hızır Reis'ten (Barbaros) yardım istediler. Bunun üzerine Hızır Reis 1530 yılında Ispanya sahillerine yedi defa gönderdiği otuz altı parçalık donanmasıyla 70.000 müslümanı kurtardı ve Cezayir topraklarında iskân etti. Yine Kanûnî döneminde Turgut, Piyâle ve Sâlih reisler de Osmanlı donanmasıyla Ispanya kıyılarına sayısız seferler düzenlediler ve çok sayıda Endülüslü müslümanı Kuzey Afrika'ya taşıdılar.

Türk denizcilerinin bu faaliyetleriyle Osmanlı-Endülüs münasebetlerinin iyice güçlenmekte olduğunu gören Ispanyollar, Endülüs müslümanlarının Osmanlılar'la ilgilerini kesebilmek için asimilasyon faaliyetlerini hızlandırma yoluna gittiler.

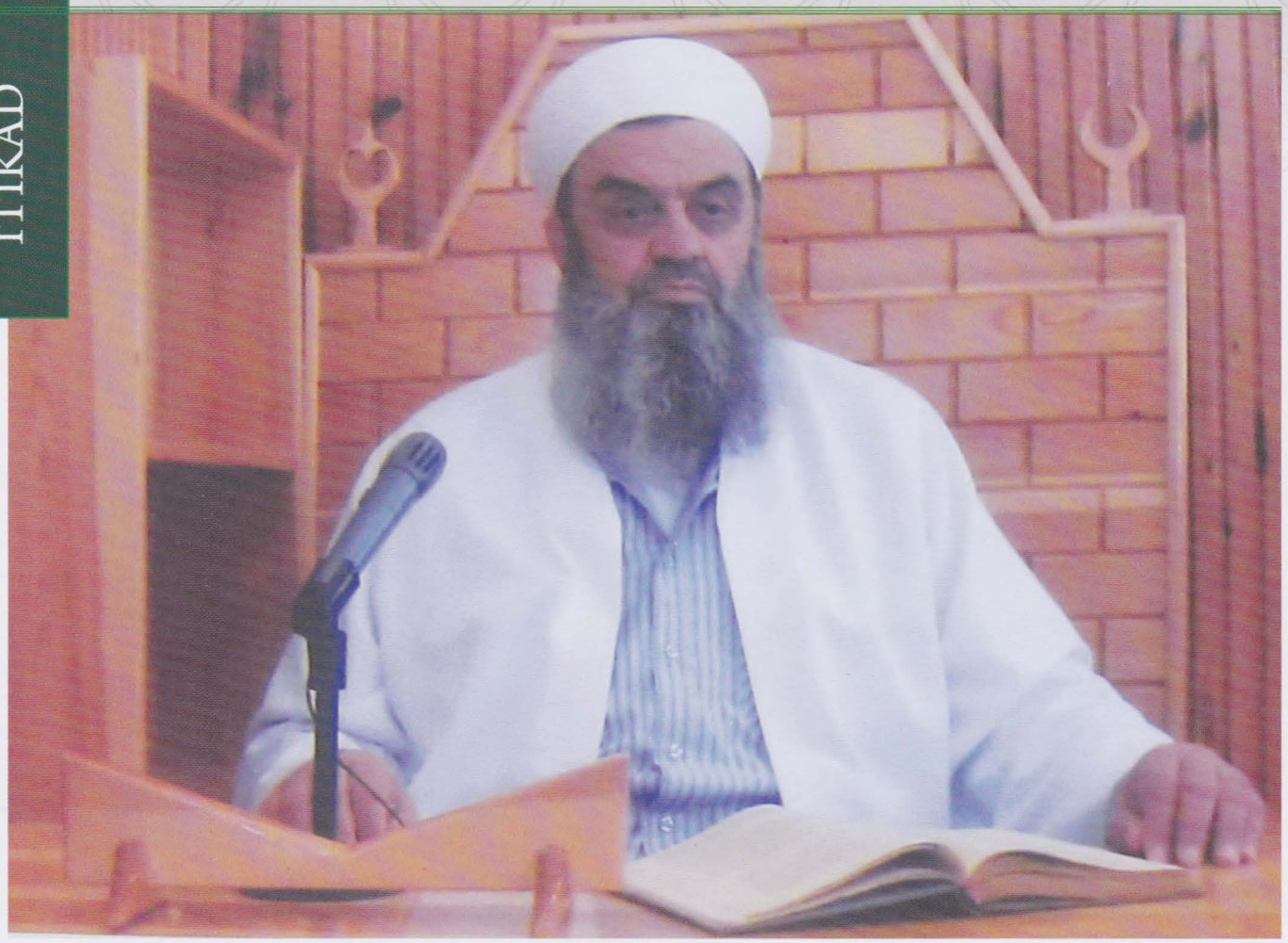

Dışarıyla ilişki kurduğu tesbit edilen kişi ya da gruplar engizisyon mahkemelerine sevkedilerek ağır biçimde cezalandırıldılar.

Bu gibi hareketler Endülüslüler'i 1568'de büyük bir ayaklanmaya sevketti. Ayaklanma kısa sürede Ispanya'nın güney kıyılarının tamamına yayıldı. Diğer taraftan bu sırada Osmanlı padişahı olan II. Selim'e de üst üste mektuplar gönderildi. II. Selim meselelerini yakından takip ettiğini, kendilerine gerekli yardımın yapılacağını bildirdi ve Cezayir Beylerbeyi Kılıç Ali Paşa'ya bu hususta emir verdi. Bunun üzerine Kılıç Ali Paşa önce güçlü bir donanma yolladı, ancak bu donanma Meriye önünde çıkan bir fırtına sonucu dağıldı.

Ertesi yıl bol miktarda silâh ve asker gönderildi. Fakat kumandanın Endülüs'e varınca mal toplamaya yönelmesi ve isyan eden müslümanların lideri Muhammed b. Ümeyye'yi öldürtmesi yüzünden ayaklanma hareketi zayıflamaya başladı. Bu durumdan haberdar olan II. Selim Endülüslüler'e bir defa daha yardım taahhüdünde bulunduysa da (1570) ertesi yıl Osmanlı donanmasının Lepanto'da yakılması, vaad edilen yardımın gerçekleşmesini imkânsız hale getirdi. Bunun da etkisiyle üç yıldır devam eden ayaklanma son buldu.

Ispanyollar, 1609-1614 yılları arasında müslümanların hemen hemen tamamını Endülüs'ten uzaklaştırdılar. O sırada Osmanlı tahtında bulunan I. Ahmed, hem Avusturya hem de Iran seferleriyle uğraşması ve donanmanın yeterince güçlü olmaması sebepleriyle Ispanya'ya karşı harekete geçemedi. Bununla beraber padişah Fas, Ingiltere, Fransa ve Venedik gibi devletlere elçiler göndererek Osmanlı Devleti'ne sığınmak isteyen Endülüs müslümanlarına yardımcı olunmasını istedi ve bu sayede birçok Endülüslü Kuzey Afrika'daki Osmanlı topraklarına ve İstanbul'a ulaşabildi.

PEYGAMBERSİZ DİNİN OLABİLECEĞİNİ DÜŞÜNMEK, HİKMETE VE ADETULLAH'A AYKIRIDIR VE ZINDIKLIKDIR

RESÜL BÖLÜKBAŞ

Herkes için malum bir gerçektir ki, ilk insan Adem *(Aleyhisselam)* olduğu gibi, ilk peygamberde yine Adem *(Aleyhisselam)*'dır. Bir başka ifade ile insanlık tarihi Âdem *(Aleyhisselam)*'la başladığı gibi peygamberlik tarihi de yine Âdem *(Aleyhisselam)*'la başlamaktadır. Bunun böyle olması bizlere şunu bildirmektedir. Yeryüzünde insan varsa mutlaka onun peygamberi olacaktır. İnsanlık için peygamberlik müessesesi olmazsa olmaz şartlardandır ve de **Adetullah**'tır.

Zira yeryüzünde yaşayan insan Cenab-ı Hakkın vahyine ve risaletine muhtaçtır. İnsanın kendini Cenab-ı Haktan vareste görmesi yaratılışının hikmetinden gafil olması demektir. Cenabı Hak yeryüzünde kendisine halife olarak yarattığı insanı başıboş veya aklı ile baş başa bırakmak istememiştir. Yeryüzünde yaşayan ve akıl nimetiyle donatılmış olan insanı başıboş bırakmak hikmete aykırıdır. Cenabı Hak ise hikmete aykırı iş yapmaktan münezzehtir. İnsanoğlunun başıboş bırakılması demek insanlığın felakete sürüklenmesi demektir, zira insan kendi içgüdüsüyle yaşamaya elverişli yaratılmamış olup onun hayatı Cenab-ı Hakkın talimatına bağlanmıştır. Nitekim yüce rabbimiz Kuran-ı Kerim'de **Kıyamet suresinin 36.ayetinde** :

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى

"İnsan Başıboş Bırakılacağını mı Zannediyor?" buyurmak suretiyle, insanın akıl ve mantığı ile baş başa bırakılamılayacağına, onun mutlaka bir risalete muhtaç olacağına işaret etmektedir.

İşte ilk insan olarak yaratılan **Âdem** *(Aleyhisselam)*'a on sahife risalet vahyedilmiştir. Henüz iki kişiden ibaret olan, iki insanın birine risalet verilmiş ve

o sahifelerde lazım olacak kadar onlara hayat tarzlarını tayin edecek şekilde bir şeriat, bir din göndermiştir. Ve o şeriata göre mahrem, namahrem, helal ve haram beyan edilmiştir.

Anlaşılıyor ki Yüce Rabbimiz kendisine halife olarak yarattığı bizleri asla şeriatsız bırakmamış olup insanlık tarihinin başlangıcından, kıyamet sabahına kadar yeryüzünde var olan ve var olacak herkese mutlaka peygamber, o peygambere bir şeriat ve o şeriatı tanzim eden bir de kitap göndermiştir.

Hadis-i şeriflere baktığımızda binlerce peygamber gönderilmesinin bu hikmete dayanmakta olduğunu anlıyoruz. Kur'an-ı kerim'de ismi geçen peygamberlerden başka birçok peygamberlerin gönderildiği, **Nisa suresinin 164. ayetinde** anlatılmaktadır, şöyle ki:

وَرُسُلاً قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلاً لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللهُ مُوسَى تَكْلِيمًا

"Hem gerek Sana evvelce naklettiğimiz Resulleri ve gerek nakletmediğimiz Resulleri gönderdiğimiz gibi, hem de Allah'ın Musâya kelâm söylemesi gibi"

Bu ayetlerden de Yüce Rabbimizin peygamberimize bildirmediği peygamberlerinde var olduğu anlaşılmaktadır. Hülasa olarak anlayacağımız şudur ki; insanlık tarihi peygamberden boş bırakılmamıştır. Her çağa bir peygamber gönderilmiştir. Zira insan her ne kadar ekmeli mahlûk olarak yaratılmış ise de, kendi akıl ve mantığı ile kendi nizamını, saadet yolunu tanzim edecek yeteneğe sahip değildir. Yüce Allah kendisine halife olarak yarattığı insana din, şeriat koyma ve kendi hayat nizamını tanzim etme yeteneğini ve yetkisini vermemiştir. Çünkü insan bir beşerdir, din koyma işi ise beşerin haddinin dışında ilahidir. Bu iş Allahın sıfatlarına giren ve ona mahsus olan bir husustur. Zira **Tekvin** sıfatı **Allah'a** ait olduğu gibi ve bu sıfatla mahlûkatı en uygun şekilde yarattığı gibi aynı zamanda **Teşrii** ve **Kelam** sıfatı da Ona ait olup, bu sıfatlarda da **Tekvin** sıfatında olduğu gibi kemalat ile muttasıf noksanlıklardan münezzeh olduğu için beşerin hayat nizamını koyma hakkını kendinden başkasına vermemiştir.

Tekvin sıfatı ile kâinatı ve kâinat üzerindekileri en mükemmel bir şekilde var etti ise, **Kelam** ve **Teşrii** sıfatları ile de dini şeriatı ve kendi nizamını peygamberleri vasıtasıyla biz insanlara talim etmiştir ve en güzel olan İslam nizamını koymuştur. Bundan dolayıdır ki insan ne zaman Yüce Rabbisinin talimatından çıkar ve kendi kendine bir din oluşturmaya kalkarsa ya güneşe, ya yıldıza, ya ateşe veya ineğe tapacak kadar yanlış inançlara ve hezeyanlara düşebilir. Ateşe ve ineğe tapacak kadar süflileşen nice profesörler ve nice bilginlere rastlamamız mümkün olabilmektedir.

Demek ki beşerin ilmi ve aklı bu işin üstesinden gelemiyor. Hal bu iken son peygamber olan yüce peygamberimizin ümmeti olduğunu iddia eden bazı sözde hocaların, bazı sözlerini duyup şaşırmamak mümkün değildir. Hem Müslüman olacaksın **Hazreti Muhammedin** ümmetiyim diyeceksin, hem de **Ehli Tevhid** ve **Ehli Necat** olmak için o peygambere inanmanın şart olmadığını söyleyeceksin. Bu ne büyük çelişki ve ne acayip bir zındıklıktır. Dedikleri şudur:

Efendim "**Kelime-i Tevhidin** veya **Kelime-i şehâdetin** birinci paragrafı olan **La İlahe İllallah** cümlesi yeterli olup peygamberi kabul etmeyenlerin de **Ehli Tevhid** ve **Ehli Necat** olabileceklerini" söylüyorlar. Bunu söyleyecek kadar şaşkınlaşmış sözde hocaları dinleyip şaşırmamak mümkün değildir. Sormak lazım; "peygamber olmadan Allah'ımızın mesajı O'nun beyanları bize nasıl ulaşacak.

Peygambersiz bir dinin kitabı nasıl olacak?" yani bu kendini bilmezler kitabı olmayan bir dinin meşru olduğunu mu savunuyorlar yoksa bunlar kendileri de kitapsız mı?" Eğer kitapsız iseler zaman zaman **Kuran-ı Kerim**'den ayetler okumak suretiyle bir takım delillere neden sarılıyorlar? **Hazreti Muhammed'i** aradan çıkarmak suretiyle **Hazreti Kuran**'ı da ortadan kaldıracaksın, bu nasıl bir din olacak. **Hazreti Muhammed** olmadan **Kuran**'ı düşünmek mümkün olamayacağına göre, bu zındıklara göre **Kuran**sız, kitapsız, peygambersiz, şeriatsız hatta dinsiz bir din mi arıyorlar? Ne garip günlere geldik değil mi? **Allah'ım** bu ne hezeyan bu ne utanmazlık, bunların bu gayreti ve cüretini anlamak zor.

"**Kelime-i Tevhidin** birinci paragrafı yeterli" demekle ne demek istiyorlar neyi amaçlıyorlar? Eğer bunlar Avrupa Amerika ve diğer dünya ülkelerindeki Hıristiyan dostlarını cennete sokmak için bunu yapıyorlarsa bu çok garip ve çok büyük aşağılık. Bunların cennete sokmak istedikleri Yahudi ve Nesara bile peygambersiz bir dinin olamayacağını kabul ediyorlar hatta peygamberlerine ilah diyecek kadar ileri gidiyorlar. "**Musa** *(Aleyhisselam)* olmadan da din olur"

diyen bir Yahudi'ye; " **İsa** *(Aleyhisselam)* olmadan da, din olur" diyen bir Nesraniye rastlamak mümkün değil. Ama "**Hazreti Muhammed** olmadan din olur" diyen sözde Müslümanlara rastlamak mümkün oluyor. Bu doğrudan kendi dinini inkar anlamına gelir, yoksa bunlar Yahudi'den çok Yahudi yada Nesraniden çok Nesrani midirler. Onların dinini savunmakla vazifeli midirler?

Şimdi **Kuran ı Kerime** bakalım ve Yahudi ve Nesranilerin dinlerinin mahiyetini öğrenelim. **Kuran** ne diyor bakalım **Maide suresi 72. ve 73. ayetinde** Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor:

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُواْ إِنَّ اللّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُواْ اللّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّهُ عَلَيهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ

"Andolsun ki; "muhakkak ki Allah, o, Meryem oğlu Mesih'tir." Diyenler kâfir olmuşlardır. Oysa Mesih (Hazreti İsa, onlara) **şöyle demişti; "Ey İsrail oğulları! Benim rabbim ve sizin rabbiniz olan Allah'a kul olun. Muhakkak ki, kim Allah'a şirk** (eş, ortak) **koşarsa, o takdirde Allah ona cenneti haram etmiştir ve onun varacağı yer ateştir. Ve zalimler için bir yardımcı yoktur."**

لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُواْ إِنَّ اللّهَ ثَالِثُ ثَلاَثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلاَّ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

"Andolsun ki, 'Allah üçün, üçüncüsüdür (üç ilâh'tan biridir)**.' diyenler kâfir olmuşlardır. Ve tek bir ilahtan başka bir ilâh yoktur. Ve eğer bu söyledikleri sözlerden vazgeçmezlerse, onlardan** (bu sözlerinde ısrar edip) **kâfir olanlara, mutlaka "elim azap" dokunacaktır.**

Bakınız Yüce Rabbimiz ne buyuruyor. Bu itikada sahip olan Yahudi ve Nesranilerin asla mümin olamayacaklarını beyan ediyor. Yahudi itikadına göre **Üzeyr** *(Aleyhisselam)*'ın, Nesrani itikadına göre **İsa** *(Aleyhisselam)*'ın **Allah'ın** oğlu olduğuna inanırlar ki, bu küfür ve şirktir **Kuran ı Kerimde Tövbe suresinin 30. ayetinde** yüce Mevla bizlere bunu arz etmektedir. Şöyle ki:

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللّهِ وَقَالَتْ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُم بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِؤُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

"Ve Yahudiler: 'Üzeyir Allah'ın oğludur.' Dediler ve Nasranîler: 'Mesih Allah'ın oğludur.' Dediler. Onların ağızlarıyla söylediği bu sözler, daha önce inkâr eden kimselerin sözlerine benziyor. Allah onları öldürsün. Nasıl da döndürülüyorlar."

Ve yine **Al-i İmran suresinin 85. 86. 87. ayetlerinde** ise şöyle buyuruyor:

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"Ve kim İslâm'dan başka bir din ararsa, o takdirde kendisinden asla kabul edilmez ve o, ahirette hüsrana uğrayanlardan olur."

كَيْفَ يَهْدِي اللّهُ قَوْمًا كَفَرُواْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُواْ أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

"İmanlarından sonra inkâr eden kavmi, Allah nasıl hidayete erdirir? Ve onlar, Resul'ün hak olduğuna şahit oldular ve onlara beyyineler (açık deliller) **geldi. Ve Allah, Zalimler kavmini hidayete erdirmez."**

أُوْلَئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّهِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

"İşte onların cezası, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların lânetinin onların (fâsıkların) **üzerlerine olmasıdır."**

Bu ayetler bu zümrelerin **Ehli Tevhid** olmadıklarını ve lanete müstahak olduklarını beyan ederken din alimiyim diyen bir kişi bunların da **Ehli Necat** olduklarını hangi cüretle söyleyebildiğine şaşmamak mümkün değildir. Şayet bunların içerisinde **Üzeyr** *(Aleyhisselam)* sadece **Allah'ın** kulu ve resulü olduğuna keza **İsa** *(Aleyhisselam)* sadece **Allahın** kulu ve resulü olduğuna inanan Yahudi ve Nasraniler varsa bile Hazreti Peygamberin peygamber olduğunu kabul etmemekle, kendi kitaplarında var olanı inkar etmek sebebiyle yinede **Ehli Necat** olamazlar. Bir Yahudi veya neseranın Hazreti Muhammed'in peygamber olmadığını söylemesinin manası, Muhammed peygamber olmadığı halde peygamberliğini ilan eden bir müfteri olduğunu ve kendisine indirildiğini

iddia ettiği **Kur'an-ı Kerim'in** de **Allah** tarafından indirilmediğini ve kendisi tarafından uydurulduğunu iddia etmesi, manasına gelir.

Hazreti Peygamberin peygamberliğini inkar edenler, yüce peygamberimize en büyük hakareti yapmaktadırlar. Senin peygamberinin, peygamber olmadığı halde peygamberim diye kurulan, kendisine kitap indirilmediği halde uydurup oluşturduğu kitabın **Allah** tarafından gönderildiğini iddia eden biri olduğunu söylemek suretiyle, peygamberini bu derece aşağılayan bir zümreye cenneti nasıl reva görebiliyorsun. Rahmetelli'l-Alemin olarak gönderilen o yüce peygamberi Allaha iftira eden bir kişi olduğunu iddia eden kişilerin, **Ehli Necat** ve **Ehli Tevhid** olamayacağı gibi, bunların **Ehli Tevhid** olduğunu kabul edenlerin de **Ehli Tevhid** olamayacakları apaçıktır.

Bu bozuk zihniyet sahiplerinin bir iddiasıda şudur. Bunlar derler ki: "İbrahimî olalım **İbrahim** *(Aleyhisselam)*'ın dininde birleşelim" İyi güzel de, **İbrahim** *(Aleyhisselam)*'ın dini nedir? Onu da **Kur'an-ı Kerim'in Bakara suresindeki 130. 131. 132. 133. ayetlerine** bakarak öğrenelim. Yüce mevlamız **İbrahim** *(Aleyhisselam)* hakkında ne buyuruyor:

وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلاَّ مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

"Ve nefsini sefih kılan kişi hariç kim, İbrahim'in dininden yüz çevirir? Andolsun ki biz, onu dünyada seçtik. Muhakkak ki o, ahirette de Salihlerdendir."

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

"Rabbi ona: 'teslim ol!' Dediği zaman 'ben, âlemlerin rabbine teslim oldum.' Dedi"

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ

"Ve İbrahim *(Aleyhisselam)* **onu** (Allah'a teslim olmayı) **kendi oğullarına vasiyet etti. Ve Yakup** *(Aleyhisselam)* **da: 'Ey oğullarım! Muhakkak ki Allah, bu dini sizin için seçti. Artık siz, Allah'a teslim olmadan ölmeyin.' Diye (vasiyet etti)."**

أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاء إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُواْ نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

"Yoksa siz Yakup *(Aleyhisselam)* **öleceği zaman** (ona): **"şahit mi oldunuz?" O** (Yakup *(Aleyhisselam)*, **oğullarına: 'bundan** (ben öldükten) **sonra neye** (kime) **kul olacaksınız?' Demişti.** (onlar): **'senin ilâhına ve senin ataların İbrahim** *(Aleyhisselam)*, **İsmail** *(Aleyhisselam)* **ve İshak** *(Aleyhisselam)*'**ın ilâhı olan tek ilâh'a kul olacağız. Ve biz, o'na teslim olanlarız.' Dediler."**

Yine **Ali İmran suresinin 67 ve 68. ayetlerinde** ki ifadelere baktığımızda **İbrahim** *(Aleyhisselam)*'ın nasıl bir tevhid dini üzerinde olduğunu rahatlıkla anlayabiliriz:

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلاَ نَصْرَانِيًّا وَلَكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

"Hazreti İbrahim, Yahudi veya Nasranî olmadı. Fakat hanif (Allah'ı bir tanıyan ve Hakka yönelen) **bir Müslümandı. Ve o müşriklerden olmadı."**

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَاللّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

"Muhakkak ki Hazreti İbrahim'e insanların en yakın olanı elbette ona tabii olanlar ve bu peygamber (Hazreti Muhammed) **ve ona inananlardır. Ve Allah, müminlerin dostudur."**

Muhterem kardeşlerim bu ayetleri okuyup mülahaza ettiğimizde bu dinde ifsad eden müfsitleri rahatlıkla tanıyabiliriz. Şu son asırda "din âlimiyim" diyen ve bu gibi fesatları ihdas eden ve böylece ümmetin fikrini dağıtan müfsitleri tanıyıp bunlara asla fırsat vermemek gerekir. Bunun için gerçek âlimleri tanıyıp onların eteğini bırakmamak ümmetin vazifesi olmalıdır. Şunu da bilelim ki, "ben din bilginiyim" deyip ümmeti ifsad eden zavallıların ilmi de yoktur. Asla bunların zahiri unvanlarına aldanıp bunları hoca zannederek aldanmayalım. Bunların önüne ibareyi koysanız okuyamayacak kadar aciz ve cahildirler. Allah bunlara haddini bildireceği zaman elbette gelecektir. **Cenabı Hak** bizleri haddini aşanlardan eylemesin. Âmin.

Dua ve Selamla...

RAMAZAN AYINA HAZIRLIK

MEHMET TALU

Cenab-ı Hakk'a hamdolsun ki, Ramazan-ı Şerif ayına yaklaşmış bulunuyoruz. İnsanlara sırf bir hidayet ve Hakk'a ileten dosdoğru yolun ve hak ile batılı ayırt eden hükümlerin apaçık delilleri olarak Kur'an-ı Kerîm'in nazil olmağa başladığı, dünyayı kaplayan zulmet bulutlarının dağıldığı, ALLAH Teâlâ'nın rahmet deryasının coşup taştığı bu mübarek ayın: Şahsımıza, aile efradımıza, memleketimize-milletimize, bütün İslâm alemine maddî ve manevî hayırlara-bereketlere vesile olmasını, selamet ve saadetler getirmesini, insanlık alemi için hidayete vesile olmasını niyaz ederiz. ALLAH Teâlâ, bizi böyle bir aydaki hayır ve bereketlere muvaffak kılsın ve bizi en büyük bir nasiple merzuk eylesin. Amin!

Evet muhterem okuyucu!

İmanlı insanları takva rütbesine eriştiren, ALLAH Teâlâ'ya karşı kul olduğunu bildiren, hatta kendisine, kendini tanıtan güzel bir ay, mübarek bir ay, Ramazan geliyor. En güzel bir şekilde yaratılmış olan insanoğlunun, şehevânî arzularından kurtularak, melekiyet mertebesine eriştiği güzel bir ay, mübarek bir ay, Ramazan geliyor.

Ramazan geliyor! Biz Müslümanları sevindiren ve bir yıllık hasretten sonra bizimle bir ay misafir kalacak olan çok sevgili bir dost, Ramazan geliyor. Camilerin dolup taştığı, safların sıklaştığı, kalplerin ferahlaştığı, ruhların ve gönüllerin feyizyâp olup coştuğu mübarek bir ay, Ramazan geliyor.

İçinde bin aydan hayırlı olduğu bildirilen mübarek kadir gecesi bulunan çok bereketli bir ay, Ramazan geliyor. ALLAH Teâlâ'nın, kullarına lütuf ve merhamet saçtığı, günahlarını af ettiği rahmet ve mağfiret günleri geliyor. ALLAH Teâlâ'ya itaat ve ibadet, kullarına iyilik ve ihsan, Cenab-ı Hakk'ın rahmet, mağfiret ve rıdvan ayı olan Ramazan geliyor.

Şeytanların bağlandığı, şehevî azgınlığa kapılan, imândan yoksun olup maddeye tapınan, yollarını şaşıran bîçare insanların hak ve hakîkat yolunu görüp tevbe edeceği ve dualarının kabul olacağı, aydınlığa ereceği ay, Ramazan geliyor. Oniki ay içerisinde dilek, temenni ve ibadetlerimizin sevablarının kat kat ziyadesiyle kabul olacağı ay, Ramazan geliyor.

Müslümanlar! Sevininiz, hazırlanınız Ramazan ayı geliyor.

Manevi değeri çok büyük olan asırlardır bütün mü'minler tarafından özlenen, beklenen ve manevi hayatımıza coşkunluk getiren onbir ayın sultanı mübarek Ramazan ayı geliyor. Mü'minleri coşturan, camilere koşturan, gönüllerimizi nurlandıran, camilerimizi ve minarelerimizi aydınlatan Ramazan ayı geliyor.

Her yıl aşınan hususları onaran, kaybolan değerleri yeniden kazandıran mübarek ay, Ramazan geliyor.

Ramazan! Mübarek ay... Hoş geldin! Evlerimize, yüreklerimize, dünyamıza şeref verdin. Semadan yere inen meleklerin kanadında gelen rahmet ve bereketi yağdır üzerimize. Dualarımız arşa ulaşsın. Gözyaşlarımız temizlesin bizleri. Ramazan! Mübarek ay...Hoş geldin! Kimsesizlerin kimsesi, çaresizlerin çaresi, dünyanın maliki Rabbimizin rızasını getir bizlere. Kelâmullahla arındır yüreklerimizi, zihinlerimizi. Ramazan! Mübarek ay....Mahyalarımızı nurlandırdığın gibi yüreklerimizi de nurlandır. Bayrama coşkuyla kavuştur bizleri. Bayram edenlerden, bayramı bayram gibi yaşayanlardan eyle bizleri. Rabbimizin ikramı bayramı hak edenlerden eyle bizleri. Ramazan! Hoş geldin! Evlerimize, yüreklerimize , dünyamıza şeref verdin! Mübarek Ramazan-ı Şerif geldi. Hoş geldi, safâ geldi. Başımız gözümüz üstünde yeri var.

Ebu Hureyre *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin:

من صام رمضان إيمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه

"Kim, faziletine iman ederek ve mükâfatını sadece ALLAH Teâlâ'dan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa, onun geçmiş günahları mağfiret olunur."[19]

Ve yine Ebu Hureyre *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin:

من قام رمضان إيمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه

"Kim, faziletine iman ederek ve mükâfatını sadece ALLAH Teâlâ'dan bekleyerek Ramazan ayının gecelerini ihya ederse, onun geçmiş günahları mağfiret olunur."[20] Diye müjdelediği rahmet ve bağışlanma ayı geliyor.

Şüphesiz kıymetli misafirler büyük bir coşkunlukla beklenir, şevkle karşılanır ve hürmetle uğurlanır. Ne mutlu bu mübarek ayı idrak edenlere ve ne mutlu bu ay geliyor diye sevinenlere, ne mutlu bu aydan istifade edenlere...

Selman-ı Farisi *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre, Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz, Şaban-ı şerifin son günü hutbe okuyarak şöyle buyurdu:

أيها الناس قد أظلكم شهر عظيم شهر مبارك شهر فيه ليلة خير من ألف شهر جعل الله صيامه فريضة وقيام ليله تطوعا من تقرب فيه بخصلة من الخير كان كمن أدى فريضة فيما سواه ومن أدى فيه فريضة كان كمن أدى سبعين فريضة فيما سواه وهو شهر الصبر والصبر ثوابه الجنة وشهر المواساة وشهر يزداد فيه رزق المؤمن من فطر فيه صائما كان مغفرة لذنوبه وعتق رقبته من النار وكان له مثل أجره من غير ان ينتقص من أجره شيء

"Ey insanlar! Çok büyük ve mübarek bir ay sizi gölgeledi, gelmesi çok yaklaştı. O, kendisinde bin aydan daha hayırlı Kadir gecesi bulunan bir aydır. ALLAH Teâlâ, onun orucunu farz, gecesinin kıyamını yani Teravih namazının kılınmasını da nafile kıldı. Her kim, onda bir hayırla ALLAH Teâlâ'ya yaklaşırsa, nafile bir ibadet yaparsa, diğer aylarda bir farz eda etmiş gibi olur. Onda bir farz işleyen ise, diğer aylarda yetmiş farz eda etmiş gibi olur. O, sabır ayıdır; sabrın karşılığı ise cennettir. O, iyilik ayıdır; o, kendisinde Mü'minin rızkı artan bir aydır. Her kim, onda bir oruçluyu iftar ettirirse, günahları mağfiret ve kendisinin cehennemden kurtulmasına vesile olur ve oruçlunun mükafatından bir şey eksiltilmeksizin, iftar ettirene de onun bir misli verilir. Dediler ki:

- Ya Resûlellah! Hepimiz, oruçluya iftar ettirecek bir şey bulamayız ki... Bunun üzerine Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz şöyle buyurdu:

يعطي الله هذا الثواب من فطر صائما على تمرة أو شربة ماء أو مذقة لبن وهو شهر أوله رحمة واوسطه مغفرة وآخره عتق من النار من خفف عن مملوكه غفر الله له واعتقه من النار واستكثروا فيه من أربع خصال خصلتين ترضون بهما ربكم وخصلتين لاغنى بكم عنهما فأما الخصلتان اللتان ترضون بهما ربكم فشهادة أن لا إله إلا الله وتستغفرونه وأما اللتان لاغنى بكم عنهما فتسألون الله الجنة وتعوذون به من النار ومن أشبع فيه صائما سقاه الله من حوضي شربة لا يظمأ حتى يدخل الجنة

"ALLAH Teâlâ; bir hurma, bir yudum su veya süt ile oruçluyu iftar ettirene de bu sevabı verir.[21] O, bir aydır ki, başı rahmet, ortası mağfiret, sonu da cehennemden azad olmaktır. O ayda her kim kölesinin, işçisinin işini-yükünü hafifletirse, azaltırsa; ALLAH da onu mağfiret

19 Buhari, İman:27, No:38,1/22; Müslim, Sıyam:3; Ebu Davud, Ramazan:l

20 Buhari, İman:26, No:37, 1/22; Müslim, Müsafirin:173-176, Ebu Davud, Ramazan:1

21 Görülüyor ki; iftarın mükellef sofralar ve ziyafetler şeklinde düzenlenmesi şart değildir. Bir lokma ekmek, bir hurma veya bir yudum su ile de olsa aynı sevabı alır. Yeter ki ikramlar, ALLAH rızası için yapılmış olsun. İftar davetlerinde lüks ve israftan kaçınılmalı ve bu davetlerde fakirlere de yer verilmelidir.

eder ve cehennemden azad eder. O halde, onda dört şeyi çokça yapınız. Bunların ikisiyle Rabbinizi razı edersiniz, diğer ikisine de mutlaka muhtaçsınız. Rabbinizi kendisiyle razı edeceğiniz iki şey: La ilahe illALLAH kelime-i tevhidini söylemeniz ve O'na istiğfar etmenizdir. Mutlaka onlarsız duramayacağınız diğer ikisi ise: ALLAH Teâlâ'dan cennet isteyip cehennemden ona sığınmanızdır. O ayda her kim, bir oruçluyu doyurursa; ALLAH Teâlâ da ona, benim Kevser havzımdan öyle bir içirirki, cennete girinceye kadar bir daha susamaz."[22]

Muhterem Okuyucu!

Ramazan ayı diğer aylarda bulunmayan birtakım özelliklere ve üstünlüklere sahiptir. Bu sebeple ona "Onbir ayın sultanı" denilmektedir.

Ramazan ayının özellikleri

Cenab-ı Hak Ramazan ayını şu üç kıymetli şeyle faziletli kılmıştır. Bunlar:

1- İnsanlığı karanlıklardan kurtarıp aydınlığa çıkaran, nur ve fazilet kaynağı, hidâyeti açıklayıcı, hak ile batılı, helal ile haramı birbirinden ayırıcı olan dinimizin yüce kitabı, Kelâm-ı İlahî, Kur'an-ı Kerim, Ramazan ayında indirilmiş, yeryüzüne inmeye başlamış, insanlık için yeni bir ufuk açılmış, mutlu bir dönem başlamıştır. Cenab-ı Hak şöyle buyurur:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيَ أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

"Ramazan ayı öyle bir aydırki, onda Kur'an-ı Kerim, insanlara sırf bir hidayet ve Hakk'a iletendosdoğru yolun ve hak ile batılı ayırt eden hükümlerin apaçık delilleri olarak indirildi..."[23]

Büyük olaylara sahne olan yerler, günler ve kişiler büyük önem kazanırlar. Dünyanın en büyük hadisesi hiç şüphesiz ki, bütün insanlığı aydınlatmak için gönderilen Kur'an-ı Kerim'in indirilişidir ki; Ramazan ayında vuku bulmuştur. Kur'an-ı Kerîm'in Ramazan-ı şerîf ayında inmeğe başlaması, bu ay için başlı başına bir şeref kaynağı olmuş; **Kur'ân-ı Kerîm'de, aylardan sadece Ramazan ayı** zikredilmiştir.

Bu sebeble Kur'ân-ı Kerîm ile Ramazan ayı arasında maddî ve mânevî bir bağ vardır. Ramazan ayından istifade edecek olanlar, Ramazan ayında inmeye başlayan Kur'ân-ı Kerîm'e "evet" diyenlerdir. Kur'ân-ı Kerîm'i beşikten mezara kadar baştacı edenlerdir. Kur'ân-ı Kerîm ile aralarındaki engelleri kaldıranlardır... Kur'ân-ı Kerîm, dünyada kendisi ile anlaşmış olanlara şefaat edecektir.

Muhterem okuyucu!

Şunu iyi bilelim ki: En büyük olan ALLAH Teâlâ'nın kelâmı Kur'an-ı Kerîm, nerede bulunursa orası kıymetli ve değerli olmaktadır. Mesela: Kur'an-ı Kerim'in kendisine indirildiği Peygamber, sevgili Peygamber *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz Peygamberlerin en büyüğü; indiği ümmet, bizler ümmetlerin en hayırlısı; indiği ay en büyük ay, onbir ayın sultanı; indiği gece, kadir gecesi bin aydan daha hayırlı; indiği yerler Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere en kutsal yerler olmuştur.

Bu sebeble biz de Kur'an-ı Kerîm'i okur-okutur, O'nun ahlâkıyla ahlâklanır, O'nu şahsî hayatımıza, ev hayatımıza ve iş hayatımıza hakim kılarsak, biz de ALLAH Teâlâ'nın kıymetli ve değerli bir kulu, HazretiPeygamber *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin de kıymetli ve değerli bir ümmeti olmuş oluruz.

Kur'an-ı Kerim'in Ramazan ayında yeryüzüne inmeye başlaması yanı sıra, alemlere rahmet olarak gönderilen, yaratılmışların en faziletlisi, ALLAH Teâlâ'nın en sevgili kulu, insanlık için en yüksek ahlâk örneği Sevgili Peygamberimiz HazretiMuhammed *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimize peygamberlik görevi de bu ayda verilmiş oluyor.

2- İslam'ın beş şartından biri olan orucun, Ramazan ayında tutulması farz kılınmıştır.. Cenab-ı Hak şöyle buyurur:

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

"... Artık sizden her kim o Ramazanayına erişirse onun orucunu tutsun..."[24]

22 İbn-i Huzeyme, Sıyam:8, No:1887, 3/191; Beyhekî, Şuabül-İman, 3/305,No:3608

23 Bakara sûresi:185

24 Bakara sûresi:185

ALLAH Teâlâ, insana köklü bir irade terbiyesi veren, nefsin bitmeyen arzularına karşı koyma alışkanlığı kazandıran, dinimizin çizdiği çerçevede yaşayabilme ruh olgunluğuna ulaştıran, kötülüklerden arındırarak adeta melekleştiren ve ALLAH Teâlâ'ya yaklaştıran orucu, bu aya tahsis etmek suretiyle, Kur'an-ı Kerîm'in indirilmeye başlanmasının hatırasını ebedileştirmiştir.

3- Bin aydan daha hayırlı olduğu Kur'an-ı Kerimde açıkça bil-dirilen ve Mü'minler için ALLAH Teâlâ'nın en büyük lütuflarından biri olan "Kadir Gecesi" bu ayın içinde bulunmaktadır. Bu mübarek gecede melekler yeryüzüne inerek bütün Mü'minleri selâmlar.

Kalblerimize nûr, toplumumuza huzur, evlerimize mutluluk, sofralarımıza bereket getiren mübarek Ramazan ayı, mü'minler için manevi değeri pek büyük bir rahmet mevsimidir.

Merhameti sonsuz olan Yüce Rabbimiz bu rahmet mevsiminde, her zamankinden daha çok kullarının dualarını kabul eder, günahlarını bağışlar, işledikleri hayırları, yaptıkları ibadetleri fazlasiyle mükâfatlandı-rır.

İşte bu özellikler ve manevi güzelliklerle dolu Mübarek Ramazan ayını, şanına layık bir şekilde ibadet ve iyiliklerle değerlendirdiğimiz takdirde kazancımız büyük olacak, ebedi saadet yurdunun kapıları bize açılacaktır.

Evet, ilahi rahmetin bütün Mü'minleri kuşattığı mübarek Ramazan ayını, çok iyi değerlendirmeli, Yüce Rabbimizin lütuf ve rahmetinden azami derecede faydalanmaya çalışmalıyız.

İmam Rabbani *(Kuddise sürruhu)* Hazretleri, **"Mektubat"** isimli eserinde şöyle buyuruyor:[25]

"Bilinmelidir ki, Ramazanı şerif ayı çok büyük bir aydır. Bu ayda, namaz, zikir, sadaka gibi yapılan her nafile ibadet Ramazan ayının dışında yapılan bir farzı edaya denktir. Bu ayda bir farz eda eden ise, diğer aylarda yetmiş farz eda etmiş gibidir. Kim bu ayda bir oruçluyu iftar ettirirse, günahları affolur, kendisi cehennemden azat olur ve iftar ettirdiği kişinin ecrinden bir şey eksilmeden, bir mislini de iftar ettiren alır.

Bu ayda, kölesinin ve işçisinin işini hafifleteni ALLAH Teâlâ affeder ve cehennemden azad eder. Ramazan ayı girdiğinde Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz, bütün esirleri salar ve isteyene izin verirdi.

Mübarek Ramazan-ı şerif ayı, bütün hayırları ve bereketleri kendinde toplamıştır. Bu ayda hayırlara muvaffak olan kişiyi, senenin tamamında ALLAH Teâlâ muvaffak kılar. Her kim bu ayı kalb huzuru ile geçirir ve bu ayın hayır ve bereketlerinden nasibini alırsa, senenin tamamını kalb huzuru ile geçirmeğe muvaffak olur ve bu ayda bulunan bütün hayır ve bereketlere nail olur. Bu ay, kalp huzuru olmaksızın, dağınıklık üzere geçerse bütün sene dağınıklık üzere geçer. O halde bu ayı ganimet bilerek bunda kalb huzurunu kazanmaya çok çalışmak lazımdır.

ALLAH Teâlâ, Ramazan ayının gecelerinden herbirinde cehenneme girmeğe müstehak olmuş kişilerden binlercesini mağfiret eder ve bu ayda cehennem kapıları kapanır, şeytanlar zincire vurulur. Rahmet kapıları, cennet kapıları ardına kadar açılır.

Ebu Hureyre *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz buyurdu ki:

إذا كان أول ليلة من شهر رمضان صفدت الشياطين ومردة الجن وغلقت أبواب النار فلم يفتح منها باب وفتحت أبواب الجنة فلم يغلق منها باب وينادي مناد يا باغي الخير أقبل ويا باغي الشر أقصر ولله عتقاء من النار وذلك كل ليلة

"Ramazan ayının birinci gecesi olunca, şeytanlar ve cinlerin şirretleri zincire vurulur. Cehennemin kapıları kapatılır ve hiç bir kapısı açılmaz. Cennetin kapıları açılır ve hiç bir kapısı kapatılmaz ve bir münadi: Ey hayır dileyen! Hakka ibadete gel! Ey şer dileyen! Günah işlemekten vazgeç, artık! diye çağırır. ALLAH Teâlâ'nın bu ayda, iftar saatlerinde cehennemden azat ettiği nice kimseler vardır ve bu, her gecedir."[26]

25 Bak. 1/61, 45.Mektûb

26 Tirmizi, Savm:1, No:682, 3/66; Nesei, Sıyam:3, İbn-i Mace, Sıyam:2

Ebu Hureyre *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz:

الصلوات الخمس والجمعة إلى الجمعة ورمضان إلى رمضان مكفرات ما بينهن إذا اجتنب الكبائر

"Büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde, büyük günahlar işlenmedikçe beş vakit namaz, iki cuma ve iki Ramazan aralarındaki günahlara keffaret olur."[27]buyurdu.

Ebu Mesud el-Gıfari *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz:

لو يعلم العباد ما رمضان لتمنت أمتي أن يكون السنة كلها

"Eğer kullar, Ramazan'da neler olduğunu bilseydiler, elbette ümmetim, bütün senenin Ramazan olmasını temenni ederdi." buyurdu.[28]

Öz denetim ve Ramazan

Muhterem okuyucu!

Bir de bakın! Aylar, günler derken sanki daha dün uğurladığımız rahmet ve mağfiret ayı olan Ramazan-ı şerif ayına yaklaşmış bulunuyoruz. Bizi bu günlere ulaştıran en büyük rahmet sahibi ALLAH Teâlâ'ya hamd ü senalar olsun.

Fakat uyumayalım! Ömrümüz de böyle gelip geçiyor. Hani dedelerimiz, ninelerimiz! Hani annemiz, babamız! kardeşlerimiz! Hani geçen sene aramızda bulunan dost ve ahbaplarımız! Nereye gittiler? Niçin aramızda yoklar? Unutmayalım ki, onları sinelerine çeken kara toprak yakında bizi de çekecek... Binaenaleyh bu mübarek Ramazan-ı şerif ayını toparlanmamıza vesile kılarak, Rabbimizin:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللهَ إِنَّ اللهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

"Ey iman edenler! ALLAH Teâlâ'dan korkun da emirleri ifa edin. Herkes, yarını yani kıyamet günü için önden ne göndermiş olduğuna baksın.

ALLAH Teâlâ'dan korkun da yasak edilen şeyleri terkedin. Çünkü ALLAH Teâlâ, ne yaparsanız hakkıyla haberdardır."[29]

وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

"Kendileriniz için hayırdan ne takdim ederseniz, sizden önce ne gönderirseniz, onu ALLAH Teâlâ'nın indinde daha hayırlı ve ecrini daha büyük olarak bulursunuz. ALLAH Teâlâ'dan günahlarınızın affını isteyiniz. Şüphesiz, ALLAH Gafûr'dur, Rahîm'dir"[30] emirlerine kulak vererek, ahiret için ne hazırlık yaptığımıza, kendimiz için hayırdan ne takdim ettiğimize, önden ne gönderdiğimize bir bakalım. Hayatımızın bir muhasebesini yapalım. Evet şu yaşa geldik. Namazımız, orucumuz, Zekâtımız, haccımız, tesettürümüz, helal ve haramlara riayet etmemiz ne durumda? Hazreti Ömer *(Radıyallahü anh)* bir hutbesinde şöyle buyurmuştur:

حاسبوا أنفسكم قبل أن تحاسبوا وزنوا أنفسكم قبل أن توزنوا وتزينوا للعرض الأكبر يوم تعرضون لا تخفى منكم خافية

"Kıyamet gününde hesaba çekilmeden önce, daha dünyada iken kendinizi hesaba çekiniz. Amelleriniz mizanda tartılmadan önce, kendi amellerinizi tartınız. Hesaba çekilmek üzere, kıyamet gündeki en büyük arz, huzura alınma için gerekli güzel hazırlıklarınızı yapınız. O gün huzura alınırsınız, Öyle ki size ait hiçbir sır gizli kalmayacak, bütün sırlar meydana çıkacak.[31] Nitekim Cenab-ı Hak şöyle buyurur:

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لاَ تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ

"Ey insanlar! O gün hesab ve sorgu-sual için huzura alınırsınız. Öyle ki size ait hiçbir sır gizli kalmayacak, bütün sırlar meydana çıkacak."[32]

---

27 Müslim, Taharet:16, No:233, 1/209

28 İbn-i Huzeyme, Sıyam:7, No:1886, 3/190

29 Haşr sûresi:18

30 Müzzemmil sûresi:20

31 İbn-i Ebi Şeybe, Musannef, Zühd:8, 19/143, No:35600

32 Hakka Sûresi:18

Evet arzettiğimiz bu hadis-i şerif ve ayet-i kerimeler gereğince geçmiş günlerimizin muhasebesini yaparak şu soruları kendimize sormamız lâzımdır:

1- Geçen bir sene içinde ALLAH Teâlâ'nın rızasına uygun acaba ne gibi işler yaptık?

2- Yapılması farz-vacip-sünnet olan ne gibi İlâhî emirleri yapmadık veya ALLAH Teâlâ'nın yapmayınız dediği ne kadar haram-mekruh işlerde bulunduk?

Şimdi bize düşen, bu ayda nefsimizin ve hayatımızın muhasebesini yapmaktır. Hayatımızın hesabını yaparak kârımızın ve zararımızın bilançosunu çıkarmaktır. Hangimizin elinde bir sene daha yaşayacağımıza dair bir garanti vardır. Ölümü akıllarından bile geçirmeyen milyonlarca kişi, bu geçen bir sene içinde dünya denilen yerden ahirete intikal etti. Bizler de biliyoruz ki, ömür sermayemiz her geçen gün bitmekte, buna karşılık birçoklarımızın günahları da artmaktadır.

İşte her gün artan günah yükünden kurtulmak için ALLAH Teâlâ'nın bizlere bahşettiği Ramazan ayından istifade edelim. Böyle gün ve geceleri ganimet bilelim. ALLAH Teâlâ'nın açık olan tevbe kapısına iltica edelim. Geliniz hep beraber, şu mübarek ayda nefsimizin ve hayatımızın muhasebesini yapalım. Bir yıllık kâr ve zararımızın bilançosunu çıkaralım.

Hayâtımızın sonunda pişman olmamak istiyorsak, bu mübarek ay hayâtımızın dönüm noktası olsun. Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin izinde yürüyelim. O'nu kendi nefsimizden daha çok sevelim. Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin aşkı ile gönüllerimizi yeşertelim. Cenâb-ı Hakk'ın ve Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin aşkları ile ibâdetlerimizi kusursuz yapmaya çalışalım. Manevi havasını teneffüs ettiğimiz bu Ramazan ayı, ALLAH Teâlâ'ya açılan ellerin, bağlanan gönüllerin ve yalvaran dillerin boş dönmeyeceği, yapacağımız duaların Rabbimizce kabul edileceği inancı ve ümidini taşımaktayız.

Bu inanç ve ümitle, kendimiz, ana-babamız, yakınlarımız, ülkemiz, milletimiz, bütün kardeşlerimiz ve tüm insanlığın mutluluk ve barışı için dua etmeyi unutmayalım. Gönüllerimizi saran bir huzurla ALLAH Teâlâ'ya karşı şükran borcumuzu; nefsimize, ailemize, komşularımıza karşı vazifelerimizi hatırlayalım. Müslüman olarak kendimizi nefis muhasebesine tabi tutalım. Eğer yaratana ve yaratıklara, ülkemize ve milletimize karşı görev ve sorumluluklarımızda kusur ve ihmallerimiz varsa, bu ayda yapacağımız değerlendirme ile bunları telafi yönüne gidelim.

Zaten Ramazan ayının en önemli yönlerinden birisi de: İnsanların kendilerini hesaba çekme, günah ve sevaplarını düşünerek bundan sonraki hayatına çekidüzen vermesine imkân tanımasıdır. Binaenaleyh: Bu ay vesilesiyle, yüce Rabbimize karşı eksik olan kulluğumuzu tamamlamaya çalışalım. ALLAH Teâlâ'ya daha yakın olabilmenin yollarını arayalım. Dilimizi, kalbimizle birleştirerek can-ü gönülden hatalarımıza, kusurlarımıza, günahlarımıza tevbe edip, daha ileriye, daha iyiye ve daha güzele yönelmeye gayret edelim. Tembellik cehalet ve gafleti terk edip, gayrete gelelim. Kısacası: Mağfiret-i İlahiyyeye nail olabilmemiz için yapılması gerekli ne ise, onu yapalım. Günah mı işledik? Tevbe edelim. Felâh bundadır.

ALLAH Teâlâ ve Resûlünün yolundan mı ayrıldık? Hemen dönelim. Salâh bundadır. Din kardeşlerimizden birinin gönlünü mü kırdık? Onaralım. İnsanlık bundadır. Üzerimizde başkalarının hakkı mı var? Ödeyelim. Müslümanlık bundadır. İçimizi ihtiras mı kaplamış? Sakınalım. Huzur bundadır. Milyonlarca Müslümanın koştuğu ezan seslerine kulak mı tıkadık? Açalım ve koşalım. Kurtuluş bundadır. Ruhumuzu kin ve düşmanlık mı bürümüş? Unutalım. Güven bundadır.

ALLAH Teâlâ'ya kulluk vazifelerimiz mi eksik? İkmal etmeye çalışalım. Hiç olmazsa noksanlarımızı idrak ve itiraf edelim. Bu mübarek ayda hesabımızı iyi yapalım. İslamî birlik ve beraberliğimizi, kardeşliğimizi kaybedip parça parça mı olmuşuz? Kaynaşalım. Yükselme ve ilerleme bundadır. Yoksulları, fakirleri, kimsesizleri görelim ve elimizi onlara uzatalım. Hayır ve refah bundadır. Çocuklarımıza dinlerini, imanlarını, mukaddes ve milli değerlerini öğretelim. Bu hususdaki ihmallerimizi telafi etmeye çalışalım. Çünkü istikbal bundadır.

Muhterem okuyucu!

İnsan ömrü, sayılı yıllardan ibaret. Bu yılların herbirinde bir tek Ramazan var. Rahmet ayı, feyiz ayı, bağışlanma ayı. Kadr ü kıymetini bilemiyoruz. Mübarek Ramazan geldi. Bakalım bu ayda kendimizi ıslah etmek; iyi, vasıflı, olgun Müslümanlar olmak için neler yapacağız?

Muhterem okuyucu!

Bir yol ayrımındayız. Önümüzde iki ihtimal var: Ya Ramazan ayını fırsat ve ganimet bilip kendimizi ibadete, hayra, hasenata, iyiliğe vereceğiz. Nefsimizle büyük cihad yapacağız, manevî derecemizin yükselmesi için çalışacağız, manevi bakımdan büyük bir ticaret yapacağız... Yahut da aşırı tıkınma, dinin yasakladığı Ramazan eğlenceleri, mâlâyâni işler ve laflar, faydasız koşuşturmalar ve konuşmalar ile bu sene de bu mübarek ayın kıymetini bilemeyeceğiz, bu mübarek ayı ziyan edeceğiz, feyiz ve bereketinden faydalanamayacağız.

Yazık olur, bunca güzel imkân ve fırsata rağmen kendini yenemeyenlere, kötü huyları ve alışkanlıkları atamayanlara; sevgiyi, saygıyı, güzel ahlâkı, fazileti, cemal ve kemâli öğrenemeyenlere, İslâm'ın, iman ve irfanın zevkine varamayanlara, inadı, küslüğü, nakesliği üzerlerinden atamayanlara!... Seçim bize aittir. Ya Mevlâ'ya giden yolu tutacağız, ya belâya giden yolu...

Ebu Hureyre *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz şöyle buyurdu:

رغم أنف رجل ذكرت عنده فلم يصل علي ورغم أنف رجل دخل عليه رمضان ثم انسلخ قبل أن يغفر له ورغم أنف رجل أدرك عنده أبواه الكبر فلم يدخلاه الجنة قال عبد الرحمن وأظنه قال أو أحدهما

"Yanında ismim anıldığı halde bana salevat getirmeyen kimsenin burnu yerde sürtünsün, perişan olsun! Ramazan ayına girdiği halde günahlarını bağışlatmadan Ramazandan çıkan kimsenin de burnu yerde sürünsün, perişan olsun! Yanında anne ve babası ihtiyarlamalarına rağmen onları razı etmediğinden dolayı Cennete giremeyen kimsenin burnu yerde sürtülsün, perişan olsun!" Hadis-i şerifin ravilerinden Abdurrahman diyor ki: **"Zannedersem anne ve babasından biri"** demişti.[33]

Hadis-i şerifteki: "Burnu yerde sürtünsün, perişan olsun!" tabiri "zelil olsun" demektir. Hadis-i şerif burada zikredilen üç durumun kurtuluş için fevkalâde ehemmiyetli fırsatlar olduğunu belirtiyor:

Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimize okunacak salevat makbul bir duadır, kolay bir mağfiret vesilesidir.

Ramazan ayının orucu, oruçlunun tevbe ve istiğfarı, bu ayda bulunan ve bin aydan hayırlı olduğu Kur'an-ı Kerim tarafından müjdelenen Kadir gecesi gibi fevkalâde fırsatlar malumdur.

Anne ve babanın hukukuna riayet onların makbul dualarını celbedecektir.

Şu halde bu fırsatları değerlendirmeden yani: Yanında ismi anıldığı halde Hazreti Peygamber *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizine salâtü selâm getirmeyen, Ramazan ayına girdiği halde günahlarını bağışlatmadan Ramazandan çıkan, yanında anne ve babası ihtiyarlamalarına rağmen onları razı etmediğinden dolayı cennete giremeyen kimse; hadis-i şerifte de buyurulduğu üzere perişan olmayı, burnu yere sürtülmeyi, yani hem insanlar hem de ALLAH katında değersiz ve önemsiz biri olmayı haketmiş demektir.

Ka'b b. Ucre *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre bir kere Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz:

"احضروا المنبر = **Minberi hazır edin!"** buyurdu. Ka'b *(Radıyallahü anh)* şöyle anlatıyor. Biz de hazırladık. Bir basamak çıkınca: **"Amin"** buyurdu. İkinci basamağa çıkınca tekrar: **"Amin"** buyurdu. Üçüncü basamağa çıkınca yine: **"Amin"** buyurdu. Minberden inince biz:

- Ya Resûlellah! Bugün Senden, daha önce duymadığımız bir şey duyduk, dedik. Sebebi neydi? O zaman Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz:

33 Tirmizî, Deavat:100, No:3545, 5/550; A.b. Hanbel, Müsned, No:7402, 2/254

إن جبريل عليه الصلاة والسلام عرض لي فقال بعدا لمن أدرك رمضان فلم يغفر له قلت آمين فلما رقيت الثانية قال بعدا لمن ذكرت عنده فلم يصل عليك قلت آمين فلما رقيت الثالثة قال بعدا لمن أدرك أبواه الكبر عنده أو أحدهما فلم يدخلاه الجنة قلت آمين

"Şüphesiz Cebrail *(Aleyhisselam)* **bana görünerek: Ramazan ayına yetişip te affolunmayan kimse, ALLAH Teâlâ'nın rahmetinden uzak olsun! dedi. Bende: Amin, dedim. İkinci basamağa çıktığımda, Sen yanında anılıp da, Sana salat ü selâm okumayan kimse, ALLAH Teâlâ'nın rahmetinden uzak olsun, dedi. Ben de: Amin, dedim. Üçüncü basamağa çıktığımda da: Bir kişinin ana babasının ikisi veya biri, yanında yaşlanır da onu cennete sokamazlarsa o kişi de ALLAH Teâlâ'nın rahmetinden uzak olsun, dedi. Ben de: Amin, dedim."** buyurdu.[34]

Enes *(Radıyallahü anh)*dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz:

هذا رمضان قد جاء تفتح فيه أبواب الجنان وتغلق فيه أبواب النار وتغل فيه الشياطين بعدا لمن أدرك رمضان لم يغفر له فيه إذا لم يغفر له فيه فمتى؟

"İşte Ramazan ayı geldi. Ramazan ayında cennetin bütün kapıları ardına kadar açılır, cehennemin bütün kapıları kapatılır, bütün şeytanlar bağlanır. Ramazan ayına yetişip de affolunmayan kimse, ALLAH Teâlâ'nın rahmetinden uzak olsun. Ramazan ayında affolunmayan kimse, ne zaman afolunacak!"[35]

Görülüyor ki, hadis-i şeriflerdeki: "Ramazan ayına erişip de günahlarından arınmadan Ramazanı terk eden insana yazıklar olsun, burnu yerde sürtünsün, perişan olsun, ALLAH Teâlâ'nın rahmetinden uzak olsun, v.b." ifadelerini, Hazreti Peygamber *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz buyurmuş, bir başka rivayette bu ifadeleri Cebrail *(Aleyhisselam)* kullanmış, Hazreti Peygamber *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz de buna amin demiştir.

Hazreti Peygamber *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin özelliklerinden bir tanesi de çok istisnai birkaç olay dışında hayatında hiç beddua etmemesi, hiç kimseye lanet okumamasıdır. Burada ise bir sitem vardır. Bir insan, Ramazan ayına eriştiği halde arınmadan Ramazan ayını terk ederse ona yazıklar olsun, burnu yerde sürtünsün, ALLAH Teâlâ'nın rahmetinden uzak olsun.

Çünkü bu, arınmaya direnmektir. Yeryüzündeki en büyük kötülüklerden bir tanesi de arınmaya direnmektir. Arınmaya direnmek, aslında yüreğini güzelliklere kapatmak demektir. Arınmaya direnmek, baharı solumamak demektir. Ramazan, öyle bir bahardır ki, insan onu gerçekten solumalıdır. Ramazan geldiğinde arınmamak, güneşe perde germek gibi bir şeydir.

Özellikle çağımızda yazılı ve görsel medyaya, içinde yaşadığımız topluma ve dünyamızda yaşanan olaylara baktığımızda, insanlığın gerçekten çok kirlendiğini ve arınmaya çok ihtiyacının olduğunu üzülerek görmekteyiz. Bugün insanlık, bu noktada gerçekten çok kötü bir imtihan veriyor. Onun için Ramazan ayı, dolu olarak geliyor ki; bu, rahmettir, mağfirettir, arınmadır, takvadır. Ama giderken de yine dolu olarak gitmelidir. Ramazan "kavurucu ateş" demektir. Dolayısıyla Ramazan, kötülükleri yakıp götürmelidir ki, insanlık ondan istifade edebilsin.

Bu Ramazan ayını sonuncu Ramazan bilip, lütfen bu fırsatı iyi değerlendirelim. Kendimiz ve çevremiz, aile efradımız ve diğer yakınlarımızla, İslâm'ı, Kur'an-ı Kerîm'i, Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizi, dînî ahkâmı ön yargılardan, peşin fikir ve kanaatlardan sıyrılmış olarak, dosdoğru anlamağa çalışalım!

Ramazan ayı boyunca hayatımızdaki tezatları kaldırıp, ruhen ve bedenen, kalben ve ahlâken düzene sokalım! Her şeyimiz İslâm'ca olsun: Görünüşümüz, düşünüşümüz, davranışımız, yaşayışımız, tercihimiz, sevmemiz veya kızmamız, desteklememiz veya engellememiz, iyiliği emretmemiz veya kötülükten sakındırmamız, konuşmamız veya

34 Hakim, el-Müstedrek,Bir, 4/152, No:7256

35 İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, Sıyam:1, No:8963, 6/96

susmamız imanî bir hakikate dayansın, ulvî bir gayeye yönelik olsun. Aktif ve enerjik Müslümanlar olmayı, yarına veya sonraki güne ya da bir dahaki Ramazan ayına bırakmayalım, bu Ramazan ayında hedeflediklerimizi, hayal ettiklerimizi gerçekleştirelim! Dileriz ki, bu Ramazan ayı hayatımızın dönüm noktası olsun!

Muhterem okuyucu!

Ülkemizin, İslâm dünyasının, insanlık âleminin durumu parlak değildir. Kötü günler yaşıyoruz. Nice İslâm ülkesinde, kardeşlerimiz öldürülüyor, yaralanıyor, damları başlarına yıkılıyor. Zulüm, açlık, sefalet, hıyanet, rezalet, yalan dolan tufan gibi dünyayı kaplamış.

Bunca fitne ve fesat içinde, rahat yaşamak mümkün değildir. Üzülelim, toparlanalım, kendimizi, ailemizi, çevremizi, emrimizdekileri ıslah etmek için çalışalım; emr-i bil-maruf ve nehy-i anil-münker yapalım, ağlayalım, dua edelim. Bakalım bu Ramazan ayında ağlayabilecek miyiz bir miktar. Kendimize ağlayalım, Türkiye için ağlayalım, İslâm dünyasına ağlayalım, insanlığın haline ağlayalım. Günde en az beş-on dakika Türkiye'deki ve İslâm dünyasındaki Müslüman kardeşlerimizin hal-i perişanına üzülelim, ağlayalım, geliyorsa gözümüzden yaş akıtalım. Çünkü Müslümanlar gerçekten perişan durumdadır. Taş kalplilerin gözlerinden yaş çıkmaz ki...

Âhir zamanda bulunduğumuzu bir an bile hatırımızdan çıkartmayalım. Küçük alâmetlerin hepsi, büyük alâmetlerin bir kısmı zuhur etmiştir. Dünya fitne, fesat, zulüm, savaş yangınları içindedir. İslâm dünyasına karşı bir savaş başlatılmıştır. Korkunç fırtına ve kasırgalar, dehşetli zelzeleler, azgın seller, önüne geleni silip süpüren korkunç deniz dalgaları dünyanın çeşitli yerlerinde büyük felaket ve facialara yol açmaktadır. İstanbul, büyük bir zelzele beklemektedir. Hiçbir tedbir alınmıyor. ALLAH Teâlâ memleketimizi, milletimizi muhafaza buyursun. Amin.

Önümüzdeki karanlık günler için azık hazırlayalım. İçimden bir ses, ileride dindar ve samimî Müslümanlara büyük zulümler yapılacağını söylüyor. ALLAH Teâlâ'ya sığınmak, sadaka vermek, tedbir almak gerek.

Belâ ve felâketleri sadaka ile, dua ile önlemeye çalışalım. İsyandan itaate, fısk u fücurdan salâha, bid'atten sünnete, cimrilikten cömertliğe, câhillikten ilme, nifaktan ihlasa, şerden hayra hicret edelim. Gaflet içinde aldatıcı keyifler sürmeyelim. Bu dünyayı kendimize yalancı bir cennet haline getirmek yanlışlığına düşmeyelim. Dünya mihnet, çile, imtihan, deneme yeridir.

Bize en fazla zıt giden, fikir ve görüşleri en fazla ters olan Müslüman kardeşimize bile düşmanlık etmeyelim. Onu da bizden bilelim. Ölse, cenazesiyle ilgili hizmetleri yapmayacak mıyız, namazını kılmayacak mıyız? Ölmeden önce de onunla iman kardeşliği bağlarını kopartmayalım.

Rahmet, bereket ve mağfiretle dolu ve ibadetlerin mükafatlarının sınırsız olarak verildiği bu manevi mevsimi çok iyi değerlendirelim.

Çocuk, genç, yaşlı, kadın erkek hep birlikte cemaate iştirak ederek camilerimizi şenlendirelim. Zengin fakir iftar sofralarında, ekmeğimizi, aşımızı, çorbamızı, yüreğimizdeki sevgiyi, selam ve umudu paylaşalım. ALLAH Teâlâ'nın rızasını kazanabilmek için iyi ve güzel davranışları artırarak, geçici ve kötü şeyleri de terk ederek üzerimizdeki manevi kirlerden arınmaya çalışalım.

Orucumuzu kimin için ve niçin tuttuğumuzu düşünerek zenginleştirelim. Bu ibadeti zihnimizle, duygu ve düşüncemizle, kalbimizle, gönül dünyamızla da ifa ederek koruyucu bir kalkan kılalım.

Muhterem okuyucu!

Şunu iyi bilmeliyiz ki hepimiz ALLAH Teâlâ'nın huzurunda muhakeme edileceğiz. Bu muhakemeden yüz akı ile kurtulmanın tek çâresi: Böyle rahmet günlerini iyi işlerle geçirmeğe çalışmaktır.

İnşaALLAH yakında kavuşacağımız Ramazan ayı, ibadetlerimizi çoğalttığımız, daha bir düzene ve disipline soktuğumuz, kendisine has bazı görevlerimizle zenginleştirdiğimiz bir aydır.

Ramazan ayı, sosyal dayanışmanın da en yüksek seviyeye ulaştığı bir aydır. Zekât ve fitrelerimizle, sadakalarımızla, yoksullar ve güçsüzler için hazırlayacağımız iftar sofralarımızla bu dayanışma yarışı-

na katılarak ALLAH Teâlâ'nın engin sevap deryasından istifade edilmelidir.

Bu ayda çocuklarımızın dînî duygularının geliştirilmesi üzerinde de durulmalıdır. Zaman zaman camilere götürülmeli, yavaş yavaş oruca, ibadete başlatılmalı, iyilik ve hayır yapmaya alıştırılmalıdır. Hiç şüphesiz bu eğitimin, onların iyi bir insan, iyi bir Müslüman olarak yetişmelerinde müsbet tesirleri görülecek, iyilik ve hayır duygularının gelişmesine katkı sağlayacaktır. Çocuklarına özenmeyen, onların iyi yetişmelerine, güzel huylar ve alışkanlıklar edinmelerine önem vermeyen toplumların, yarınlarına güvenle bakmaları mümkün değildir.

Bizleri, gelmesiyle sonsuz ma'nevî hazza gark edecek olan bu aya, şimdiden iyi hazırlanmalıyız. Yapacağımız bu hazırlığın tam manasıyla şuurlu bir hazırlık olması lazımdır. Şöyle ki: Bu mübarek ayı nasıl ihya edeyim? Onun namütenahi feyzinden nasıl istifade edeyim? diye şimdiden nefsimizle yapacağımız mücadelenin hazırlığını yapmalıyız.

Çünkü, bu şerefli ayın herhangi bir gün ve gecesini, hatta saatini ve dakikasını gaflet içerisinde geçirmek biz mü'minler için büyük bir ziyandır, zarardır. Kusursuz olarak orucumuzu tutmayı, namazımızı kılmayı, mesai zamanımızda bile, daima kalben ALLAH Teâlâ'ya bağlanmayı önemli bir vazife edinmeliyiz. Bu ayda, kimsenin gönlünü kırmadan büyük bir huzurla, feyizli ve bereketli bir Ramazan geçirmeyi düşünmeliyiz. Bu düşünce ile mübarek ayı ihyaya şimdiden hazırlanmalıyız.

Muhterem okuyucu!

Gündüzleri oruçlarıyla, geceleri teravih ve sahurlarıyle, biz Müslümanları İlâhî huzura kavuşturan bu ay, biz Mü'minler için elbette büyük bir ni'mettir. Bizler için esas olan şey; böyle bir ni'mete kavuşmak değildir. Esas olan; bu rahmet ve bereket ayını değerlendirebilmemizdir. Kıymeti bilinmeyen ni'metin değeri yoktur.

Dünya hayatımızın meşguliyeti, bizlere önümüzdeki ayın feyiz ve bereketini sakın unutturmasın. Dünya hayatımızda bir kazanç temin etmek için, her türlü çareye başvururken, her türlü fırsattan istifadeyi düşünürken, ebedî olan ahiret hayatımız için en büyük fırsat olan bu rahmet denizinden istifade etmeyi unutmayalım.

Unutmayalım ki, Ramazan ayı nasıl geçirilirse, senenin diğer onbir ayı da o şekilde geçer. Bu sebeble Ramazan ayının her anını son derece dikkatli bir şekilde iman, ibadet, taat, hayır-hasenat, kalb huzuru, aile huzuru, sıhhat ve afiyetle geçirmeye gayret gösterelim ki, senenin diğer onbir ayını da bu şekilde geçirebilelim.

Bu duygu ve düşüncelerle bütün mü'minlerin mübarek Ramazan ayını tebrik ediyor, Ramazan ayını Rabbimizin istediği en güzel bir şekilde değerlendirmelerini, daha nice Ramazan ayına sıhhat ve afiyetle erişmelerini temenni ediyor, bu ulvi ayın Müslümanların birlik, beraberlik ve huzuruna, bütün insanlığın dirlik ve düzenliğine, hidayet, barış ve esenliğine vesile olmasını ALLAH Teâlâ'dan dua ve niyaz ederken, Sevgili Hazreti Peygamber *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Efendimizin ifadesiyle:

أوله رحمة و أوسطه مغفرة و آخره عتق من النار

"Evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu cehennem ateşinden kurtuluş"[36] olan Ramazan ayının gönüllerimize huzur, yuvalarımıza bereket, ailemize, ülkemize ve İslam âlemine hayırlar getirmesini, kılınacak namazları, tutulacak oruçları, okunacak Kur'an-ı Kerim'leri ve yapılacak bütün iyilikleri fazl u keremiyle kabul buyurmasını ALLAH Teâlâ'dan dua ve niyaz ederim.

36 İbn-i Hüzeyme, Sıyam:8, No:1887, 3/191

İSLÂMA GÖRE ÖRTÜNME/ TESETTÜR-İ ŞER'Î

ALİ EREN

Söz de yazı da yerli yerince yani zaman ve zemine uygun olmalı. Bir şey yazılacak veya söylenecekse, uygun olan mevsiminde olmasıdır.

Meselâ bundan 10-15 sene öncesine kadar Cuma hutbeleri merkezî olarak Ankara'da Diyanet'te hazırlanıyor ve bütün Türkiye'de tek hutbe okunuyordu.

İşte o senelerde idi. Cuma namazında hayvan haklarıyla alâkalı bir hutbe okunmuştu. O hutbede hayvanlara fazla yük yüklenmemesi falan hatırlatılıyordu. İstanbul'un göbeğinde bu cemaat bu hutbeyi dinlerken **"Ne alaka!"** dercesine gülümsüyordu. Çünkü bulundukları yer hayvan gücünden faydalanılan bir yer değildi.

Canım meselâ, dağ başındaki bir köyde okunan bir hutbede komşu hakkından bahsedilirken, apartmanlardaki dâire komşularının birbirlerine karşı iyi davranmaları anlatılsa, bu sefer de o köydeki cemaat gülmez mi?

Diyanetimiz, sonra merkezî hutbe tatbikatından vazgeçti. İyi de yaptı.

Merkezî hutbeden vazgeçileceği zaman, Diyanet, Sayın Ali Bardakoğlu zamanında hutbelerin nasıl hazırlanması icap ettiğine dair Ankara'da bir toplantı yaptı. Davetlilerin görüşlerini aldı, kanatlarını sordu ve ona göre bir değerlendirmeye gitti.

O toplantıya İstanbul'dan da üç kişi davet edilmişti. O üç kişiden biri de bendenizdim. Diğer ikisi Prof. İsmail Lütfi Çakan ile Prof. Emin Işık idiler.

İki veya üç gün devam eden toplantıda davetliler hutbelerin nasıl hazırlanması icap ettiğine dair düşüncelerini söylediler. Ben de bir ara eskiden hutbelerde; **"Eskiden dört büyük halifelerimizin yani Hazreti Ebûbekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve Hazreti Ali Efendilerimizin isimleri okunurdu. Şimdi niçin okunuyor?"** diye sordum. Okunması icap ettiğini söyledim ve okunmasını teklif ettim.

Buna, o zamanki Diyanet İşleri Başkanı Prof. Sayın Şevki Aydın şöyle cevap verdi:

Okunursa zaman alıyor.(?)

İkinci binin müceddidi İmam-ı Rabbânî Hazretleri'nin **Mektûbât**'ında, hutbede dört büyük halifenin isimlerinin okunmaması hakkında gayet ağır ifadeler var. Bendeniz orada bunu da dile getirdim. Ama nâfile...

Evet, dört mübârek ismin okunması kabul edilmedi. Bunu zaten sizler de biliyorsunuz. Çünkü her Cuma hutbe dinliyorsunuz.

Yâsin Yayınevi tarafından basılan **Dinde Deformistler** isimli kitabıma o toplantıda geçen meseleden bahsettim.

Maalesef Diyanetimiz'in hutbelerle ilgili sürüp giden bir yanlışı daha var.

Hutbe, sevap bakımından iki rek'at namaz gibidir. Ama hutbe müddetince sessiz kalıp hiçbir şey söylememek, hatta hiçbir şey okumayıp sadece hutbeyi dinlemek şartıyla....

Fıkha göre; hutbe okuyan şahıs Allah'ın ismini ansa bile, cemaat dilden "Celle celâlüh" demeyecek. İçinden/kalbinden diyebilir.

Hutbe okuyan şahıs Peygamberimiz'in ismini ansa bile, cemaat dilden salevât okumayacak. İçinden/kalbinden okuyabilir.

Bu mesele o kadar mühim ki, hutbe okunurken bir kişi konuşsa, başka birisi de ona **"Sus"** dese, **"Sus"** diyen kişi hutbenin sevabını kaybeder.

Onun için, hutbe okuyan şahıs konuşmasını, cemaatın **"Âmîn"** diyeceği şekilde yapmamalıdır. Meselâ, **"Allah cümlemizin günahlarını affetsin"**

veya **"Allah ibâdetlerimizi kabul etsin"** gibi, cemaatin âmin demesine sebep olacak cümleler söylememesi icap eder.

Çünkü cemaatin açıktan/dilden âmîn demesi de yanlıştır.

Değerli okuyucular! Bunlar benim kendiliğimden söylediğim şeyler değil, fıkıh kitaplarında geçen meselelerdir.

Ama gelin görün ki, şu anda okunan hutbelerde her Cuma cemaate bol bol **"Âmîn"** dedirtiliyor.

Bu yanlış böyle sürüp gidiyor, kimse de kalkıp bu hususta bir ikazda bulunmuyor.

Hutbelerde eskiden hutbe okuyanlar duâ edilmezdi, sonradan bu da başladı. Ne zamandan beri?

17 Ağustos 1999 Adapazarı / Gölcük depreminden sonra...

Depremden sonra Diyanet'te, **"Bizim de bir katkımız olsun"** diye hutbelerde duâ yaptırmaya başladılar. Sonra, hutbede duâ yapmanın câiz olmadığının farkına varıp, **"Biz yanlış yaptık"** dedilerse de bu sefer de, **"Geri kaldırırsak, kendi kendimizle ters düşeriz"** diyerek öylece bıraktılar.

Bu işin öyle olup olmadığı o günkü yüksek din kurulu üyelerine sorularak öğrenilebilir...

Evet mesele budur ve fikhen yanlış olmasına rağmen, hutbelerde bugün bol bol duâ cümlesi kullanılmakta ve cemaate habire âmin dedirtilmektedir.

Kimsenin, **"Yahu bu yanlıştır. Bir millete niçin yanlış yaptırılıyor?"** dediği de yok...

***

Efendim, söze nereden başladıık, nerelere geldik...

Makalemizin başında, "Sözün, zamana ve mevsimine uygun olması icap ettiğini" söylemiştik. Sonra İstanbul'un göbeğinde, "Hayvanlara fazla yük yüklemenin doğru olmadığı hakkındaki hutbenin usül bakımından yanlış" olduğundan bahsederken hutbelere geçmiş olduk.

Esas konumuz başkaydı. Ona gelelim:

Sıcak mevsimler başladı. Bu günlerde, İslamın reddettiği giyim şekilleri alabildiğine gidiyor. Onun için tesettürden bahsetmek istedik.

Derken, elimize Merhum İskilipli Atıf Hoca'nın **Tesettür-i Şer'î** risâlesi geçti. Hazır bunu sadeleştirerek okuyucularımıza arz edelim dedik. Bu vesileyle yakın tarihe de ışık tutmuş oluruz diye düşündük ve sadeleştirdik.

Fakat, **Tesettür-i Şer'î** risalesi bir makaleye uzun geldi. Onun için bu makalede yarısını veriyoruz. Nasip olursa, ikinci yarısı da gelecek sayımızda.

Başlayalım.

İskilipli Atıf Hoca **Tesettür-i Şer'î** risalesinde şunları yazmış:

İnsanları cehâlet/inançsızlık karanlıklarından çıkarıp iman ve ilim nuruyla şifâ vermeleri için, onlara peygamberleri gönderen Allah'a hamd olsun.

Dünya nizamını ve âhirette cehennem azabından kurtulmanın yollarını en güzel şekilde açıklayan Âdemoğullarının Efendisi'ne, onun ehl-i beytine ve ona iyilikte, güzellikte ve doğrulukta uyan ashabına salât ü selâm olsun.

Tâbiînin büyüklerinden Sa'îd b. Cübeyr Hazretleri diyor ki:

"Arap kadınları, İslamdan önceki câhiliyet devrinde, başlarına çar yani başörtüsü örtüp iki omuzları arasından arkaya doğru sarkıtarak, gerdanlarını tamamen, göğüslerinin (çene altının) bir kısmını açık bırakırlardı. O asırda kadınların diğer bir âdetleri de süslenerek evlerinden çıkıp, iyi veya kötü kim olursa olsun, yabancı ve yakını olmayan erkeklerle çekinmeden görüşüp konuşmalarıydı.

İslâmiyetle şereflendikten sonra da Medine-i Münevvere'de örtü âyeti nâzil oluncaya kadar, bu iki câhiliye âdeti devam etmiştir."

Buhâri-i Şerifi şerh eden Aynî Merhum diyor ki:

"İslamın ilk yıllarında Hazreti Peygamber'in temiz eşleri de İslamdan önceki arap kadınlarının âdet ve kıyafetleri üzere hareket ederlerdi. Yabancıların onlarla eskiden beri gelen âdetlerine göre görüşüp konuşmalarından Hazreti Ömer rahatsız oluyor, **"Yâ Resûlellah! Nâmahrem** (yakınları olmayan) **kimselerin zevcelerinizle böyle konuşmaları uygun değildir. Bunlara tesettürü emir buyursanız"** diyor ve bu sözlerini tekrarlıyordu.

Peygamberimiz ise tesettürün nice faydaları olduğunu bildiği halde, bu meseleyle ilgili henüz ilâhî bir emir gelmediği için, ona hiçbir şey söylemiyor ve gelecek vahyi bekliyordu.

Hicretin dördüncü senesinin Zilkâde ayına kadar, Müslümanlar arasında câhiliye devrinin bu kötü âdeti devam edip durdu.

Nihayet bu tarihte hicab âyetleri geldi ve bu kötü âdetleri yıkıp kaldırarak birçok faydaları olan iki çeşit tesettür farz kılındı:

Birisi, büluğa ermesiyle beraber, her kadının başından itibaren bütün bedenini kapatacak geniş bir elbise –çarşaf- ile vücudunu tamamen örtüp, kendisine nikâhı düşmeyen, yakınları olan erkeklerden başka hiçbir kimseye, şer'an izin verilen yerlerinden fazla hiçbir organını göstermemektir.

İkincisi de, meşrû bir ihtiyaçları olmadıkça evlerinden çıkıp yabancı erkeklerle karışık olmamaktır.

İslam dini, müslüman kadınlara Ahzab sûresinin 59. ve Nur sûresinin 31. âyetleri ile birinci çeşit tesettürü farz kılmıştır.

Ahzab sûresinin 59. âyetinde şöyle emrediliyordu:

"Ey Nebî! Zevcelerine, kızlarına, mü'minlerin zevcelerine de ki; cilbab yani çarşaflarını üzerlerine yaklaştırıp yani giyip onunla örtünsünler."

Nur Sûresi'nin 31. âyetinde de şöyle emrediliyordu:

"İslam dinini kabul ve ona iman etmiş olan kadınlar, ihtiyaç ve zarûretten dolayı görünen uzuvlarından başka zînetlerini/zînet mahallerini açmasınlar ve baş örtüleriyle, boyun, gerdan ve göğüslerini örtüversinler."

İslam dini, böylece câhiliyet zamanından kalma âdetlerden birini yıkıp ortadan kaldırmış ve kadınlara lâyık oldukları hürmeti lütfederek, onları değersizlikten ve âdî kimselerin saldırılarından korumuştur.

Hakkında nas (âyet, hadis gibi kesin delil) olmayan şeylerde örf ve âdetlere itibar edilirse de, nassa (âyet ve hadislere) zıt olan şeylerde örf ve âdetlere yani insanların alışkanlıklarına itibar edilemez. Dolayısıyla, dini delillere zıt olduktan sonra, ister önceden beri yapılagelsin, isterse sonradan meydana çıkmış olsun, bütün örf ve âdetler, dinen hükümsüzdür, bâtıldır.

Müslüman milletler arasında görülen her türlü kötülükleri ve tesettürsüzlük/açıklık alışkanlığını İslam kesinlikle reddeder. Zaten İslâmî hükümler, alışkanlıklara ve insanların yaptıklarına göre değerlendirilmez, insanların yaptıkları İslâmî hükümlere göre değerlendirilir. Bir şeyin İslama uygun olup olmadığına bakılır. İslama uygunsa güzel, değilse kötü ve yasaktır.

Ebû Seleme *(Radıyallâhü anhâ)* Vâlidemiz'den rivâyet olunuyor:

"Cilbablarını (dış örtülerini) **üzerlerine alsınlar"** meâlindeki Ahzab sûresinin 59. âyet-i kerimesi nâzil olunca, ensar ve mühâcir kadınları Allah'ın emrine yapışıp hemen şeriatın istediği şekilde örtünüverdiler. Bir ihtiyaç için evlerinden çıktıkları zaman da ağır başlı ve vakarlı hareket ederler, üzerlerine siyah renkli elbise giyerlerdi.

***

Şeriatın emrettiği tesettürün asıl ve esasının, âyetlerle emredilen kesin bir hüküm olduğu hakkında âlimlerin görüş birliği vardır. Fakat tesettürün nasıl olacağı hakkında ashâb-ı kirâm ve müctehid âlimler arasında ihtilâf vardır.

İslam âlimlerinin büyüklerinden ve Hanefî fıkıh âlimlerinin seçkinlerinden Alâüddin Ebûbekir bin Mes'ûd el-Kâsânî Hazretleri, **Bedâyiu's-Sanâyi'** isimli eserinde diyor ki: "Âyetteki, **"Zînetlerini açmasınlar"** emrindeki **"zînet"** iki kısımdır. Birisi görünen zînet, diğeri görünmeyen zînet.

Görünen zînetler; sürme, parmaktaki yüzük, kına, ayaktaki gümüş halkadır.

Görünmeyen zînet; iç başbağı, saçbağı, küpe, göğüs, gerdandaki takı, inci vesaire, bilezik, bazubend, bacak ve incikteki halhaldır.

Âyette açılması yasak edilen, zinetlerin kendileri değil, vücuttaki takıldıkları yerdir. Zira zînetin kendisi sokaklarda herkesin gözü önünde alınıp satılmaktadır.

Âyet-i kerimede, ayırım yapılmadan sadece **"zînet"** kelimesi geçtiği için, bu kelime görünen-görünmeyen zinetlerin her iki kısmını da içine alır.

Şu halde, **"Zînetlerini açmasınlar"** emrince, İslam dinini kabul ve ona iman etmiş olan kadınların, yakınları olmayan erkeklerden, üzerlerindeki hem görünen hem görünmeyen zinetlerinin yerlerini açmaları yasak ise de, **"İhtiyaç ve zarûretten dolayı görünen uzuvları müstesnâ"** buyurulduğuna göre, görünen zînetlerin bulunduğu yerler yani yüzler ile ellerin açık olmasına izin verilmiştir.

Bedâyi' ve **Kifâye**'de şöyle deniliyor:

İhtiyaç ve zarûretten dolayı kadınların yüzleriyle elleri, görünmesi yasak olan avret mahalli hükmünden çıkarılmıştır. Çünkü bir kadın alış-verişe, herhangi bir şeyi alıp vermeye ve diğer bazı işler yapmaya muhtaç oluyor. Bu da ancak görünen zînet olan yüz ve ellerin açık olmasıyla yapılabilir.

İşte bundan dolayı, kadınların sadece yüzleriyle ellerinin açık olması helal kılınmıştır.

Nitekim, Hazreti Ali *(Kerremallahü vechehû)* Efendimiz ile İbn-i Abbas Hazretleri, **"İhtiyaç ve zarûretten dolayı görünen uzuvları müstesnâ"** beyanıyla, açılmasına müsaade edilen organların, ancak görünen zînet olan yüz ile eller olduğunu" söylemişlerdir.

Hanefi mezhebinin hükmü de böyledir. Nitekim İmam-ı Azam Hazretleri'nin mezhebince, yüzler ile eller ve bir rivayete göre ayaklar hem namazda, hem de bakmak konusunda avret değildir, (açık olmaları câizdir.) Bu organların açık olması haram olmadığı gibi, yabancı bir kadının bu organlarına şehvet olmaksızın bakmak da haram ve yasak değildir.

Ancak, bakmanın şehvete sebep olacağı kesin veya ihtimal varsa yabancı kadınların el, yüz ve ayaklarına dahi bakmak, şer'an haram ve yasaktır. Zira **"El-aynâni yezniyân / Gözler zina ederler"** hadis-i şerifince, şehvetle bakmak bir nevi zinadır.

Fıkıh âlimleri şöyle diyorlar:

"Kadınların yüzleri hâriç, kulakları, saçları, boyunları, gerdan ve göğüsleri, bilekten yukarı kolları, ayak topuklarından yukarı incik ve bacakları ve diğer organları tamamen avrettir/açılması dînen haramdır.

Hatta normal konuşmaları sırasında sesleri yasak değilse de nağmeli/makamlı olursa sesleri de avrettir/duyulması haramdır.

Netice: Bir kadının yakını olmayan erkeklere yukarıda sayılan organlarından birisini açması ve göstermesi dînen haram ve yasaktır.

Yabancı erkeklerin de kadının bu organlarından birine şehvetli olsun şehvetsiz olsun, bakmaları haram ve yasaktır.

Yakını olmayan genç kadınların yüzleriyle ellerine dokunmak veya onlarla tokalaşmak haramdır.

Mecbûriyet halinde el ve yüze bakmak helaldir. Fakat dokunmakta bir mecburiyet yoktur.

Ayrıca, dokunmak şehveti hareket geçirmek hususunda bakmaktan daha tesirlidir. Daha aşağı olan bir fiilin/bakmanın günah olmaması, ondan daha ileri olan başka bir fiilin/dokunmanın da câiz olmasını gerektirmez.

Hazreti Aişe *(Radıyallahü teâlâ anhâ)* Vâlidemiz **"İhtiyaç ve zarûretten dolayı görünen uzuvları müstesnâ"** ifadesiyle açılmasına ruhsat verilenin, **"Kadınların ancak birer gözleri olduğu"** ictihadında bulunmakta ve bunu şu şekilde izah buyurmaktadır:

"Yabancı kadınlara bakmanın haramlığı, fitne meydana gelme korkusundandır. Halbuki, kadınların bütün güzellikleri yüzlerindedir. Bir kadının yüzüne bakmak hususundaki fitne ve fesat ihtimali diğer organlarına bakmaktan daha fazladır. Buna göre, bütün vücudun kapatılması icap ediyorsa da, kadınların yolda yürümeleri zor olacağından, mecbûren birer gözlerini açmalarına müsaade edilmiştir. Zarûretten dolayı verilen bir izin, ancak o zarûretin olduğu yerde geçerli olup genel olarak geçerli olamaz. Dolayısıyla, açılmasına izin verilmesi ancak onunla görülebildiği için göze mahsustur, yani sadece göz açık olabilir."

Şu halde, Hazreti Aişe'ye göre kadınların birer gözlerinden başka hiçbir organlarını açmalarına dînen izin yoktur.

Tesettür hususunda, İmam Şafiî Hazretleri'nin mezhebi Hazreti Âişe'nin sözüne dayanır. Çünkü **Zevâcir** isimli kitapta deniliyor ki, "Şâfiî mezhebine göre kadının yüzünün tamamı, iç ve dışıyla bileklere kadar elleri, bakmak bakımından avrettir, açılamaz. Dolayısıyla, yabancı erkeklere karşı ellerin kapatılması vaciptir.

Fakat eller namaz hakkında avret değildir. Namazda açılmasıyla namaz bozulmaz.

Yüz meselesi hakkında Şafiî'nin **"Yüzün kapatılması şarttır"** sözü azîmet (yerine getirilmesi şart), Hanefi'nin **"Yüzün açılması câizdir"** sözü ruhsat (izin) ve bir genişliktir. Dolayısıyla, Hanefi'nin sözü ile amel olunmak câiz ise de bu konuda Şafiî'nin sözü daha ihtiyatlı ve daha uygundur.

İşte bundan dolayı, Hanefî mezhebine mensup müteahhirîn âlimleri, fitneye sebep ve fuhşa öncü olması ihtimalinden dolayı, genç kadınlara yüzlerini açmaları yasaklanıp peçe örtmek usulü getirilmiştir.

Şehvetten kesilmiş ihtiyar kadınlar için bu hüküm geçerli değildir.

Yukarıdan beri verilen bilgilerden başka şöyle diyebiliriz:

İmam Şâfîi; **"Gözün birinden başka, yüzün tamamının kapatılması lâzım olduğuna"** hüküm vermiştir.

Hanefiler ise,

"Saç, kulak, çene altı, boyun, gerdan, göğsün tamamının kapatılması lâzım ve vâcip olduğuna..."

"Çenenin üstünden altına varıncaya kadar, yüzün tamamının ve gözlerin kapatılmasının şart olmadığına ve bu kısımların açık olmasının câiz olduğuna..."

Müteahhirîn Hanefî âlimlerin, fitneye sebep olmak ihtimali bulunduğu için, yalnız genç kadınların ihtiyaten yüzlerini kapatmaları îcap ettiğine hükmetmişler, yüzün kapatılmasının nasıl olacağı hakkında ise" ihtilaf etmişlerdir.

Sahâbe-i kirâmın hepsi ve bütün müctehidler, tesettür emrinin kaynağının Kur'ân-ı Kerim ve hâdîs-i şerîfler olduğunda, buna inanmanın kesin bir vâcib/farz olduğunda söz birliği içinde olup, hepsi de eksiksiz aynı kanaatı taşımaktadırlar.

Dolayısıyla, diğer farzlar gibi tesettür de kesin farz olduğundan, bunu inkâr eden Müslümanlık dâiresinden çıkar. İslamın aslını kabul etmekten vazgeçmiş olacağından küfre düşer.

Tesettüre riayet etmeyip açık-saçık gezen kadınlar da günahkâr olup, yaptıklarının karşılığında azabı hak etmiş olurlar.

Peygamberimiz'in şeriatı, tesettürün şeklini şu şekilde hükme bağlamıştır:

Büluğa erdiğinden itibaren, her kadın dînen açılmasına müsaade edilen organı hâriç, başından topuklarına kadar bütün bedenini bürüyecek bir dış elbise giymelidir. **"Görünüşte giyinik, gerçekte çıplak olan kadınlara Allah lânet etsin"** hadis-i şerifince, kadının giydiği elbise organlarını belli edecek şekilde dar ve ince olmamalıdır.

Vücut hatları belli olacak şekilde dar ve ince elbise ile yabancı erkeklere arz-ı endam eden kadınlar, gayr-i Müslim kadınların düştüklere çukura düşmüş olurlar. Böyle kadınlar, İslamın kendilerine bahşetmiş olduğu hürmeti yırttıkları için şeriat lisanında lânete uğramışlardır. Buna kıyaslanınca, büsbütün açık gezen kadınların şeriat nazarında ne derece lânete hedef oldukları iyi anlaşılmaktadır.

Bir de, Ümmü Seleme *(Radıyallâhü anhâ)* Vâlidemiz'den rivâyet edilen hadis-i şerife göre, kadın elbisesinin topuk kemiklerinden kısa, yerde sürünecek derecede de uzun olmaması şarttır.

İşte tesettürün şekli hususunda İslam'ın görüşü budur.

Elbisenin biçimine gelince: İslam'da buna dair açıklık bulunmadığından yukarıda açıklanan şartlara uymak şartıyla, kadınların zevkine bırakılmış olduğu anlaşılıyor.

Değerli okuyucular!

Tesettürle alâkalı olan **Tesettür-i Şer'î** risâlesinin tamamı, inşallah gelecek sayıda...

ŞİİRLERDEN SEÇMELER

ALLAH DERİM
Necip Fazıl KISAKÜREK

Sırtımda, taşınmaz yüklü göklerin;
Herkes koşar, zıplar, ben yürüyemem!

İsterseniz hayat aşını verin;
Sayılı nimetler, bal olsa yemem!

Ey akıl, nasıl delinmez küfen?
Ebedi oluşun urbası kefen!

Kursa da boşluğa asma köprü, fen,
Allah derim, başka hiçbir şey demem!

İNCİTME-1
Alvarlı Efe Hazretleri

Hazer kıl! Kırma kalbin kimsenin cânını incitme!
Esîr-i gurbet-i nâlân olan insanı incitme!

Tarîk-i ışkda bîçâre-i hicrânı incitme!
Sabır kıl her belâya, hâne-yi Rahman'ı incitme!

Felekde hâsılı insan isen bir cânı incitme!
Günahkâr olma, Fahr-i Âlem-i Zî-Şânı incitme!

Bulaşma çark-ı dünyâya, vücûdun pak u tâhirken,
Güvenme mâl u mülk ü mansıbın efnâsı zâhirken,

Nic'oldu malı Karun'un felek bağında vâfirken,
Nedir bu sendeki etvâr-ı dert gönlün misafirken,

Felekde hâsılı insan isen bir cânı incitme!
Günahkâr olma, Fahr-i Âlem-i Zî-Şânı incitme!

Hasislikden elin çek, sen cömert ol kân-ı ihsan ol!
Konuşma câhil-i nâdân ile gel ehl-i irfân ol!

Hakîr ol âlem-i zâhirde, sen mânâda sultan ol!
Karıncanın dahi hâlin gözet, dehre Süleyman ol!

NAMAZ
Şehit Hızır Efendi

Kelime-i Şehadettir, evveli,
Namaz, oruç, hac, zekât diğerleri
Böyle saydı kâinatın serveri
Her dem olsun ehl-i sünnete selam.

Namaz dinin direği ey insan,
Kılmayanlar er geç olacak pişman,
Allah celle secdesizlere düşman,
Her dem olsun ehl-i sünnete selam.

Özrü yokken geçirilen bir namaz,
Denildi ki, şudur zararı en az,
Kalmamıştır dünyalığı velev az,
Her dem olsun ehl-i sünnete selam.

Bir müminin kumarı yok, namaz var,
İçkisi yok, faiz yemez namaz var,
Boşa geçen vakti olmaz namaz var,
Her dem olsun ehl-i sünnete selam.

HAZRET-İ ALİYYÜL MÜRTEZA (3)

(Radıyallahu Anh)

TÜRKİYE GAZETESİ YAYINLARI
İSLAM ALİMLERİ ANSİKLOPEDİSİ GİBİ BAZI
MUTEBER ESERLERDEN ALINTIDIR.

Hayber'de Sancağın Hazreti Ali'ye Verilmesi

Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*, Hayber kalesinin fethi için evvela Hazreti Ebû Bekir *(Radıyallahü anh)*'ı gönderdi. Fakat Hazreti Ebû Bekir kalenin fethine muvaffak olamadı. Peygamber Efendimiz daha sonra Hazreti Ömer *(Radıyallahü anh)*'ı gönderdi ama yine kalenin fethi nasip olmadı. Çünkü Yahûdîler görülmedik şekilde müthiş bir direnişle kaleyi savunuyorlar, yaptıkları huruc hareketleri ile kalenin düşmesine mani oluyorlardı. Günler böylece geçiyor, lakin fetih bir türlü müyesser olmuyordu.

Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* buyurdu ki:

"Yarın bayrağı öyle bir bahadıra vereceğim ki o Allah ve Resûlünü sever, Allah ve Resûlü de onu sever! Israrcıdır, kaçmaz. Allah onun eliyle fethi gerçekleştirmedikçe de dönmez!"

Herkes, "acaba bu zat kim olacak?" diye merak ediyor ve herbiri bayrağı alacak olan kişi olmayı ümid ediyordu. Daha sonra Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)*'ı sordu. Ashab-ı kiram; "Onun gözü ağrıdığından çadırında istirahat ediyor." dediler. Bunun üzerine Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Hazreti Ali'yi çağırttı ve:

- Ya Ali sana ne oldu? buyurdu. Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)*:

- Ya Resûlellah! Bana şiddetli bir göz ağrısı isabet etti, deyince, Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* onu yanına çağırıp mübarek tükürüğünü Hazreti Ali'nin gözlerine sürerek dua etti. Bir mûcize eseri olarak o anda şifa buldu, göz ağrısı iyileşti ve hiçbir şeyi kalmadı.

Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Hazreti Ali'ye büyük bir teveccüh ile sancağı verip fetih için Hayber Kalesi'ne gönderdi.

Hazreti Ali, sancağı kaptığı gibi Hayber kalesine koştu. Karşısına çıkan düşmanları birer birer tepeleyerek ilerledi ve Hayber'in fethinde büyük kahramanlıklar gösterdi. Bu şiddetli savaşta, bir keramet eseri olarak Hazreti Ali kale kapısını yerinden kopardı ve bu ağır demir kapıyı bir kalkan gibi kullanıp çarpışmaya devam etti. Hazreti Ali'nin tek eliyle kaldırdığı bu kapıyı daha sonra yedi kişi uğraştılar, fakat yerinden kaldıramadılar.

Hazreti Ali'nin meşhûr pehlivan Merhab'la mücadelesi.

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* bu savaşta, Arapların "bin cengâvere bedel" dedikleri ve teke tek yapılan mücadelelerde bu güne dek kimsenin yenemediği, hatta yüzyüze savaşmaya kimsenin cesret edemediği yahudilerin meşhûr pehlivanı Merhab'ı mağlup etti. Ve kılıcıyla onu iki parçaya ayırdı.

Bu müthiş mücadelenin evvelinde, yahudilerin meşhûr pehlivanı Merhab, silahlarını kuşanmış olduğu halde kendini metheden beyitler söyleyerek meydana atıldı ve Müslümanlara karşı şöyle meydan okudu:

"Hayber halkı iyi bilir ki; Ben, gelip çatan harplerin tutuştuğu, kızıştığı zamanlarda, tepeden tırnağa kadar silahlanmış, cesaret ve kahramanlığı denenmiş olan Merhab'ım. Ben, kükreyerek geldikleri zaman aslanları bile kâh mızrakla, kâh kılıçla vurup yere sermişimdir." diyerek Müslümanlardan er diledi.

Bunun üzerine Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* ortaya atıldı ve:

"Ben O'yum ki; Anam bana Haydar (Arslan) adını takmıştır! Ben, ormanların heybetli görünüşlü arslanı gibiyimdir. Seni çarçabuk tepeleyecek olan er kişiyimdir!" diye kükreyerek, Merhab'ın karşısına dikildi.

Hazreti Ali'nin söylediği bu şiir Merhab'ı çok etkiledi. Çünkü bu şiir ona, o gece gördüğü rüyayı

hatırlatmıştı. Merhab o gece rüyasında, kendisini bir arslanın parçaladığını görmüştü.

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* Merhab'la karşı karşıya geldiğinde, süratle bir hamle yaparak Merhab'ın tepesine öyle şiddetli bir kılıç darbesi indirdi ki, o kılıç Merhab'ın kendini siper ettiği kalkanını ve demirden miğferini kesti. Sonra da başını ortadan ikiye ayırdı. Merhab'ın başına inen kılıcın çıkardığı ses o kadar fazla idi ki, Hayber karargâhında bulunan Ümm-ü Seleme*(Radıyallahü anha)* annemiz: "Merhab'ın dişlerine kadar inen kılıcın sesini ben de işittim." demiştir.

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* o gün, başta Merhab olmak üzere yahudilerin en namlı ve en güvendikleri savaşçılarından sekiz tanesini mağlup ederek öldürmüştür.

Nefsim İçin Öldürmekten Allah'a Sığınırım

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* şecaat ve kahramanlığı ile tanınmasına rağmen, düşmanlarıyla döğüşürken onlara acır ve kesinlikle haddi tecavüz etmezdi. Yaptığı işleri kendi nefsi için değil, insanlığın hayrını ve iyiliğini düşünerek yapardı.

Çok şefkatli ve merhametliydi. Hatta savaşlarda düşmanlarının ölümüne bile acırdı.

Bir keresinde harp esnasında müşriklerden biriyle ölümüne yaptı bir mücadelede, onu mağlup ederek altına almış, neredeyse kılıcı ile onu boğazlamak üzereydi. İşte o anda altına aldığı düşman, var gücü ile aşağıdan Hazreti Ali'nin yüzüne tükürdü. Düşmanın yaptığı bu çirkin hareket aslında Hazreti Ali'yi daha da sinirlendirmesi ve onun başını gövdesinden ayırması gerekirken, ani bir hareketle üzerinden kalkıp düşmanı öldürmekten vazgeçti.

Beklenmedik bu hareket karşısında altındaki düşman da çok şaşırdı. Ve merakla, "niçin kendisini öldürmediğini" sorunca, Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* şöyle buyurdu:

- Biraz önce seni Allah için öldürecektim. Fakat yüzüme tükürünce, seni kendi nefsim için öldüreceğimden korktum. Bir kimseyi nefsim için öldürmekten Allah'a sığınırım. Onun için bundan vazgeçtim, dedi.

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)*'ın bu ibret dolu sözleri, o müşrik askerini derindenetkiledi. Bu dinin yüceliğini ve emirlerindeki büyüklüğü idrak edip hemen oracıkta müslüman oldu.

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)*'ın Cömertliği

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* servet sahibi zengin bir kimse değildi. Buna rağmen çok cömert ve çok kerimdi. Kendisi yemez ihtiyaç sahiplerine yedirirdi. Kapısına gelen fakiri reddetmezdi. Kendisi muhtaç olduğu halde başkalarına verirdi. Onun bu cömert davranışı sebebiyle âyet-i kerîme nazil oldu, şöyle ki:

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* ile muhtereme zevcesi Hazreti Fâtıma *(Radıyallahü anha)* nâfile oruç tuttukları bir akşam vakti kapılarına bir "**fakir** geldi. "Allah için" diyerek birşeyler istedi. Onlar da kendileri için hazırladıkları iftarlıkları olduğu gibi o fakire verdiler.

O gece su dışında bir şey içemediler. Ertesi gün yine oruç tuttular. Güneş batarken yine iftar etmeye hazırlandıkları bir sırada, bu sefer kapıya bir "**yetim**" geldi. Onu da kendilerine tercih ettiler ve yiyeceklerini ona verdiler.

Üçüncü gün tam iftar vaktine doğru bu defa bir "**esir**" geldi ve o da çok aç olduğunu söyleyerek Allah için bir şeyler istedi. Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)* ile muhtereme zevcesi Hazreti Fâtıma *(Radıyallahü anha)* yine kendi iftarlıklarını olduğu gibi kapılarına gelen bu yabancı garib kimseye verdiler. Kendileri üç gün birşey yemeden peşpeşe su ile oruç tuttular.

İşte onların bu engin cömertliği, kapılarına gelen aç bir mümin kardeşlerini kendi nefislerine tercih etmeleri sebebiyle ayet nazil oldu. Mevla Teala şöyle buyuruyor:

Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler. "Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne bir teşekkür bekliyoruz. Biz çetin ve belalı bir günde Rabbimizden (O'nun azabına uğramaktan) **korkarız."** (derler)" *(İnsan Sûresi; 8 - 10)*

Son derece mütevazı ve alçak gönüllü olan Hazret Ali *(Radıyallahü anh)* hakkında birkaç âyet-i kerîme nazil olmuş; kerem, cömertlik, adalet, merhamet gibi yüksek faziletleri öğülmüştür. Ve yine hakkında varid olan pek çok hadîs-i şerîflerle Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* tarafından meth edilmiştir. Ehl-i sünnetin gözbebeği, kerâmetler hazinesi ve evliyanın reisidir.

Devam Edecek

KISSADAN HİSSELER

SALEVÂT-I ŞERÎFE'NİN FAZİLETİ

Tebe-i tâbiinin büyüklerinden olan, aynı zamanda büyük bir fakih ve muhaddis olan Süfyan-ı Sevrî hazretleri, bir hac mevsiminde mukaddes topraklarda iken, bir adam dikkatini çekti. Bu adam devamlı Peygamber Efendimize salavat-ı şerife okuyordu. Öyle ki Arafat'ta, Müzdelife'de vesair mübarek mekanların hepsinde dilinden salavat-ı şerifeyi düşürmüyordu. Halbuki her makamın kendine has bir duası vardı.

Süfyan-ı Sevrî hazretleri o kimseye yanaşarak sordu:

- Ey Fülan kişi! Her makamın bir duası ve tesbihi vardır. Halbuki sen duayı, tesbihi ve

tehlili bırakmış, bütün makamlarda salavat-ı şerife okuyorsun. Okunacak duaları bilmediğin için mi böyle yapıyorsun, yoksa bu hususta bildiğin başka bir şey mi var?

- Özür dilerim, sizin kim olduğunuzu öğrenebilir miyim?

- Bana Süfyan-ı Sevrî derler.

Adam bu ismi duyunca hemen yumuşadı ve hürmetlerini beyan ettikten sonra:

- Eğer bu zamanın seçkin bir siması ve büyük bir alim olmasaydınız, sana halimi

anlatmaz ve sırrımı da açıklamazdım, diyerek başından geçenleri anlatmaya başladı:

"Babamla birlikte Hac etmek üzere Horasan diyarından yola çıktık. Yolculuk gerçekten zor ve meşakkatli geçiyordu. Babamın yaşı bir hayli ilerlemiş olduğundan, bu meşakkatlere tahammül edemedi ve yolda hastalandı. Bir konaklama yerinde mola verilince orada babamın tedavisiyle meşgul oldum, fakat ne yaptımsa çare olmadı ve emri hak vaki olup babam orada vefat etti.

Benim orada ne kadar zor durumda kaldığımı sanırım tahmin edersiniz? Memleketimizden çok uzaklarda, gurbet elde babam vefat etmişti. Yola beraber çıkmıştık fakat tek başıma Hac edecek ve tek başıma memleketime geri dönecektim.

Kafile yola çıkmadan evvel, bir an önce babamın teçhiz ve tekfin işlerini halletmek üzere dışarı çıktım. İşleri halledip geri döndüm ve babamın üzerindeki örtüyü kaldırınca bir de ne göreyim? Aman Ya Rabbi! Babamın yüzü zift gibi kararmış simsiyah olmuş...

Öyle üzüldüm, öyle perişan oldum ki, anlatamam. Babamın böyle bir sonla ahirete gitmesine mi yanayım, yoksa milletin neler söyleyeceğine mi?.. Bu yaban ellerinde derdimi kime anlatacak, bu durumu kime nasıl açıklayacaktım? Öyle ya, böyle bir adamın cenazesini kim kılardı ki?..

Son derece çaresizlik ve üzüntü içerisinde ağlamaya başladım. İşte bu halde ağlaya ağlaya uyumuşum. O esnada bir rüya gördüm. Ben yine babamın başında üzüntülü bir şekilde ne yapacağımı bilemez bir halde beklerken, yanıma yüzü pırıl pırıl parlayan nur gibi bir zat geldi. Babamın üzerindeki örtüyü hafifçe kaldırdı ve elini babamın yüzüne sürdü. Sonra örtüyü tekrar kapatıp bana döndü ve tatlı bir şekilde tebessüm ederek:

- Üzülme! Allah-u Teala bu belayı başınızdan izale etti, dedi ve dönüp gitti.

Ben hemen babamın üzerindeki örtüyü kaldırdım, bir de ne göreyim. Babamın yüzündeki o siyahlık gitmiş, hatta ayın on dördü gibi parlıyordu. Öylesine sevindim, öylesine mutlu oldum ki anlatamam. Derhal o zatın peşinden koşup durumu öğrenmek istedim. Ona ulaşınca:

- Ey Allah'ın güzel kulu! Beni gurbet elde çaresizlikten kurtardın, kimsin Sen?

- Beni tanımadın mı? Ben Allahın Resûlü'yüm Bunu duyunca derhal Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in mübarek ayaklarına kapandım ve bu olanların sebebi hakkında beni aydınlatmasını rica ettim. Bunun üzerine Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

- Senin baban, bazı haramları irtikab eden bir kimse idi. Lakin güzel bir adeti vardı. Her gün mutlaka Bana yüz defa Salavat-ı Şerife okurdu. İşte bu salavat hürmetine Allah-u Teala babanın suretini tekrar eski haline tebdil etti. Ben, salavat okuyanların imdadına koşar, onlara şefaat ederim.

Uykudan uyandığımda bu rüyanın etkisi bende hala sürüyordu. Üzerimdeki ağırlık tamamen kalkmıştı ve içimde bir ferahlık vardı. Fakat birden duraksadım ve bir tedirginlik başladı. Çünkü bu sadece bir rüya idi. Acaba babamın yüzü gerçekten eski haline dönmüş müydü, yoksa değişen bir şey yoktu da, bu sıradan bir rüya mıydı?

Büyük bir heyecanla babamın yüzündeki örtüyü yavaşça kaldırdığım zaman gördüm ki, gerçekten babamın yüzü eski haline dönmüş ve ayın on dördü gibi pırıl pırıl parlıyordu. Rabbime öylesine şükrettim, öylesine hamdettim ki. Benden babamın vefatının üzüntüsü tamamen gitti ve bu üzüntü yerini sevince bıraktı.

İşte ben o zamandan beri, farzları eda ettikten sonra devamlı Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)e salavat getirmekle meşgul olurum."

Allâhümme Salli Alâ Seyyidinâ Muhammedin ve alâ Âli Seyyidinâ Muhammed !

HACI FERŞAD EFENDİ'NİN HALİFESİ, ALVARLI EFE HAZRETLERİYLE MAHMUT EFENDİ HAZRETLERİ'NİN YAKIN DOSTU, HACI HASAN RAMİ EFENDİ VE FETHULLAH HOCAEFENDİ GİBİ BİRÇOK ULEMANIN ÜSTADI, CÜBBELİ AHMET HOCAEFENDİ'NİN AHİRET KARDEŞİ ERZURUM'UN SON DEVİRDE YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ

HACI SÂLİH EFENDİ (10)

SELMAN DEMİR

(Kuddise Sirruhû) 1898- 2.2.1991

BAZI ÖNEMLİ ZEVATIN HACI SALİH EFENDİ HAZRETLERİYLE MÜNÂSEBETLERİ VE ONUN HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

MAHMUD VEHBİ EFENDİ HAZRETLERİ

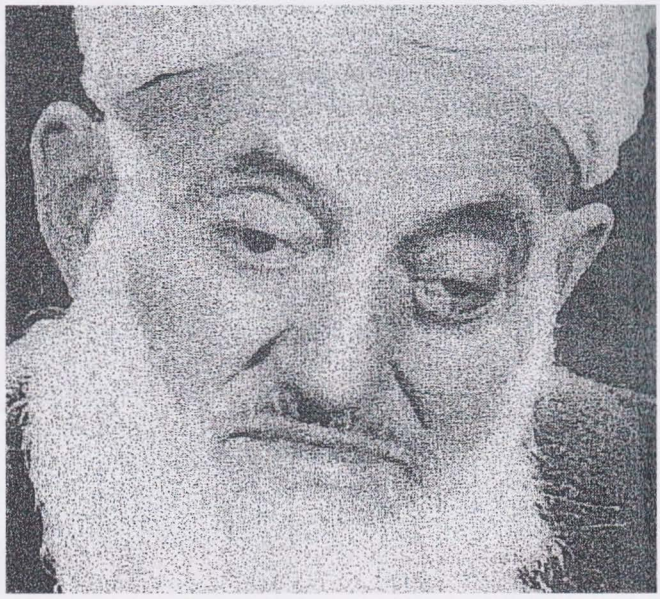
Alvar İmamı'nın değerli kardeşi, Erzurum'un yetiştirdiği nâdide kıymetlerden Mahmud Vehbî Efendi Hazretleri'nin, Sâlih Efendi'nin muhterem pederi Şerif Efendi ile iyi bir dostluğu vardı.

Şerif Efendi, kendisini ziyarete gelen büyük zâtlar hanesine girdiklerinde şöyle bir doğrulur, onlara yer gösterirdi. Ama içeri giren zât Vehbî Efendi olunca iş değişir hemen ayağa kalkar, bizzât yer gösterirdi.

Sâlih Efendi 35 yaşlarındayken tifoya yakalanmıştı. Bu ağır hastalıktan, Alvar İmamı ve kardeşinin ziyareti sonrasında kurtulmuştu. O gün köyde bulunan İsmail Efendi şunları anlatıyor: "Ağustos aylarıydı, Hacı Efem tifoya yakalandı. Öyle ateşi vardı ki bir ara aklî muvâzenesini dahi yitirdi. Büyük Efe (Alvarlı) Hazretleri ile Vehbi Efem Hazretleri teşrif ettiler.

Hacı Efem'in yanında 40 dakika kadar mura kabe ve huzur halinde kaldılar. Ondan sonra Hacı Efem kendine geldi, doğrulup yatakta oturdu. Vehbi Efendi iki tane canlı kurbağa getirilmesini istedi. Kurbağaları canlı vaziyette Hacı Efem'in şakaklarına bağladı. Sonra başındaki dehşetli ağrı zail oldu, kesb-i afiyet etmeye başladı. Rahmetullahi aleyhim...

Sâlih Efendi Vehbi Efendi'nin vefatından sonra, zaman zaman şahid olduğu ağır hastalıklı insanların halini görünce "Aah, Vehbi Efendi Hazretleri'nin yokluğu..." derdi.

BEDİUÜZZAMAN SAİD NURSÎ HAZRETLERİ

Sâlih Efendi ve Bediüzzaman Hazretleri'nin, dünya gözüyle tanışıp görüştüklerine dair bir şey bilmiyoruz. Sâlih Efendi, son demlerinde Üstad Hazretleri'nin kabrini ziyaret etmişti. O zâtı çok sever, eserlerini tetkik ederdi. Bilhassa gençlere okumalarını tavsiye ederdi. Üstat'tan sitayişle bahseder, onun hakkında "Firdevs-i âşiyân, Hazreti Üstad Bediüzzamân" derdi. Eserlerinin, asrın idrâkine göre yazıldığını ifade ediyordu.

Bediüzzaman Hazretleri hakkında tartışılagelmiş mevzûlardan biri de sakal meselesidir. "Bu derece âzâmî zühd ve takvâ dairesinde yaşayan bir zât, ne diye mühim bir sünneti seniyye olan sakalı terk etmiş? diye soranlar olmuştur hep. Sâlih Efendi, bir sohbet meclisinde kendisine bu mevzu sorulduğunda şunları söylemişti:

"O zât, velayet dürbiniyle istikbalde başına gelecek hadiseleri gördü. O sünnetin (sakalın) kesilip hakarete uğramaması için öyle yaptı. Ama bilmezler ki aslında mubareğin sakalı vardı!...

TAYYAR EFENDİ HAZRETLERİ

Koca bir ömrü Büyük Efe Hazretleri, Vehbi Efendi Hazretleri ve Sâlih Efendi gibi büyüklerin nurlu hâlelerinde geçiren Tayyar Efendi, 1999'da vefat etti. Sâlih Efendi'nin Esat Paşa'daki kabrini açıp nâşını kaçırdıkları için Çöğenderliler'e çok kızardı, Çöğenderliler'in de bu kızgınlıktan haberdar olduklarını biliyordu herhalde.

Vefatından kısa süre önce kendisine "Vasiyet buyursanız da emr-i Hak *(Celle Celalühu)* vâkî olduğunda sizi Sâlih Efendi'nin yanına defnetsek." diyenlere "Nerdee!... Ama Çöğenderliler beni kabul etmezler ki!..." diyerek karşılık vermişti.

Bugün Çöğender'deki türbeyi ziyaret edenler, türbenin ayakucu hizasındaki mütevazi kabre de uğrayıp Fatiha okuyorlar Tayyar Baba için.

Kendisini son demlerinde ziyaret edip tanıdım. Niyetim Salih Efendi hakkında bilgi almaktı ama fazla bir şey dinleyemiyordum. O derece muhabbeti vardır ki Sâlih Efendi ismini duyar durmaz ağlamaya başlıyordu. Ziyaretlerim sırasında kendi sinden dinleyebildiğim birkaç cümle oldu ancak:

"Mübârek zât idi... Hacı Sâlih Sultan, işte sâlih o... Koltuğundan sini, omzundan döşek eksik olmazdı. Ziyaretine gittiğimizde mükellef sofralar kurardı. Yanına gelen fakirlere yardım ederdi, bizden bir şeyler toplayıp verdiği de olurdu. Kendisiyle 73 gün hapis yattık. Dışarı çıkar, evlerimize giderdik. Sabaha kadar dışarıda kalırdık ama nöbetçiler görmezdi bizi.

Dünyasını aç-susuz geçirdi. Ona karşı vazifemizi yapamadık, o dert beni öldürür. Çöğender'den öyle zâtlar çıkmış ki, "Sîmahum fî vücûhihim min-eseri's-sücûd"... Öyle adamlar yetişti...

Birgün bana "Tayyar, oğul!" diye seslendi. "Buyur kurban!" dedim. Şöyle emretti:

Derdim seni, derdim seni

Ehli bulsam, derdim seni

Son demlerinde kendisini ziyarete gittim. O gün İstanbul'a dönüyormuş, hastaymış. Arabada iki büklüm oturuyordu, o hali bana çok dokundu. Eve vardım, uzun müddet ağladım. Rüyamda üç zât yanıma geldiler. Sâlih Efendi benimle birlikteydi. O zâtlardan biri "Hastanız kim?" diye sordu, Sâlih Efendi'yi gösterdim. O zât şehâdet parmağını Sâlih Efendi'nin yüzüne kadar yaklaştırdı. ben şaşırdım, "Ne oluyor, ne yaptınız?" diye sordum. "Tamamdır." dedi, ondan sonra da gittiler. Uyanınca hemen mektup yazdım. O da cevaben bir mektup göndermiş:

Ve Bihî Nestaînüh!

Emekdârımız, Velînimet Kardeşimiz Hacı Tayyar Efendi!

Esselamü Aleyküm ve Rahmetullah

Mektubunuzu aldım, memnun oldum. Güzel müjdelerinize teşekkür ederim. Hamdolsun ol dukça iyiyim. Yalnız, bize dualarınızı diriğ etme yiniz. İhtiyarlıkta çok ârızalar oluyor. Başta kamil iman ile Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmetine kavuşmak ve büyük Sâdât-ı Kirâm'ın himmetlerini de dile yerek Mevlâ'dan mağfiret ve rahmetlerini dilerim. Müyesser buyursun. Amin...

MUSTAFA NECÂTÎ EFENDİ HAZRETLERİ

Mustafa Necâti Efendi'nin, Sâlih Efendi'nin dost halkası içinde müstesna bir yeri vardı. Bu zât 1939'da Türkiye'den ayrılıp Medîne-i Münevvere'ye hicret etmiş, vefatına kadar orada mücavir olarak, yaşamıştı. Ravza-i Tâhire'nin gözüyaşlı müdavimlerinden biriydi. Sâlih Efendi bu kadim dostla muhabereyi kesmez, hacca giden yakınları vasıtasıyla ona çeşitli hediyeler gönderirdi. Mustafa Efendi de kıymetli dostu hakkında şöyle derdi: "Sâlih Efendi velidir. Bütün zuhûrâtı öyle gösteriyor..."

Sâlih Efendi, 1987'de hacca giden Tahsin Bey'e bazı hediyelik eşyalar vermiş, bunları Mustafa Efendi'ye ulaştırmasını istemişti.

Mustafa Efendi'yi ziyaret eden Tahsin Bey, sohbet sırasında Salih Efendi'den birkaç defa "Hacı Efem" diyerek bahsedince oradakilerden biri merakta kalmış, "Bu Hacı Efe kimdir?" diye sormuştu. Mustafa Efendi o kişiye hitaben "Onun Efesi kapılar açan bir Efe'dir. demişti. Öyle demişti zira Sâlih Efendi'nin bu yönüne vâkıf bulunanlardan biri de kendisiydi. İbrahim Hakkı Toramanoğlu, böyle bir hadi seyi bizzât Mustafa Efendi'den dinlemişti: "Sâlih Efendi Harem-i Şerif'te el açmış dua ederken "Yâ Müfettiha'l-Ebvâb!" dediği esnada Beytullah'ın kapısı açılmış, oradakilerin "Girsene, sana açıldı bu kapı!" demeleri üzerine mahcub olmuştu."

1974 Haccında Sâlih Efendi'nin hizmetinde bulunan Hakkı Coşar, birgün onu bulamamıştı. Fakîrullah Efendi'yle birlikte, belki berâberdirler diyerek Mustafa Efendi'nin evine gitmişlerdi. Tahmin ettileri gibi iki dost oturmuş sohbet ediyorlardı. Fakirullah Efendi ile Hakkı Bey çaylarını yudumluyorlar, bir yandan da bu zâtların sohbetine kulak misafiri oluyorlardı. Bir ara Mustafa Efendi, "Sâlih Efendi, görüyormusun Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ümmeti için ne kadar yoruluyor, ne kadar koşturuyor!..." buyurdu. Sâlih Efendi de "Evet, öyle, çok zahmet çekiyor..." diyerek mukabele etti. İkisinin de gözlerinden yaşlar geliyordu.

HASAN RÂMÎ EFENDİ HAZRETLERİ

Sâlih Efendi, memleketi Çaykara ve oradaki akrabalarıyla olan irtibatını kesmezdi. Gençlik yıllarında orada müderrislik yapmış, talebe de yetiştirmişti. Rahle-i tedrisine oturanlardan biri de Hasan Râmî Efendi'ydi. Bu zât, ileride büyük bir müderris olacak, ülkemize çok sayıda âlim ve fâzıl zât kazandıracaktı.

Hasan Râmî Efendi'nin, Sâlih Efendi'ye karşı büyük bir muhabbeti vardı. İleride onun oğlunu da okutacaktı.

Hasan Râmî Efendi'nin icazet merasiminde Sâlih Efendi 27-28 yaşlarındaydı. Bu merasimde çok sıkılmış, talebelerinin başında bulunmaktan hicab etmişti. Çünkü merasime, hocası Hacı Ferşad Efendi de teşrif etmişti. Talebelerin icâzetnamelerini, teberrüken o zât verecekti.

Sâlih Efendi'nin bu kıymetli talebesi 1980'de vefat etti. Ardında, sadaka-i câriyesini idame ettirecek olan 1000 kadar ulemadan talebe bırakmıştı.

Hacı Hasan Efendi'nin Mektûbu

Mukaddes Huzûra Fazîletmeâb-Hâce-i Ekremin Efendim Hazretleri!

Evvela gubâr-i pâkinizden öperek hatr-ı nazikânelerinizi suâl edip, her an için kalbimin derin köşelerinde deveran etmekte olduğunu acizane bildiririm. Ba'demâ tâmmenize nail olduğumda ne derece memnun olduğumu kal ile anlatmaktan acizim.

Muhterem Hocam Efendim, "Mey gider akıl kalır." diye bir dârb-ı mesel vardır. Bendeniz bütün büyüklere ve bahusus zât-ı ailelerine karşı âdâbî bir harekette bulunmadığımdan cidden müteessirim. Kusurlar içinde müstağrak olduğumu bilir ve daimi surette siz büyüklerden affımı istirhamda olduğumu inşallah hatırlarsınız.

Sûret-i mübarekeleri ve ism-i şeriflerinden hasıl olan zevk-i ruhani hatır ve hayalimden silinmeyen muhterem Muhammed Efendi'nin ayaklarının tozunu öperek (Büyük Efe'den, yani Alvar İmamı'ndan bahsediyor) dua ve himem-i ruhani-lerinden istimdadını tebliğ buyurursanız kendimi bahtiyar addedeceğim. Muhterem Nihat Efendi'nin gözlerinden öperim.

Validenizi hususi gittim, gördüm. Kederi yoktur. Kederi iştiyaktır. Kısa mektubumu uzun ve yanlışlarımı doğru görüp sabırsızlıkla, derin hürmet ve hasretlerimi yollar, mübarek ellerinden per, dua ve himmetinizi dilerim hocam.

Talebeniz Hasan Râmi!

Şa'bân-ı muazzam 1951 Kıymetdâr Huzûra Fazîletli Hâce-i Ekremim Hacı Efendi Hazretleri Esselâmü Aleyküm ve Rahmetullâhi ve Berakâtühü

Merhum ve mağfur cennetmekân, firdevs-i âşiyân Polazâde Hacı İlyas Efendi hikayede şöyle buyurmuşlardı: "Bir tarih Şu'run Babayros köyünde bir icazet cemiyeti meclisinde Kondulu Şeyh Hacı Yusuf Efendi ile Ögneli Hacı Tâhir Efendiler (Kaddesallâhu Esrârehüm) Hazretleri mevcud idiler. Benim savtum (sesim) müsait olmak dolayısıyla beni imamete geçirdiler. Namazdan sonra Mevlîd-i Şerîf okundu. Mihrâba arka durduğum anda bu iki zâtın aralarında bulunuyordum. O esnada şerbet getirip Hacı Tahir Efendi'ye verdiler. İçmeden iade buyurunca nihayet bana uzâttılar. İçtim. Hayatım, o şerbet ile kaim olduğuna kaniim." Bir münase betle bu kıssayı anlatmıştı.

Anlatmaktan maksadım, küçüklüğümden beri üstad-ı kiramlarım taraf-ı âlîlerinden, hususi ile zât-ı âlilerinden (Sâlih Efendi'den bahsediyor) bende-i ahkara (Hakir kula) karşı beslenilen teveccüh ve feyizle hayatımın kaim olduğunu anlamaktayım.

İnsan bidayette her şeyi kesbinden sanır ama nihayete doğru Cenâb-ıHakk'ın varislerinden olduğuna kanaati muhkemleşir. Himmetinizle her zaman muhtaç bende olduğumu arz ediyorum. Kabul buyurunuz. Teveccühünüze müteşekkir, dua ve himmetinizi beklerim.

Talebelerinize, hassaten mahdum Memduh Efendi'ye selam ve hürmetle ilm-i nafi ile merzuk olmalarını dilerim. Cümle ihvan-ı dine, ehibba ve esdıkâ-i kiramınıza selam ve hürmetlerle hususi hürmetlerimi sunar, ayaklarınızdan öperim. Hacı Fakirullah Efendi'nin gözlerinden öper, dua etmesini isterim.

ALİ FİKRİ YAVUZ HOCAEFENDİ

Kadıköy müftülüğü ve İstanbul müftülüğü görevlerini de yapmış olan Ali Fikri Efendi, âlim bir zâttı. Sâlih Efendi'nin köylüsüydü ve zaman zaman kendisini ziyaret ederdi. Onun birçok kerametine şahid olmuş, zuhuratı karşısında her defasında hayrete düşmüştü.

Sâlih Efendi birgün müftülüğe telefon etmiş, Ali Fikri Efendiye yirmi yedi bin lira bulmasını söylemişti. Eminönü tarafında buluşacaklardı. Sâlih Efendi kendisine bir adam göstermiş, paranın tamamını ona vermesini istemişti. Ali Fikri Efendi gidip de parayı takdim edince adam şaşırmış, "Ben iflas etmiştim, çok darda kaldım. Siz bu parayı vermekle beni büyük bir sıkıntıdan kurtardınız." demişti. Ali Fikri Efendi'yi asıl şaşırtan şey başkaydı: Adam Sâlih Efendi ismini duyunca, "Öyle birini tanımıyorum." cevabını vermişti.

Ali Fikri Efendi, senenin birinde birkaç kişiyi de yanına alıp Erzurum'a gelmişti. Sâlih Efendi'yi Çırçır'daki evde ziyaret edecekti. Sâlih Efendi'ye önceden haber vermemişti. O sırada sabah namazını yeni kılan Sâlih Efendi, yanında bulunan Tahsin Bey'e "Sen Ali Râvî Caddesi'ne bir çık, belki bizi arayan soran olur." demişti. Tahsin Bey cadde üzerinde beklerken yanında bir araba durdu, içeridekilerden biri "Biz Sâlih Efendi isminde birini arıyoruz, yerini biliyor musunuz?" diye sorunca Tahsin Bey "Beni de o gönderdi zâten" dedi. Hepsi şaşırmışlardı.

Ali Fikri Efendi eve varır varmaz şaşkınlığını ifade etmiş, "Sen ne bildin bizim geleceğimizi!" demiş, anlamlı bir tebessümden başka bir cevap alamamıştı.

Yine böylece bir sabah, yanındakilere "Evimizi temizleyelim, bu gün mübarek bir zat misafir gelecek" demişti, öğlen vakti Hacı Mahmud Efendi Hazretleri Erzurum'da kendisinin şehirdeki o küçücük evine gelmişti, halbuki önceden kendisinin bundan haberi yoktu.

Ali Fikri Efendi, bizzât yaşadığı bir hadiseyi Sâdi Ayrıçay'a gözyaşları içinde anlatmıştı:

"Medîne-i Münevvere'deydik. Sâlih Efendi geceleri yanımızda kalmazdı. Sabah namazından sonra geliyordu. Ben merak ediyordum geceleri ne yaptığını. Bir gece uyur gibi göründüm, o kalkıp gidince peşine düştüm. Ravza-i Tahire'ye doğru gidiyordu. Binanın yanına gelince kapılar açılıverdi!.. Ben hemen geri döndüm. Sabah olup yanımıza geldiğinde "Gece seni takip ettim, bir dahaki sefere beni de yanında götürmezsen sırrını ifşâ ederim." dedim. Tebessüm etti, 'Mübârek olsun, güzel rüyâ görmüşsün.' buyurdu."

SEYFETTİN EFENDİ

Efe Hazretlerinin kıymetli mahdumu Seyfettin Efendi Sâlih Efendi'ye çok hürmet ederdi. Zaman zaman Çöğender'e teşrif ettiğinde etraftakiler, aralarındaki muhabbet ve hürmetin nice tezahür lerine şahit olurlardı.

Bir gün Sâlih Efendi ile Seyfettin Efendi'ye, vücudu yaralarla kaplı bir çocuk getirmişler, dua etmelerini istemişlerdi. Bu iki zât bir taşın içindeki kınayı karıştırıp çocuğun yaralarına sürmüşler, ona dua etmişlerdi. Çocuğun alnındaki bir yaraya hiç dokunmamışlar, burası de nişan kalsın demişlerdi. Çocuk iyileşmiş, nişan kalsın diyerek bıraktıkları yer küçük, beyaz bir iz olarak kalmıştı.

KARAG ÖBEK'Lİ AHMED EFENDİ

Ahmed Turan, 1940'lı yıllarda köyünden ayrılmış, Karagöbek'de nesi var nesi yok satıp Hasankale'de bir bakkal dükkanı açmıştı. Efe Hazretleri'nin hürmetkarıydı, iflas edince o zâtın yanına gitmiş, kendisinden yardım talebinde bulunmuştu. Kendisinin, bir köyde imamlık etmesine aracı olmasını istiyordu. Efe Hazretleri ona birkaç sual tevdi etmiş, tatmin edici cevaplar alamamıştı. Anlaşılan o ki Ahmet Efendi imamete geçebilecek derecede ilme sahip değildi. Efe Hazretleri ona, bir hafta sonra tekrar gelmesini söyledi. Geldiğinde eline bir pusula tutuşturdu, gideceği yer Çöğender'di. Orada Sâlih Efendi'yle görüşmesi istenmişti.

Pusulada Sâlih Efendi'den, Ahmed Efendi'yi 69 günde imam olabilecek seviyede yetiştirmesi isteniyordu. Neden 69 gün denmiş bilinmez ama kaderin garip bir cilvesidir, ileride Ahmed Efendi,

Efe Hazretleri'nin oğlu Hâce Seyfeddin Efendi'ye bir vesileyle 69 gün boyunca hizmet edecekti.

Neticede, istenen süre doldu ve yeterli seviyeye gelen Ahmed Efendi, Müceldi Köyü'nde imam oldu. Çöğender'de ders aldığı günler kendisi için çok istifadeli olmuştu. Yıllar sonra şunları söyleyecekti: "Ömrümde ilim adına ne almışsam o 69 günde olandır. Kimsenin müşkilini halledemediğim de olmadı..."

AHMED ŞERİF EFENDİ

Tercan Pekiriş'te ikamet eden Ahmed Şerif Efendi, o havalide Sofu Hoca namıyla Meşhurdu. Sünnet-i seniyyeye ittibası had safhada olan mübarek bir insandı. Sâlih Efendi'nin, ziyaretini aksatmadığı dostlarından biriydi. Hacı Ferşad Efendi'den, birlikte icazet almışlardı. Sâlih Efendi o zâtın vefatından sonra da Pekeriş'e gider, kabrini ziyaret ederdi.

Ahmed Efendi, Sâlih Efendi'yle 1940'larda yaşadığı bir hadiseyi her fırsatta anlatırdı: "30 kadar atlı, dumlu Baba türbesine gittik. Etraf kalabalıktı, her yandan insan gelmişti. Bir adam, 10-12 yaşlarında bir çocuğun elinden tutmuş, Hacı Efe'nin yanına geldi. "Oğlum dilsizdir, dua etseniz de şifa bulsa!" dedi. Hacı Efe Bizim duamızla bir şey olmaz ama dua edelim, cemaat de amin desin." buyurdu. O dua etti, biz amin dedik. Çocuk hemen oracıkta dile geldi, babasından su istedi. Orada bulunanlar çok memnun oldular.

Yola çıkmadan önce Hacı Efe cebine yarım kilo kadar şeker koymuştu. (Şeker dağıtmak adetiydi) Ama yolda millete dağıttığı şeker bundan kat kat fazlaydı.

KORUCUKLU MÜNİR EFENDİ

Pasinler Ovası'nda bulunan köylerde Sâlih Efendi'nin hürmetkârları çoktu. Bunlardan biri de Korucuk Köyü'nde yaşamış olan Münîr Efendi'ydi. Münir Efendi, tüm alimleri çok severdi. Köye bir alim geldiğinde misafir olacağı hane belliydi. Sâlih Efendi de bu zâtın hanesine zaman zaman misafir olurdu.

Bediüzzaman Hazretleri 1925'te Van'dan alınıp burdur'a götürülürken Korucuk'ta bir müddet konaklamıştı. Yolculuk meşakkati onu yormuştu. Ayağındaki çizmeler kullanılmayacak hale gelmişti. Münir Efendi zâtın çizmelerini almış, kendisine bir çift papuç vermişti. Yemek vakti herkes sofraya oturduğunda Bediüzzaman'ın iştirak etmedini, çıkınınından çıkardığı kuru ekmeği yediğini gören münir Efendi, "Efendi Hazretleri, herhalde bizim soframızda haram var ki siz elinizi uzâtmıyorsunuz." deyince o zât "Yok kardaşım.! Irgatın kazancı he laldir, aklına bir şey gelmesin..." deyip ikram edilen yemekten bir miktar almıştı.

Bir gün Sâlih Efendi'yle Münir Efendi, Çöğender'de Sabahaddin Efendi'nin evine mi safir olmuşlardı. Sabahaddin Efendi'ye sen git yat demişlerdi ama o da bu odada yatacağını söylemişti. Bunun üzerine her ikisi de lambayı idareye alıp yattılar. Ev sahibinin niyeti, bu mübarek zâtların geceyi nası ihya ettiklerini izlemekti.

Sâlih Efendi'nin, gecenin tamamını hiçbir zaman uykuda geçirmediğini iyi biliyordu. Onları rahat bırakmak için uyuyormuş gibi göründü. Sâlih Efendi ile Münir Efendi, vakit tamamdır diyerek yataklarından kalktılar. Namaza durmuşlardı, dakikalar geçip gidiyordu ama hiç de biteceğe benzemiyordu... Aradan saatler geçti, sabah ezanları okunurken Sâlih Efendi refikine "Münir Efendi! Haydi abdest tazeleyip camiye gidelim." dedi.

Münir Efendi, son demlerinde yatağa düşmüştü. Sâlih Efendi onu ziyaret eder, kendi eliyle hazırladığı yemeklerden götürürdü. Münir Efendi bu hal karşısında mahcup oluyor, zahmet etmeseniz diyordu ama Sâlih Efendi bu kıymetli insana karşı ikramda kusur etmek istemiyordu.

Münir Efendi 1987'de vefat etti. Bir süre sonra Korucuk'a gelen Sâlih Efendi, bu eski dost için bir de hatim indirmişti. Korucuk'tan ayrılacağı sırasında Münir Efendi'nin oğlunun elinden tutup onu evin arka tarafına götürmüş, mezarlığı işaret ederek, "Hüccac, Mekke-i Mükerreme'den ayrılırken veda tavafı yapar. Bizde Münir Efendi için bir veda Fatiha'sı okuyalım." demişti.

HİKMETLİ SÖZLER

Velî, insanlardan gelen sıkıntılara katlanıp, tahammül eden kimsedir.

(Akşemseddin Hazretleri)

***

Dünya gamından,
ve nefsin sıkıştırmasından
hafifleyip kurtulmak istiyorsanız,
kabristanları sık sık ziyaret ediniz.

(Hacı Bayram Veli Hazretleri)

***

İstiyorum ki Emsile, Bina, Avamil bilmeden ahirete gitmeyesiniz.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

***

Ey Müslüman! Edep nedir diye sorarsan, bil ki edep, her edepsizin edepsizliğine katlanmaktır.

(Mevlana Hazretleri)

***

Meyvelerle yüklü dal, başını yere koyar.

(Sadî Şirâzî Hazretleri)

***

Bataklıkta yetişen gül bile olsa yakana takma.

(Mevlana Hazretleri)

***

Medreseler, tekkeler kapatılmakla yakînî imana kavuşmanın ilacı kayboldu.

(Mevlana Hazretleri)

***

Tövbe odur ki başkalarının da tövbesine vesile olur.

(Mevlana Hazretleri)

Lokma vardır, seni dünya ile meşgul eder.
Lokma vardır, seni âhiretle meşgul eder.

(Abdulkadir-i Geylanî Hazretleri)

***

Harâbât ehlini hor görme zahid
Hazineye malik viraneler var.

(İbrahim Edhem Hazretleri)

***

Zikre devam ediniz. Çünkü zikir, vuslat-ı ilâhî için bir mıknatıs, kurb-i ilâhî için sağlam bir iptir.

(Ahmed er-Rufaî Hazretleri)

***

Her kim ederse emek,
akibetinde bulur yemek.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

***

Bir yetimi ağlatan zalim, cehennem ateşine odun olur.

(Ferîdüddin Attar Hazretleri)

***

Eskiden dervişlerin yüzüne sinek konsa onu kaçırmazdı, başkasına konmasın diye.

(Şehit Bayram Hoca)

***

Münakaşa etme, kimseden bir şey isteme, müstağnî kal kanaatle zengin ol, vakarını koru!

(Abdülhalik Gucdüvani Hazretleri)

***

Mal yılandır, rütbe ondan daha zararlıdır. İlim azgınlık sebeplerindendir.

(Ali Haydar Efendi Hazretleri)

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN MEKTÛBÂT'ININ 1. CİLD, 193.TE

"EHL-İ SÜNNET'İN DOĞRU İTİKÂDINI EDİNMEK İÇİN, BÜYÜK İMÂM TÜRPÜŞTÎ'NİN RİSÂLESİNİ OKUMAK PEK MÜNÂSİPTİR. ANLAŞILMASI KOLAYDIR. SOHBET DERSLERİNİZDE OKURSANIZ ÇOK İYİ OLUR" BUYRULAN

"TÜRPÜŞTÎ RİSALESİ" (9)

Şu bilinsin ki Ehl-i Sünnet'e göre; kul kendi işlerinin yaratıcısı olamaz. Kim kalkar da, kula kahir derse, kulu, yaratmakta Hak Teâlâ'ya ortak etmiş olur. Hâşâ, sümme hâşâ! Allahü Teâlâ böyle düşünülmekten çok yüksektir. Bunun için Allahü Teâlâ Fâtır Sûresinin 3. ayetinde mealen, "Ey insanlar! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın! Allah'tan başka, size gökten ve yerden rızık verecek bir yaratıcı var mı? O'ndan başka ilah yoktur. Hâlâ nasıl oluyor da tevhidden küfre çevriliyorsunuz" buyuruyor.

Nitekim yukarıda bu husus, "Allah her şeyin yaratıcısıdır" (Ra'd Sûresi, 16.) ayeti kerîmesinde de bildirilmiş idi. Bu ifadenin ve beyanın içine girmeyip, bundan hariç tutulacak hiçbir şey bulunamaz. Çünkü herşey demek, hariç tutulan hiçbir şey yok demektir. Bunu bir takım şeylere mahsus kılmak mümkün değildir. Zîra genel olan bir lafız özel bir delil yokken hususi (özel) olamaz. Burada ise hiçbir delil yoktur. Madem ki her şeyi Hak Teâlâ yaratmıştır, o zaman hepsi O'nun iradesiyle ve O'nun iradesi dâhilinde olur. Zira Allahü Teâlâ bir şeyi yaratmışken, o şeyin O'nun irade ve ihtiyarında bulunmaması mümkün değildir. Zîra bu aczi yeti gösterir ki Allahü Teâlâ acz(güçsüzlük)den münezzehtir.

Bu hususta Kur'an-ı kerimde ve hadis-i şeriflerde sayılamayacak kadar deliller vardır. Kur'an-ı Kerimden bir kaç ayet-i kerime bildirip, bu konuyu iyice açıklayalım: Allahü Teâlâ, Tekvir Sûresi, 29. ayetinde mealen, "Alemlerin Rabbi Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz" buyuruyor ve Yunus Sûresi, 99. ayetinde mealen, "Ey Resulüm! Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzündekilerin hepsi elbette iman ederdi" buyuruyor.

Kaderî (Mûtezile) mezhebinde bulunanlar, bu ayetin yorumunda "Eğer Allahü Teâlâ isteseydi, bütün kullarını zorla imana getirirdi." diyorlar. Ama bu tevil, fasid, bozuk bir tevildir (yorumdur). Çünkü ıztırarı, (zorla) olan îman, iman değildir. İman, kişinin ihtiyarı, beğenmesi ve istemesi ile olan inançtır. Yine Allahü Teâlâ'nın iradesinin geçerliliği hakkında Bakara Sûresi, 253. ayetinde mealen, "Allah dileseydi, o peygamberlerden sonra gelen milletler, kendilerine açık deliller geldikten sonra birbirleriyle savaşmazlardı" buyuruluyor. Secde Sûresi, 13. ayetinde mealen, "Biz dilesek, elbette herkese hidayet verirdik. Fakat, 'Cehennemi hem cinlerden hem insanlardan bir kısımlarıyla dolduracağım' diye söz vermişim" buyurulmuştur.

Allahü Teâlâ cinleri ve insanları cebren Cennet veya Cehenneme sevk etseydi, kulun ihtiyar ve iradesinin ve bunlara bağlı kılınan imtihanın manası kalmazdı. Mükellefler, kendi iradeleriyle hidayet ve Cennet, yahut dalalet (sapıklık) ve Cehennem yolunu seçeceklerdir. En'am Sûresi, 125. ayetinde mealen, "Allah kimi doğru yola iletmek isterse, onun kalbini İslama açar; kimi de saptırmak isterse, göğe çıkıyormuş gib kalbini daraltır. Allah, inanmayanların üstüne, işte böyle murdarlık verir" [19] ve Kasas Sûresi, 56. ayetinde mealen, "Ey Resulüm, Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin, bilakis, Allah dilediğine hidayet verir

19-) Allahü Teâlâ bu ayette bir tabiat kanununa da işaret buyurmaktadır. Göğe doğru yükseldikçe, basınç ve havanın oksijeni azalacağından, teneffüs de o nispette güçleşir. Hatta 20.000 metreyi geçince, özel cihazlar olmadan insan nefes alamaz, ölür. İşte bu kanuna işaret buyuran Aziz Allah, İslam'a girmeyenlerin göğüslerinin, göğe yükseliyormuş gibi dar ve sıkıntılı olacağını bildirmektedir.

ve hidayete gelecek olanları en iyi O bilir" ve En'am Sûresi, 35, ayetinde mealen, "Allah dileseydi, elbette onları hidayet üzere toplayıp birleştirirdi" ve Mü'min Sûresi, 33. ayetinde mealen, "Allah kimi doğru yoldan saptırırsa, artık onu doğru yola iletecek de yoktur" ve Zümer Sûresi, 37. ayetinde mealen, "Allah, kime de hidayet edersе, artık onu saptıracak yoktur" ve Kehf Sûresi, 78. ayetinde mealen "Kalbini bizi anmaktan gafil kıldığımız, kötü arzularına uymuş ve işi gücü aşırılık olan kimseye itaat etme, boyun eğme" ve Nisa Sûresi, 78. ayetinde mealen, "Kendilerine bir iyilik gelse, bu Allahtandır. derler; başlarına bir kötülük gelince de, bu sendendir, derler. Sen de ki: 'Hepsi Allah'tandır' Bu adamlara ne oluyor ki, bir türlü laf anlamıyorlar" buyuruldu.

Kaderiyye mezhebinde bulunanlar, bu ayetten sonra gelen ayet-i kerimeyi delil getirip, "kötülükler Allah'ın takdiri ile değildir" diyorlar. Nitekim Nisa Sûresi, 79. ayetinde mealen, "Sana gelen iyilik Allah'tandır. Başına gelen kötülük ise, nefsindendir" buyurulmaktadır. Ama buna yanlış mânâ veriyorlar, oysa âyet-i kerîmenin manası "Ey kulum, senin sevineceğin iyilik ve hayırdan sana ulaşanları Allahü Teâlâ'nın ihsan ve ikramı olarak bil ve bu iyilikler için Rabbine şükür eyle! Zorluk, sıkıntı ve kötülüklerden sana gelenleri nefsinden (kendinden) bil. Yani, işlediğin günahlar sebebi ile buna müstehak olmuşsun diye düşün" demektir.

Nitekim Şura Sûresi 30. ayet-i kerimesinde mealen, "Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Bununla beraber Allah, çoğunu afv eder" buyuruluyor. [20] Bu ayetin manasının bu şekilde olduğu şüphesizdir.

Çünkü ayet-i kerimenin devamında, "Ey Habibim, de ki, hepsi Allah'tandır" buyurulmaktadır ki bu "Yaratılmak bakımından hepsi Allah'tandır" demektir. Böylece mananın uygunluğu (âyetler arasında bir çelişki olmadığı daha iyi) anlaşılmaktadır.

Zâten Allahü Teâlâ onlara cevap sadedinde: "Zafer ve ganimet Allahtan, sıkıntı ve hezimet Peygamberdendir" dedikleri için "Hayır, hepsi Allah'tandır" (Nisâ Sûresi: 78) buyurdu. Burdan öbür ayetin manasının da bu olduğu anlaşıldı. Allahü Teâlâ bununla imanın esas şartlarından birini beyan etti ki o da, "Allah'tan başka yaratan ve takdir eden yoktur" itikadıdır. Bu âyette geçen "Hepsi Allah'tandır" kelamından dolayı, Cebriyye mezhebindekilerde bir şüphe (bozuk inanç hasıl) oldu. Onlara göre kulun hiç irade ve ihtiyarı yoktur. Kul ne yaparsa, cebr ve kahr, zor ile ona yaptırılmaktadır. Bu, batıl, bozuk bir mezhep ve yanlış bir itikattır.

Zira diğer ayet-i kerimede buna işaret edilmek üzere "Size gelen sıkıntılar, günahlarınızın sonucudur" (Şûra Sûresi: 30) buyuruldu. Kaderiyye mezhebinde olanların bu ayeti delil getirmelerine ne kadar şaşılır! Çünkü onlar,"İyi olsun, kötü olsun, kullar kendi işlerini, kendileri yaratmaktadır" dediler. Oysa "Sana gelen iyilikler Allahtan'dır" (Nisâ Sûresi: 79) ayetinden, yola çıkarak iyiliklerin Allahü Teâlâ'dan geldiğine inanmaları lazım gelirdi. Ama onlar böyle demiyorlar.

O halde, itikadlarının bozuk olduğuna dair bu ayet-i kerîme hüccet ve delildir. Kur'an-ı Kerim'de bundan başka, benzeri daha çok ayet-i kerimeler vardır. Hepsini bildirmemize lüzum yoktur. Bildirdiklerimiz, mütezile fırkasının yanlış yolda ve itikadda bulunduklarını bildirmek için kafîdîr.

20-) Bu iki ayet, yani Nisa Sûresinin 78 ve 79. ayetleri birlikte değerlendirildiğinde, İslâm'ın hayır, şer, kaza ve kader mevzularındaki itikadına ışık tuttuğu görülür. İnsanlar umumiyyetle elde ettikleri başarı ve iyi neticeleri kendilerine mal ederler. Felaket, kötülük ve başarısızlıkları ise, yükleyecek birisini ararlar. Kendilerini kınamak ve suçlamaktan kaçarlar. Halbuki her şeyi yaratan Allahü Teâlâ'dır. Yaratma ise bir takdir işidir.

Demek ki, herşey O'nun takdir ve kudreti ile var olur. Ancak Allahü Teâlâ hiçbir kimse için doğrudan doğruya felaket ve kötülüğe rıza göstermez.

Kulun işlediği her günah, suç ve kötülükte, bizzat kendi iradesi devreye girer ve Hak Teâlâ, kulu öyle istediği için, iradesini o yolda sarf ettiği için, öyle yaratır. Şu halde, kul kâsibdir; hak eder, murad eder. Allah yaratıcıdır; irade eder, halk eder.

İSLAM'DA MEŞRU MÜLK EDİNME YOLLARI

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKIH KURULU

Nimetlerini rızası doğrultusunda elde etmenin yollarını bize bahşeden Allah Teâlâ'ya hamd olsun. Bu yolları bize açıklayan Resulüne ve al-i ashabına salat-u selam olsun.

Allah Teâlâ'nın yarattıkları arasında her hangi bir şeyi sahiplenme, diğer bir ifadeyle mülk edinme sadece insana bahşedilmiş bir özelliktir. Buna göre; bir insan için "Falan şeyin sahibi" denirken sözgelimi bir hayvan için aynı ifadeyi kullanmanın bir anlamı olmayacaktır.

İnsanın mülk edinme arzusu; henüz iyi ve kötüyü tam olarak ayıramayacağı yedi yaşın altındaki dönemde başladığını görüyoruz. Bu da bize bu duygunun yaratılış olarak insan fıtratına yerleştirilmiş bir özellik olduğunu gösterir. Sınavı kazanmak amacıyla dünya âleminde çeşitli arzular içerisinde yaratılan insan, mal edinmeye karşı fıtratında bulunan isteği meşru yoldan karşılayabilmesi için İslam'ın rehberliğine muhtaçtır. İslam dini örf ve maslahatı da dikkate alarak bu konuyu ayet-i kerime ve hadis-i şeriflerle beyan etmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

"Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helâk etmeyin. Şüphesiz Allah, size karşı çok merhametlidir" *(Nisa/29)*

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

"Ey iman edenler! Eğer siz ancak Allah'a kulluk ediyorsanız, size verdiğimiz rızıkların iyi ve temizlerinden yiyin ve Allah'a şükredin" *(Bakara/172)*

Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*'den geçimini haramla sağlayıp Allah yolunda sefere çıkmış bir kişi hakkında şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ: يَا رَبِّ يَا رَبِّ وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَكْسَبُهُ حَرَامٌ، وَغُذِّيَ بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ

"Sonra Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **bir adamı anlattı; uzunca bir sefere çıkmış, saçı-başı dağınık, toz içinde, ellerini semaya uzatmış şöyle diyor: "Ey Rabbim! Ey Rabbim!" Hâlbuki yediği haram, içtiği haram, giydiği haramdır. Bütünüyle haramla beslenmiş olan bu adamın duasına nasıl icabet edilsin?"**[19]

Bu ve emsali ayet ve hadislerden anlaşılan, mülk edinmekte aranan en önemli şart; elde edilecek olan eşyanın helal mallardan olmasıdır. Bir şeyi mülk edinmek için temelde referans alınması gereken iki önemli husus vardır. Bunlardan biri bulunmadığı takdirde elde edilecek olan mülk, habis/pis mülk olacaktır.

1- Mülk edinilecek şey, Allah Teâlâ katında mal olma nitelğini bulundurmalıdır. Aksi takdirde başkasının hak ve hukukuna tecavüz edilmiş olmasa da mal olmaya elverişli olmayan bir şeyin mülk edinilmesine izin verilmiş olacaktır.

2- Mal olan bir şey, İslam'ın izin verdiği mülk edinme yollarından biriyle elde edilmelidir.

19 *Müslim*

Aksi halde mülk, haram yollardan elde edileceğinden pis mülk olacaktır.

MAL NEDİR?

Fıkıhçılar, malın tarifinde söz birliğine varamamışlardır. Bunun doğal sonucu olarak mala dair birden fazla tarif yapılmış ve hangi şeylerin mal sayılacağına dair farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Biz burada bu tariflerden ikisini ele alarak mala dair izahatta bulunmaya çalışacağız.

1- "İnsan tabiatının meylettiği ve ihtiyaç anında kullanılmak üzere saklanılabilen şeylere mal denir." Tarife çeşitli itirazlar yapılmış olsa da tarifi savunanlar, itirazlara cevap verip tarifin tutarlı olduğunu iddia etmişlerdir.

2- "İnsan tabiatının meylettiği ve üzerinde tasarruf yetkisi olup başkalarını o şeyde tasarruf etmekten menetmeye yetkili olduğu şeydir. Bu tarife göre menfaatler de maldır.

Bu ve benzer ifadelerle tarif edilen mal, mülk edinmenin en başta gelen şartlarındandır. Ancak daha öncede beyan ettiğimiz üzere bir şeyin mal olması, helal mülk olması için yeterli değildir. Âlimler, beş çeşit mülk edinme yolundan bahsederler. Ne var ki bu beş çeşitten son ikisinin "müstakil birer mülk edinme yolu mu yoksa ilk üç sınıfın içerisinde değerlendirilecek tali mülk edinme yolu mu" olduğuna dair sözbirliğine varamamışlardır. Fakat bütün âlimler, bu yolların dışında farklı bir yolla elde edilecek malın haram yoldan elde edilmiş olacağına dair söz birliği içerisindedirler.

MEŞRU MÜLK EDİNME YOLLARI

Mülk edinme yollarının sözbirliği ile üç, ihtilaflı olarak beş çeşit olduğunu söylemiştik. Yani ilk üçünün meşru mülk edinme yolu olduğu tüm âlimler tarafından kabul edilmişken, son ikisinin müstakil mülk edinme yolu olup olmadığı tartışılmıştır. Buna rağmen son iki yolla elde edilecek mülkün, helal mülk olduğuna dair söz birliği vardır. Bunlar;

1-Akit yoluyla mülk edinme; tarafların karşılıklı rızalarına dayalı olarak değer taşıyan iki şeyi belli ölçüler çerçevesinde takas etmesi veya meccanen vermesidir. Sözgelimi; para veya buğday veya da eski bir eşyayı verip karşılığında yeni bir eşya almak veya başkası tarafından meccanen hibe edilen bir malı kabul etmek gibi.

2- **Mubah malın elde edilmesi yoluyla mülk edinme;** dağ, orman ve emsali yerlerdeki sahipsiz ağaç, ot, toprak ve benzeri mubah malların ele geçirilmesidir. Dere kenarlarındaki sahipsiz ağaç, dal ve odunları toplamak gibi

3- Miras yoluyla mülk edinme; varisi sayıldığı kişinin ölümünden sonra miras yoluyla mal elde etmesi bu türdendir.

4- Eldeki maldan kazanılan-doğan mülk: sözgelimi; sahip olduğu hayvanın doğurmasıyla elde edilen buzağı veya kiraya verilen akardan elde edilen gelir gibi.

5- Şufa (ön alım) **hakkıyla mülk edinme;** bu, bir tür hak olup kişiye mülk edinme hakkı sağlar. Sözgelimi; sahip olduğu arazinin bitişiğinde başkasına satılan bir araziyi şufa hakkına sahip olma gerekçesiyle aynı paraya satın almak gibi.

Biz burada mülk edinme yollarından ittifaklı olan ilk üçü üzerinde duracağız ve diğer iki yolun müstakil mülk edinme yollarından olmayıp belki ilk üçün alt kısımlarından olduğunu okuyucunun geniş kitaplardan araştırmasına bırakacağız.

AKİT YOLUYLA MÜLK EDİNME

Bundan maksat bir kişinin mülkündeki bir malı dinde caiz olan alışveriş, kiralama, sulh, havale, hibe emsali akit türlerinden herhangi biri sebebiyle başka bir kimsenin mülküne intikal ettirmektir. Anlaşılacağı üzere bu yolla edinilen mal, daha önce sahipsiz olmayıp başka kimsenin mülkünde bulunmaktadır. Ve bundan sonra da ya o kimsenin mülkünde yok olana kadar devam edecek ya da aynı şekilde yok olana kadar bu tür akitlerle veya miras yoluyla intikal edecektir.

Bu, bize mubah mallar üzerinde muavaza akitlerinin yapılamayacağını gösterir. Zira elde edilmeden önce mubah malın, mal olması mümkün ve gerçekse de birisinin mülkü olması düşünülmez.

Muavaza akitlerine zaman zaman yenilerinin eklenmesi, yani Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* döneminde bulunmayan yeni muavaza

akitlerinin çıkması mümkün müdür? Fıkıhçılar bu hususta da söz birliği edemediklerinden farklı üç görüş ortaya çıkmıştır. Bir kısmına göre; bir akdin var olması ve İslam tarafından kabul edilmesi, geçerliliğini sağlayacak ayet-hadis veya Şer'î bir delile dayanmalıdır. Buna göre hakkında nas olmayan bir akit caiz değildir. Böyle bir akit, dinde yerini alamayacağı için bu yolla elde edilecek kazanç da caiz olmayacaktır.

Bunlara "el-Mukayyidun" yani tasarrufları naslarla kayıtlayanlar denilmiştir. Bunun tam aksine diğer bir kısım fıkıhçılar bir akdin oluşmasını hakkında bir nassın bulunmasına bağlamamışlardır. Onlar için bir akdin oluşumunda önemli olan cevazına nassın bulunması değil, yasak olduğuna dair nassın bulunmamasıdır. Buna göre yeni oluşturulacak bir akit, faiz ve benzeri haram uygulamaları içeriyorsa kesinlikle caiz olmazken, her hangi bir yasak içermemesi durumunda da kesinlikle caiz olur. Zira yasak olduğuna dair nas yoktur. Bu da cevaz için yeterlidir. Bunlara "el-Muvassiun" yani tasarrufları naslarla kayıtlamayanlar denilmiştir.

Üçüncü olarak; bu iki kesimin ortasında sayılabilecek ve kendilerine "el"Mütevassitun" denilen bir kesim vardır. Bunlara göre; bir akdin oluşturulması için hakkında nas bulunmasına gerek yoktur. Ancak ihtiyaç olmadıkça ya da toplumda önü alınamayacak şekilde yayılmadıkça da yeni bir akit türü oluşturmak caiz değildir. İhtiyaç duyulması veya önü alınamayacak derecede yaygınlaşması halinde oluşturulacak bir akit, dinde yasak olan bir uygulamayı içermemelidir. Aksi takdirde caiz olmayacaktır. Genellikle Şafiîler birinci, Hanbeliler ikinci, Hanefi ve Malikiler de üçüncü gruptandırlar.

MUBAH MALLARIN ELDE EDİLMESİYLE MÜLK EDİNME

Meşru mülk edinme yollarından birisi de doğası itibarıyla sahipsiz olan malları elde ederek sahiplenmektir. Bu kısmın en belirgin özelliği mülk edinilen malın daha önce bir sahibinin bulunmamasıdır. Allah Teâlâ'nın insan için yarattığı bütün mubah yani sahipsiz mallar, bu yolla mülk edinilebilir. Avlanmak, dağ ve bayır gibi yerlerdeki hüda-i nabit yani kendiliğinden biten ot ve ağaçları toplamak, deniz, akarsu ve göl gibi yerlerin suları, yağmur suları, madenler, sahipsiz arazilerin sahiplenilmesi ve daha nice mal türleri hep bu yolla mülk edinilebilir. Mubahların ihrazında gözetilmesi gereken en önemli husus; mülk edinilmeleri sonucunda kamu zararına sebebiyet vermemesidir. Buna göre; toplum zararına sebep olacağı düşüncesiyle bu tür mubah malların devlet tarafından mülk edinilmesine yasak getirilmesi mümkündür. Bu yasak konulduktan sonra elde edilmeleri caiz olmayacak, aksine kamu hakkına tearuz olacaktır. Zira kamu menfaati, bireyin menfaatinden önce gelir.

MİRAS YOLUYLA MÜLK EDİNMEK

Ölünün geriye bıraktığı mallara miras denir. Kişinin borçlu ölmesi durumunda geriye bıraktığı maldan borcu karşılayacak miktar veya bıraktığı malın üçte birini geçmeyen vasiyetlerini karşılayacak malları miras kapsamında değerlendirilmez. Bunlar hak sahiplerine verildikten sonra geriye kalanlar dinin belirlemiş olduğu kişilere yine dinin belirlediği ölçülerde taksim edilir.

Sahih görüşe göre; öldüğü an itibarıyla başkasının hakkının taalluk etmediği bütün malları, ölen kişinin varislerinin mülkü olur. Kefenleme ve teçhiz işlemleri için yeterli olacak miktar da miras olarak değerlendirilmez.

Mirasın diğer iki mülk edinme yollarından temel farkı; varisin ölenin malına malik olmasının zorunlu olması yani varisin tercihine bırakılmadan din tarafından mülkiyetin gerçekleştirilmesidir. Varis bunu almama hakkına sahip değildir. Dilerse başkasına kendi rızasıyla devredebilir. Buna göre; aralarında anlaşmaları durumunda varisler, başka şekilde de taksim yapabilirler. Ölen kimsenin varisi olmaması durumunda malları devlete kalır.

Bu anlatılanlar İslam'a göre meşru mal edinme yollarıdır. Bu yollar dışındaki kumar, hırsızlık, faizli işlemler ve benzer mülk edinme yolları caiz olmayıp bu şekil elde edilen kazançlar haram olarak değerlendirilir. Şu üç günlük dünya hayatında bu tür haram yollarla kazanç elde etmekten Allah Teâlâ hepimizi korusun. Amin!

HADÎS-İ ŞERİFLER

Üsâme b. Zeyd (Radıyâllâhü anh) şöyle anlatıyor.

Bir kere ben:

- Yâ Resûlellah! Şa'ban ayında oruç tuttuğunuz kadar başka aylarda oruç tuttuğunuzu

görmedim, (sebebi nedir?) diye sorduğumda, Peygamber Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Bu Şa'ban ayı, Receb ve Ramazan arasında kalan insanların gaflet ettikleri bir aydır. Halbuki Şa'ban ayı amellerin, alemlerin Rabbin(in huzuru manevisin)**e yükseltildiği bir aydır. Ben de amelimin, oruçlu olduğum halde yükseltilmesini seviyorum** (da onun için bu ayda çok oruç tutuyorum)." *(Nesâî, No: 221; Ahmed b. Hanbel, 5/201)*

Hazreti Ali *(Radıyallahü anh)*'dan rivayet edilen bir hadisi şerifte Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*şöyle buyurmuştur:

"Şa'ban Ayı'nın yarısı (Berat gecesi) **olunca, gecesini** (ibadette) **kıyamla geçirin, gündüzünde de oruç tutun!** *(İbn-i Mâce, İkâme 191)*

Şüphesiz Allah-u Tebareke ve Teala o gün, güneşin batmasıyla dünya semasına (inmekten, çıkmaktan, hareket ve intikalden münezzeh olarak, Zatına yakışan bir inişle) **iner de, fecir vaktine kadar:**

'Bana istiğfar eden yok mu, onu mağfiret edeyim! Benden rızık isteyen yok mu, onu rızıklandırayım! Belaya maruz kalan yok mu, ona afiyet vereyim! Şöyle olan yok mu, böyle olan yok mu?' diye nida eder.

Artık kim ne isterse, mutlaka ona muradı verilir." *(İbn-i Mâce, İkâmetü's-salat, No: 1388, 1/444)*

Osman b. Ahnes *(Radıyallahü anh)*'dan rivayete göre Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*) şöyle buyurdu:

"Şaban'dan Şaban'a eceller belirlenip görevli meleklere bildirilir. O kadar ki adam evlenir, çocuğu olur, oysa ismi ölecekler arasına yazılıp belirlenmiştir." *(Beyhekî, Şuabu'l-İman, 3/386, No:3839; Deylemi, Firdevs, 2/73, No:2410)*

Hazreti Aişe *(Radıyallahü anha)* validemiz anlatıyor:

"Bir gece Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* yanıma girdi. Elbisesini çıkardı, aradan pek bir zaman geçmeden tekrar giyindi. Bunun üzerine beni büyük bir kıskançlık sardı. Kumalarımdan birinin yanına gidecek sandım ve çıkıp peşini takip ettim. Medine'nin kabristanı olan Cennetül Bakî'de Kendisine eriştim.

Mü'minlere istiğfar ve dua ediyordu. Kendi kendime: 'Anam babam sana feda olsun Ya Resûlellah! Sen Rabbinin rızası uğrunda, ben ise dünya peşindeyim.' diyerek döndüm. Soluk-soluğa odama girdim. Ardımdan da Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bana ulaştı ve:

- Ey Aişe! Bu soluk soluğa nefes neyin nesi? diye sordu. Ben:

- Ya Resûlellah! Anam babam uğruna feda olsun! Yanıma geldiniz, elbisenizi çıkardınız. Sonra fazla durmadan tekrar giyinip gittiniz. Beni kıskançlık tuttu. Ortaklarımdan birinin yanına gideceğinizi zannettim. Nihayet sizi Bakî Kabristanı'nda dua ve istiğfar yaparken gördüm, dedim. Resûlüllah şöyle buyurdu:

- Ey Aişe! ALLAH ve Resûlu sana haksızlık edecek diye mi korkuyorsun? Fakat bana Cebrail *(Aleyhisselam)* **geldi ve şöyle dedi:**

- Bu gece Şaban'ın yarısı, Berat gecesidir. Cenab-ı Hak bu gecede Benî Kelb Kabilesi'nin koyunlarının tüylerinin sayısı kadar kimseyi Cehennemden âzâd eder. Fakat bu gece ALLAH; müşriklerin, kincilerin, sıla-i rahmi kesenlerin, ana babasına isyan edenlerin, zina edenlerin, içki içmeye devam edenlerin yüzlerine bakmaz.

Sonra Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bana:

- Ey Aişe! Bu gece ibadet etmeme müsaade eder misin? buyurdu.

- Evet! Anam babam Sana feda olsun Ya Resûlellah! dedim. Sonra namaza kalktı. Secdeye kapanıp uzun müddet kaldı. Vefat etti diye endişelendim. Kalktım elimle yokladım. Elimi ayağının iç kısmına koydum, kımıldayınca yaşadığını anlayarak çok sevindim. Secdede şöyle dua ve niyaz ettiğini işittim:

"ALLAH'ım! Azabından affına, gazabından rızana, Senden yine sana sığınıyorum. Zâtın yücedir. Sana karşı övgüyü sayıp bitiremem. Sen kendini övdüğün gibisin."

Sabah olunca, bunları Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'e söylediğimde:

- **Ey Aişe! Bunları öğrendin mi?** diye sordular. Ben "Evet" deyince:

- Bunları hem öğren hem de başkalarına öğret. Çünkü bunları bana Cebrail *(Aleyhisselam)* **öğretti ve secdede bunları tekrar tekrar söylememi emretti,** buyurdu." *(Beyhaki, Şuabul'l-İman, 3/384, No:3837; İbn-i Mace; İkame:191; Tirmizi, Savm: 39, A.b.Hanbel, 6/238; Müslim, Salat: 222)*

URFA ZİYARETİMİZ VE SABIR KAHRAMANI HAZRETİ EYYÜB (Aleyhisselâm)

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

Sohbet programları için İstanbul dışında gittiğim şehirlerde, hatta yurt dışı da dahil olmak üzere genelde bir gece kalır ve ertesi gün dönerim. Ama Gaziantep'teki programlarımız için iki-üç gün ayırdım ve orada misafir oldum. Bunun sebebi ise, hem birkaç program yapacak olmam hem de oralara gitmişken peygamberler şehri Şanlıurfa'ya da gidip, orada medfun bulunan peygamberlerin kabir ve makamlarını ziyaret etmekti.

Aslında çok seneler önce, pek çok ili kapsayan Emr-i bi'l-Ma'ruf programımız vesilesiyle oralara gidip ziyaret etmek nasip olmuştu. Ama dediğim gibi, bu ziyaretler çok seneler önceydi ve takriben yirmi yıla yakın bir zaman geçmişti aradan... Rabbime şükürler olsun tekrar o mübarek makamları ziyaret etmek nasip oldu, tabi her zaman olduğu gibi oralarda sizleri de dualarımızda unutmadık.

Şanlıurfa birçok peygamberin yaşam izlerinin ve bereketlerinin bulunduğu manevi bir atmosferi olan, peygamberler şehri olduğunu size her haliyle hissettiren kutsal bir şehir. Şanlıurfa'nın bir tarafı tevekkülün zirvesi İbrahim *(Aleyhisselam)*, diğer tarafı ise sabrın zirvesi Eyyüb *(Aleyhisselam)* diyebiliriz.

Balıklı Göl'ün Hikayesi

Şanlıurfa denilince ilk akla gelen yerlerden biri balıklı göldür. Oraya gitmişken balıklı göle de gitmeden olmaz. Burası Dünyada eşi benzeri bulunmayan kocaman bir akvaryumdur adeta... Eşsiz manzarası ve mistik bir havası olan "Balıklı Göl"ün insana huzur veren bir tarafı var. Halk arasında yaygın olan rivayete göre bu göl, İbrahim *(Aleyhisselam)*'ın Nemrud tarafından ateşe atıldığı yerdir. İşte o sırada **ateş suya, odunlar** ise **balığa** dönüşür.

Malumunuz olduğu üzere Mevla Teala Kur'an-ı kerim'de İbrahim *(Aleyhisselam)*'dan pek çok yerde bahsetmiştir. Yeri gelmişken bu meseleyi kısaca zikredelim:

Devrin zalim hükümdarı Nemrut, tevhid kahramanı İbrahim *(Aleyhisselam)*'ı yakmak için odun toplatıp büyükçe bir ateş yaktırır. Ve bu günkü Şanlıurfa Kalesi üzerindeki sütunlar arasına gerilen mancınıktan ateşe fırlatılır. Bu sırada Kendisine yardım için gelen Cebrail *(Aleyhisselam)*'ı bile devreden çıkarıp tamamıyla Allah'a teslim olan tevekkülün zirvesi İbrahim *(Aleyhisselam)* ateşe düşeceği zaman, Allah-u Teala ateşe emreder:

"Ey ateş! İbrahim *(Aleyhisselam)***'a karşı serin ve selâmet ol!"** *(Enbiya: 69)*

Mevla Teala'dan gelen bu emr-i ilahi üzerine alevli ateş suya, odunlar da balığa dönüşür. Ve İbrahim *(Aleyhisselam)* suların fışkırdığı bir gül bahçesine sağ salim yumuşak bir şekilde düşer.

İşte bu yere Halilü'r-Rahman Gölü adı verilmektedir. Bu Gölün kenarında; Halilü'r-Rahman Camii, Hazreti İbrahim'in düştüğü makam, medrese, hazire ve türbelerden meydana gelmiş bir külliye yer almaktadır. Tabi göldeki bu balıklar, yöre halkı tarafından kutsal kabul edilerek kesinlikle avlanıp yenmez.

Şanlıurfa'nın en çok turist çeken yerlerinden biri de İbrahim *(Aleyhisselam)*'ın doğduğu ve on beş ayda on beş yıl gibi büyüdüğü mağaradır. Burası da Balıklı Göl'ün yakınındaki Mevlid-i Halil Camii içerisinde olup ziyarete açık tutulmaktadır. Ayrıca Urfa'da vefat eden Said Nursi Hazretleri'nin ilk defnedildiği türbe de burada bulunmaktadır.

İşte bu mekanları gezip gördük ve ziyaret edip dualar ettik. Hafta sonu olduğu için buralar çok kalabalıktı. İnsanlar otobüslerle civar şehirlerden kafileler halinde bu mübarek mekanları ziyarete gelmişler, genç-yaşlı, kadın-erkek çoluk-çocuk her taraf insan kaynıyordu.

Çile Mağarası

Daha sonra Şanlıurfa'nın en önemli ziyaret mekanlarından biri olan, sabır kahramanı Eyüb *(Aleyhisselam)*'ın hastalığa dûçar olduktan sonra çile çektiği mağara olduğu rivayet edilen **Çile Mağarası**'nı ziyaret ettik. Şanlıurfa'nın il merkezindeki Eyyûbiye Mahallesi'nde bulunan ve sürekli ziyaret alan bu mağara, Eyyüb Peygamber Makamı olarak ziyaret edilir. Buraları gerçekten de çok ibret alınacak yerler. Bu küçücük mağarada, o koskoca Nebi yedi yıl çile çekmiş, dile kolay.

Yerin altında olan bu mağaraya dar merdivenlerden inilerek girilip öyle ziyaret ediliyor. İçerisi çok büyük olmadığından aynı anda birkaç kişiyi ancak alabiliyor. Tabi bizim gittiğimizde öyle izdiham vardı ki, iğne atsan yere düşmez. Onun için öyle rahat rahat girip çıkmak mümkün olmadı. Burası Eyyüb Peygamber Makamı... Sabır Makamı... Ama şunu üzülerek gördük ki, insanlar o sabır kahramanının hastalık çektiği yeri ziyaret ederlerken, bu sabır makamında bile kimsede ne sabır vardı ne de tahammül...

Oranın bu kadar kalabalık olmasının bir sebebi de; sanırım halkın oraya adak adamak ve çeşitli dileklerde bulunmak için gelmesi. Çünkü burası Şanlıurfa'da "**adak yeri**" olarak da biliniyor. İnsanlar buraya; "kısmetlerinin açılması, işlerinin düzelmesi, çocuk sahibi olmak, hastalıklardan şifa bulmak gibi konularda adakta bulunmak için de geliyorlar.

Mağaraya girdiğinizde, Çile Makamı'nın tellerle çevrildiğini görüyorsunuz. İçeriye de aydınlatma koymuşlar. Yoksa orada önünüzü dahi görmek mümkün olmaz. Tabi bazı ziyaretçilerin, o tellerin arasından çile makamına bozuk para attıklarını, dileklerinin yazılı olduğu kağıtlar bıraktıklarını üzülerek müşahede ediyorsunuz. İbret alıp dua etmek varken, insanların hurafelere tevessül ettiğini görünce üzülmemek mümkün değil.

Çile Mağarası'nın on beş-yirmi metre yakınında ise şifalı olarak bilinen su var. İnsanlar o sudan içip oradan dualarla ayrılıyorlar. Tabi orada da müthiş bir izdiham vardı. Gelen ziyaretçiler o sudan alıp içebilmek için uzun kuyruklar oluşturmuşlardı ama düzenli bir şekilde sıraya girmediklerinden orası ana-baba gününe dönmüştü. Özellikle hanım kardeşlerimiz orayı istila etmişler desem abartmış olmam, kendini bilen bir erkeğin (ekserisi kadınların oluşturduğu) o kalabalığa karışıp sıraya girmesine imkan yok...

Şanlıurfa'nın merkezindeki ziyaretlerimizi tamamladıktan sonra, daha fazla vakit geçirmeden sabır kahramanı Eyüb *(Aleyhisselam)*'ın kabri şerifini ziyaret için, medfun bulunduğu Viranşehir'e doğru yola çıktık. Takriben doksan küsür km. kadar yolumuz vardı.

Viranşehire birkaç km. kala, ismini Eyüb *(Aleyhisselam)*'dan almış olan Eyüb Nebi Beldesi'ne döndük ve on beş km. kadar daha içeri doğru yol gittikten sonra, o sabır kahramanının medfun bulunduğu makama geldik. Türbelerin bulunduğu bu beldeye gelince, gerçekten de manevi bir iklime girdiğinizi hissediyorsunuz. Burada bir gizem, bir sükûnet, bir huzur atmosferi yaşıyorsunuz.

Burası yemyeşil geniş bir alan. Türbeler, taşlarla muntazaman örülmüş duvarlarla çevrili alan içerisinde bulunuyor. Bu makam, evvelce karayolu ile Hacca giden Huccâc-ı kiram'ın mutlaka ziyaret ettikleri makamlardan biridir.

Burada, Eyyüb *(Aleyhisselam)*'ın, Elyesa' *(Aleyhisselam)*'ın ve Eyyüb *(Aleyhisselam)*'ın kendisini hiç bırakmayan muhtereme zevcesi Rahime Hatun'un türbeleri bulunuyor.

Ayrıca, Eyyüb Aleyhisselam)'ın hastayken sırtını yasladığı sabır taşı, suyundan içip yıkandığı ve hastalıklardan şifa bulduğu (süt kuyusu denilen) kuyu da var.

Elyesa' (Aleyhisselam)

Ziyarete önce Elyesa *(Aleyhisselam)*'ın kabrinden başladık. Onun türbesi Eyyüb *(Aleyhisselam)*'ın kabri şerifinin beş yüz metre kadar ilerisinde bulunmaktadır.

Anlatıldığına göre; Eyyûb *(Aleyhisselam)*'ın çağdaşı olan Elyesa *(Aleyhisselam)*'da diğer peygamberler gibi hicret ediyor. Şam tarafından yola çıkarak sabır peygamberini ziyaret etmek için o günün şartlarında yaya olarak yollara düşüyor. Uzun yollar aşıp Eyyûb *(Aleyhisselam)*'ın menziline çok yaklaşıyor ama görüşmeye ömrü kifayet etmiyor. O'na ulaşamadan şu an türbesinin bulunduğu mevkide vefat ediyor. Vefat edeceği zaman elindeki asasını yere batırıyor ve Allah'ın rahmetine kavuşuyor. Yere batırdığı asası ise türbesinin başında bir ağaç olarak yeşeriyor.

Elyesa *(Aleyhisselam)*'ın makamını ziyaret edenler, hemen kabrinin yanındaki kütüğü de göreceklerdir. Deniliyor ki, buradaki kütük evvelce yeşil bir ağaç iken daha sonra kurumuştur. Daha sonra burada yapılan düzenlemelerde ise bu ağacın gövdesi türbe içerisine alınmıştır.

Eyüb (Aleyhisselam)

Elyesa *(Aleyhisselam)*'ın makamını ziyaret ettikten sonra, Eyüb *(Aleyhisselam)*'ın kabri şerifini ziyaret nasip oldu. Etrafı bakımlı ve gayet temiz olan türbenin içine girdik. Eyüb *(Aleyhisselam)*'ın kabrinin üzerinde büyükçe bir sanduka var. Asıl kabir o sandukanın altında bulunuyor. Oradaki görevli kardeşimiz sağolsun bizimle yakinen ilgilendi ve sandukanın kapağını açtı. Böylece sandukanın altında bulanan esas kabri görmek ve ziyaret etmek nasip oldu şükürler olsun... Tabi şunu da söylemeden geçemeyeceğim. Eyüb *(Aleyhisselam)*'ın kabrinin üzerindeki o sandukanın kapağı açıldığında, etrafı öyle güzel bir rayiha, öylesine mis gibi bir koku sardı ki, tarifi mümkün değil. Sanki cennetten bir kapı açıldı da, oradan gelen koku üzerimize vurdu.

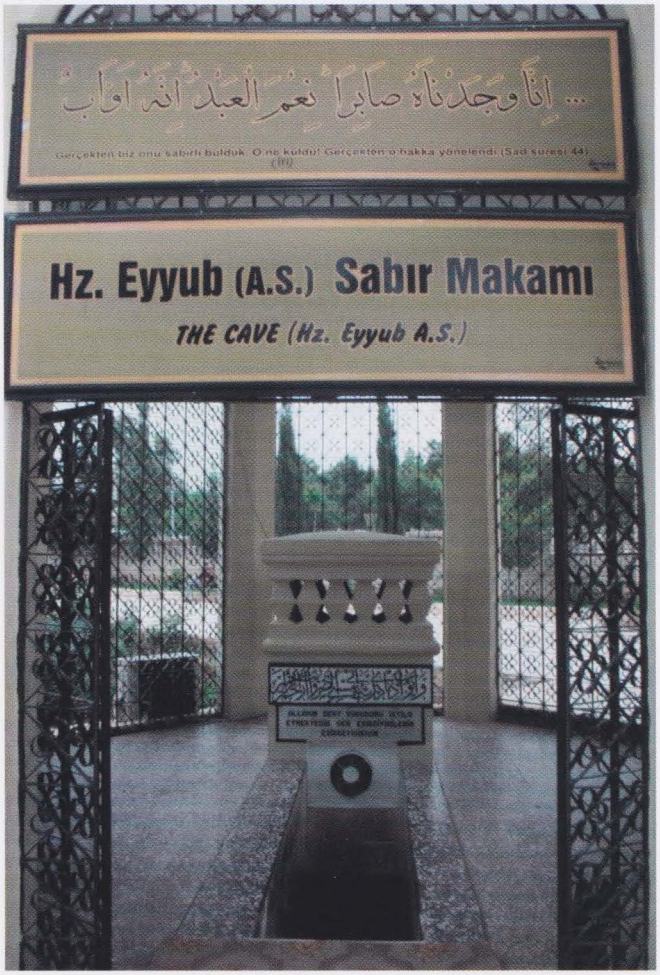
O makamda uzun uzun dualar ettik. Her zaman olduğu gibi sizleri de unutmadık. Sesli olarak yaptığımız duaya orayı dolduran tüm ziyaretçiler **"Amin"**leriyle toplu olarak iştirak ettiler. Rabbim, orda medfun bulunan sabır kahramanı hürmetine dualarımızı kabul buyursun.

Allah-u Teala Kur'anı kerimde Eyüb *(Aleyhisselam)*'dan bahsetmiş ve Onun hakkında: **"Ne güzel kul"** buyurup Onu övmüştür. Onun hayatında bizim için çok büyük ibretler ve dersler vardır. Fakat birçoğumuzun, Eyüb *(Aleyhisselam)*'ın hayatıyla ilgili çok fazla malumatı yok. Belki, ağır bir hastalığa müptela olduğunu ve buna sabrettiğini biliyoruz ama hepsi bu kadar. İnşaALLAH bu vesileyle ve ibret almak temennisiyle Eyüb *(Aleyhisselam)*'ın hayatını kısaca arzedelim:

Sabır Kahramanı

"Eyyüb *(Aleyhisselâm)* çok zengindi. Pek çok da evladı vardı. Büyük arazileri, pek çok sürüleri, sayısız malları ve mülkleri olan büyük bir servet sahibiydi. Çok cömertti. Dullara, yetimlere, fakir-fukaraya bakar, onların ihtiyaçlarını giderir, misafirlerine ikramda bulunur, yolda kalmışlara yardım eder, düşkünleri gözetirdi. Bununla birlikte, bu nimetlerin şükrünü ifa etmekten, gece gündüz Allah'a ibâdetle meşgul olmaktan geri durmazdı.

Mevlâ Teâlâ O'nun ibadetteki bu sabrını övünce, yerde ve gökte bulunan melekler ziyaretine gelirler, Onu hayır duayla, rahmetle anarlardı.

İblis, Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ı çok kıskandı ve O'nu Allah'a isyan ettirip Mevlâ Teâlâ'nın bu övgüsünden mahrum etmek istedi. Ve Mevlâ Teâlâ'ya niyazda bulundu:

- Ya Rabbi, Eyyûb'ün ibadeti çoktur lakin, hangi kula bu kadar nimet versen o da

böyle ibadet eder. Şayet bu nimetleri elinden alırsan, işte o zaman asıl niyeti ortaya çıkar, diyerek, Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın ihlasını denemek için kendisini Ona musallat etmesi konusunda Mevlâ Teâlâ'dan izin istedi. Yüce Allah, İblise bu konuda ruhsat verdi ve Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın sadece mallarına musallat olması konusunda müsaade etti.

Bu müsaadeyi alan İblis bütün ifritlerini başına topladı ve Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın mallarına musallat olmalarını emretti.

Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın ne kadar develeri, davarları, koyunları, ağılları varsa gökten şiddetli bir ateş gelerek bütün sürülerini, çobanlarıyla birlikte yakıp bitirdi. Onlardan geriye hiçbir şey kalmadı. Bu musibetin ardından şeytan, bir çoban suretinde ağlayarak geldi. O sırada ibadette olan Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'a:

- Rabbinin sana neler yaptığını biliyor musun? Bütün sürülerin çobanlarıyla

birlikte yanıp kül oldu, sadece ben kurtulabildim, diye ağlayıp sızladı.

Eyyûb *(Aleyhisselâm)* bu haberi, metanetle ve derin bir tevekkül içinde dinledi:

- O malı bana Rabbim vermişti, şimdi de aldı. Sahibi O'dur, istediği zaman

verir, istediği zaman alır, dedi ve ibadetine devam etti.

Bu söz karşısında şeytan perişan oldu. İstediğini elde edemeyince, bu sefer Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın arazi ve ekinlerine yöneldi. Ne kadar bağı, bahçesi, ekini varsa hepsi yel, sel, rüzgarla telef oldu.

Şeytan bu seferde çiftçi kılığında geldi. Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ı yine ibadet ederken buldu. Feryad-u figan ederek bu musibeti haber verince, aynı cevabı aldı.

Şeytanın bu gayreti de boşa çıkınca son derece ümitsizliğe düştü. Bu kadar malı telef olmasına rağmen, Eyyûb *(Aleyhisselâm)* daima Allah'a hamd edip kaza ve kaderine rıza gösteriyor, sabır ve metanetle hareket ediyordu. Bu nasıl bir kuldu ki, en küçük bir isyan eseri bile görülmüyordu. Şeytan'ın hased ve düşmanlığı daha da artmıştı. Tekrar Mevlâ Teâlâ'ya yönelip niyazda bulundu:

- Ya Rabbi! Onun malı-mülkü hep telef oldu ama evlatları sağ, onlar yaşadığı

müddetçe malını tekrar kazanma ümidi var. Eğer evlatlarına da musallat olma konusunda müsaade edersen, o zaman Onun bu sabır ve teslimiyetinde samimi olmadığı ortaya çıkar.

Mevlâ Teâlâ bu konuda da ona müsaade etti. Melun, hemen Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın evlatlarının oturduğu evleri sallamaya başladı. Sarsıntının şiddetinden evler temelinden sarsıldı, tavanlar çöktü, duvarlar yıkıldı ve Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın tüm evlatları yıkılan bu evlerin enkazı altında kalarak helak oldular.

Şeytan üstü başı perişan halde ve her tarafı kana bulanmış vaziyette ağlayarak Eyyûb *(Aleyhisselâm)*'ın yanına geldi. Dedi ki:

- Ya Eyyûb! Yaptığın ibadetlerin Hak katında bir sineğin kanadı kadar bile

kıymeti yokmuş. Baksana Rabbin sana gazap etti. Bütün çocukların enkaz altında kalarak can verdi. İçlerinden bir tek ben sağ kurtulabildim!..

Eyyûb *(Aleyhisselâm)* beşeriyet icabı, merhameti gereği ağlayıp şöyle buyurdu:

- Çocuklarımı yaratan, yaşatan ve öldüren O'dur. Hüküm yalnız Kahhar olan

Allâh'ındır. Veren de, alan da O, diyerek sabırla ibadetine devam edince, şeytan büyük bir hüsrana uğradı. Bu nasıl bir iman, bu nasıl bir sabır, bu nasıl bir tevekküldü böyle...

Tekrar gelip Mevlâ Teâlâ'ya niyazda bulundu.

- Ya Rabbi! Eyyûb kulunu çok sabırlı buldum. Malları ve evlatları helak olduğu halde gönlü bir an olsun Senden ayrılmadı.

Ama sağlığı yerinde olduğu için, mal ve evlada yine sahip olacağını ümid ediyor. Eğer beni, bedenine de musallat edersen o zaman Seni unutabilir.

Mevlâ Teâlâ buna da müsaade etti fakat diline, kalbine ve aklına ilişmeye izin vermedi. Bunun üzerine şeytan Eyyüb *(Aleyhisselâm)*'ın kendisine musallat oldu.

Bir gün Eyyüb *(Aleyhisselâm)* secdedeyken şeytan gelip burnundan üfledi. Şeytan'ın zehirli yılan misali olan nefesi, Eyyüb *(Aleyhisselâm)*'ın bütün vücudunu ateş gibi yakıp kavurdu, kıpkızıl etti. Baş, göz, dil ve yüreğinden başka sıhhatli yeri kalmadı.

Bütün gövdesi şişmeye, kabarmaya başladı. Her tarafında çıbanlar, yaralar çıktı. Şiddetli kaşıntılar meydana geldi. Kaşıntı öyle şiddetliydi ki, kiremit parçasıyla bile kaşısa dinmiyordu. Eyyüb *(Aleyhisselâm)*'ın hastalığı gün geçtikçe şiddetlendi ve iç organlarını istila etmeye başladı. Bu ağır hastalık neticesinde, etrafında bulunan kimseler Onu terk ettiler. Hatta iman edenler dahi yanından ayrıldılar. Yalnız kıymetli hanımı Rahîme Hâtun onu terk etmedi. Bir an olsun yalnız bırakmadı ve Onun hizmetine devam edip ihtiyaç için ne gerekiyorsa yerine getirdi.

Bir keresinde Rahîme Hâtun, Eyyüb *(Aleyhisselâm)*'a hastalığından şifa bulup iyileşmesi için dua etmesini telkin edince, Eyyüb *(Aleyhisselâm)* ona sordu:

- Kaç sene sıhhat ve afiyet üzere yaşadım,

- Seksen sene.

- Peki bu hastalık üzerinden kaç sene geçti?

- Yedi sene.

- O halde sıhhatimiz müddeti kadar belaya sabredelim de, ondan sonra şifa

istemeye yüzümüz olsun, buyurdu.

Eyyüb *(Aleyhisselâm)* tam yedi yıl bu amansız hastalığı çekti. Bir defa olsun inleyip sızlanarak şikayetlenmedi. Hamd edip sabır gösterdi.

Bir gün Eyyüb *(Aleyhisselâm)*'a iman etmiş olan üç kişi ziyarete geldiler. Aralarında konuşurlarken:

- Hazreti Eyyüb ki bu kadar derde müptela oldu, bunca zamandır Allah'tan bir

inayet ve merhamet yetişmedi. Herhalde Allah Ondan vazgeçti. Yoksa mutlaka şifa bulurdu, dediler.

Eyyüb *(Aleyhisselâm)* bunu işitince çok üzüldü. Bu kadar musibet ve hastalık Ona dokunmamıştı da, kendisine inanmış olanların; "Allah'ın kendisinden vazgeçmiş olma" ihtimalini düşünmeleri, Ona çok ağır gelmişti. Bunun üzerine Allah'a niyazda bulundu:

"Hani O Rabbine: 'Şüphesiz ki bana bir zarar (hastalık) **dokundu. Sen ise merhametlilerin en merhametlisisin' diye niyaz etmişti."** *(Enbiya: 83)*

İşte o anda "ayağını yere vurmasını" emreden İlahi bir hitap geldi:

"(Bunun üzerine kendisine:) **'Ayağınla yere vur. İşte hem yıkanılacak, hem içecek serin bir su!' dedik."** *(Sad: 42)*

Eyyüb *(Aleyhisselâm)* Cenâb-ı Hakk'in lütfu ve emriyle ayağını yere vurdu. Ayağını vurunca yerden berrak, latif bir su çıktı. Bu su, içeceği zaman soğuk, yıkanacağı zaman da sıcak akardı.

Bu sudan içince vücudunun içindeki hastalıklardan, gusledip yıkanınca bedenindeki rahatsızlıklardan kurtuldu ve sıhhate kavuştu. Eski gücü ve kuvveti geri geldi, taze bir delikanlı oldu. Cebrail *(Aleyhisselâm)* ona temiz ve kıymetli elbiseler giydirdi. Elinden alınmış olan mallarını Allâh-ü Teâlâ geri iâde etti. Çok sayıda evlâd ihsân etti.

Böylece Eyyüb *(Aleyhisselâm)* Allâh-ü Teâlâ'dan ümidini kesmeyip bütün dertlerine ve hastalıklarına sabrederek bu imtihandan başarıyla çıkmış, bütün malı, mülkü ve evladı tekrar kendisine ihsan edilmişti.

"Andolsun ki sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsüllerden yana eksiltmekle imtihan ederiz. (Ey Habibim) **Sabredenleri müjdele!"** *(Bakara 155)*

Fi Emanillah!

DİN KARDEŞLİĞİ

ALİ ULVİ UZUNLAR

Cenab-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak cümlemizi sırâtı müstakimde daim eylesin, sevdiği ve razı olduğu kulları zümresine ilhak eylesin. Yaşadığımız müddetçe iman ve islam üzere yaşamaya ve son nefesimizde de hüsnü hatime ile çene kapamaya rabbim cümlemizi muvaffak eylesin. AMİN

Kıymetli okurlarım, en değerli varlığımız imanımızdır. İman olmazsa insan insan değerine sahip olmaz. Nice insan olarak yaratılanlar vardır ki ahirette insan olduğuna pişman olacaktır. Hayvanların toprak olduğunu görünce bazı insanlar:

- Bende toprak olsaydım, bende dünyada hayvan olsaydım, şimdi toprak olsaydım, karşılaştıklarımla karşılaşmamış olsaydım diyecekler. Allah *(Celle celalühü)* Hazretleri iman ile bize değer veriyor. İmanı olmayan bir insan havadan kuş kapsa, yirmi parmağında yirmi tane marifet olsa, yeryüzündeki bütün fakirleri doyursa, hastalarla ilgilense bunların hiçbirisinin değeri yoktur. Evvela değer dairesine iman ederek girmek gerekiyor.

İman sahibi olduktan sonra Allah *(Celle celalühü)* uymamız gereken kriterleri önümüze koyuyor. Değerler dairesinin içerisine girdiğimizde nerede oturabiliriz, nerede oturamayız. Neleri yapabiliriz neleri yapamayız?..

Bu değerler içerisinden çok önemli olanlardan bir tanesi de din kardeşliğidir. Belki de son zamanlarda en çok unuttuğumuz veya ihmal ettiğimiz bir manzaradır bu değerli okurlarım. Din kardeşliği...

Bir insanın din kardeşi ana babadan olan kardeşinden daha önemli bir kardeştir. Çünkü ana baba bir kardeşi eğer din kardeşi değil ise, kardeşlik yönüyle arada mahremiyet olsa bile onun gerçek kardeşi din kardeşidir. Allah *(Celle celalühü)*:

"Müminler ancak kardeştirler." buyuruyor. Bu kardeşliği, imana dayalı olarak Allah *(Celle celalühü)* tesis etmiştir. Eğer Allah *(Celle celalühü)* hazretleri bir Müslümanı diğer Müslümana kardeş ilan etmişse bu kardeşin bir de hukuku vardır.

Yani ben senin sende benim kardeşimsen, Amerika'daki bir Müslüman, İngiltere'de ki bir müslüman diğer ülkelerdeki Müslümanlar eğer benim kardeşimse, kardeşin kardeşe karşı sorumlulukları vardır. Rabbimiz Celle ve ala hazretleri bunu Kur'anı Kerim'inde anlatırken Müminler ancak kardeştirler, Mademki böyle, iki kardeşinizin arasında şayet bir dargınlık varsa, bir küskünlük varsa siz devreye girin, o aralarında dargınlık ve küskünlük olan iki Müslümanı birbirleriyle barıştırın, buyuruyor.

Demek ki bizim apartmanda, bizim ailede, bizim okulda birbirleriyle dargın olan iki Müslüman varsa Allah *(Celle celalühü)* bize diyor ki; Durmayın o dargın olanlar birbirleriyle nasıl din kardeşiyseler sizde onlara kardeşsiniz. İki kardeşinizin arasının dargın olarak devam etmesine rıza göstermeyerek elinizden gelen bütün mahareti kullanıp onların arasını sulh edin, buyuruyor.

Şimdi dargın olan iki Müslümanın dargınlığı Cenab-ı Allah'ın gazabını celb ettiği gibi o dargın olan iki Müslümanı bildiği halde devreye girmeyen, "bana ne" diyen, ilgisiz kalan insanlara da, Cenab-ı Hak gazap ediyor. O birbirine dargın olan iki kişi kardeşliklerini unutmuşlar, basit sebeplerden dolayı küs duruyorlar. Allah *(Celle celalühü)* siz de onların kardeşisiniz. Size de görev veriyorum. Dargın olan iki din kardeşinizin arasını ıslah edin diyor

Kıymetli okurlarım. Mümin olan her insana karşı bir takım görevlerimiz var. Bunlardan bir tanesi kardeşimize karşı görevlerimiz olduğunu bilmeliyiz. Amerika'daki, Çin'deki, Japonya'daki bir müslüman benim kardeşimdir, uzakta da olsa kardeşimdir, yakında da olsa kardeşimdir. Aynı apartmanda veya aynı dairede olduğumuz insan, arkadaşımız eğer müslüman değilse veya oğlumuz, kızımız, damadımız müslüman değilse, o İngiltere'deki Müslüman bize ondan daha yakındır, akraba bağlılığı yoktur ama din bağlılığı vardır. Nuh (Aleyhisselam)'ın oğlu, oğlu olduğu halde Allah *(Celle celalühü)*:

"O senin ehlinden değildir." buyurdu.

Bu noktadan sonra kıymetli dostlar, her mümine karşı birinci görevimiz kardeşimiz olduğunu bilmektir. Günahkar da olsa yanlışta yapsa kardeşimizdir. Bu kardeşliği inkar edemeyiz, görmezlikten gelemeyiz.

Bir Müslümanın bir Müslümana dargınlığının bir gün müsaadesi var, iki gün müsaadesi var, üç gün müsaadesi var. Üç günden sonraki dargınlık haramdır. Bir insan birisine kızmış olabilir, dargınlığı gerektirecek bir kızgınlık yaşanmış olabilir. Eğer bu namus meselesi değilse, eğer bu din meselesi değilse, o zaman bir Müslümanın bir Müslümana karşı dargınlığının üç gününe Allah izin veriyor. Üç günden sonraki dargınlık her iki taraf için vebaldir. Sol taraftaki melek ona, oturduğu yerde dahi günah yazar, dargınlık devam ettikçe yattığı yerde bile günah yazar.

Kıymetli dostlar. Mümin kardeşlerimizle aramızda küslük olmayacak. Bir hadisi şeriflerinde Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*:

"İki Müslüman arasının dargınlığı traş edicidir. Saçı sakalı traş edicidir, demiyorum, dini traş edicidir diyorum." buyuruyor.

Dargınlık üç günden fazlaya sarktığı zaman, insanın dinine dokunmaya başlıyor. Durmadan sol taraftaki melek yazınca, kalbin üzerindeki siyah noktalar arttıkça, "kasvet-ül kalp" dediğimiz kalp katılığı artmış oluyor.

Kıymetli okurlarım. Demek ki en değerli varlığımız imandır. Bu iman varlığı sebebiyle Allah *(Celle celalühü)* bu değerde ortağımız olan nice insanlar varsa, hepsini bize kardeş ilan etmiştir. Kardeşin kardeşe karşı sorumluluklarından birisi, dargınlık varsa bu dargınlığı gidermek için diğerlerinin devreye girmesidir. Dargın olan iki mü'min arasını bulmaya çalışırız. Bunun altında iki olay gizlidir.

Birincisi; bir mümin diğer bir müminle dargın kalamaz, çünkü dargınlığı Mevlamız kabul etmiyor, sevmiyor, onaylamıyor.

İkincisi; şayet bir mümin bir mümine dargın olacaksa üç gün sonrasına müsaade yoktur, diğerleri devreye girerek aralarını sulh etmelidirler, hatta bu konuda hepinizin bildiği bir gerçek var. En büyük haramlardan birisi yalan konuşmaktır. Yalan konuşmak kat-i ve kesin bir şekilde haram olmakla beraber iki Müslüman arasındaki dargınlığı gidermek için yalan konuşmak icap ederse orada yalan konuşmak, o dargınlığı giderdiğimiz için günah olmaz. Büyük bir haram olan yalan, orada haramlığını kaybediyor.

Zira bu yalandan doğabilecek olan günah, o iki Müslümanın dargınlığının devamında meydana gelebilecek olan günahtan daha basittir. O daha büyük günahtır. Eğer ıslah ederek düzeltirse, o ıslah, yalan söylemekten doğabilecek günahı sildiği gibi, üzerine artı da koyabilir demektir.

Bir Müslüman diğer Müslümanları kardeş olarak görecek, aralarında dargınlık varsa bu dargınlığı giderecek, ayrıca bir Müslüman diğer Müslümanın izzet ve şerefini her zaman koruyacaktır. Yani sen benim kardeşimsin, öz kardeşimin namus ve şerefi, haysiyeti benim için ne kadar önemliyse, mümin kardeşimizin namus ve şerefi de, haysiyeti de aynen kendi haysiyetimiz gibi, kendi şerefimiz gibi olmalıdır.

Basit bir meseleden dolayı ben sana kızmış veya sen bana kızmış olabilirsin, ama senin bana, benim sana kızmam mümin kardeşliğimizin üzerine çıkmamalıdır. Biz şöyle düşünebilir miyiz? Ben bu arkadaşıma kızdım, bu adam arkadaşlarının arasında rezil olsun veya kamuoyunda rezil olsun, dünyaya rezil olsun, kirli çamaşırları ortaya çıksın diye bir beklentiye girebilir miyiz? Eğer biz Müslümansak Müslüman bir kardeşimizin de rezil olmasını namusunun, şerefinin, haysiyetinin ayaklar altında çiğnenmesini asla kabul etmemeliyiz. Nur suresinin 19. ayeti kerimesinde Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"İman edenler arasında kötü haberlerin yayılmasını arzu edenler ve böylece müslümanların rezil olmasını, perişan olmasını haysiyet ve şereflerinin ayaklar altına alınmasını çiğnenmesini arzu edenler ve sevenler var ya; Hem onlara dünyada elim bir azap veririm, hem de ahirette elim bir azap veririm, buyuruyor.

Kainatın efendisi Sultanu'l-Enbiya Muhammed Mustafa *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*, Müminin diğer bir mümine karşı vazifelerini anlatırken buyuruyor ki; Bir msülüman bir Müslüman kardeşine mutlaka ama mutlaka yardım etmelidir. İsterse o yardıma muhtaç olan zalim olsun, isterse mazlum olsun. Kardeşin midir? Zalimse de yardım edeceksin, mazlumsa yine yardım edeceksin. Dediler ki; 'Ya Rasulellah! Mazluma yardım etmeyi anladık ama zalime yardım nasıl olacak.' Kainatın efendisi *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*: "Zalimin elinden tutarsınız zulmünü engellerseniz, ona yardım etmiş olursunuz. Eğer birisi bir yerde haksızlık yapıyorsa, birisi bir yerde zulmediyorsa, o zulmedenin elinden tutmak ona yardım demektir.

Rabbimiz İslam'ın emrettiği kardeşlik mefhumunu kavrayıp, şu dünya imtihanını kazanmayı cümlemize nasip eylesin!

CİNLER, SİHİR-BÜYÜ, NAZAR, CANLI VE BİREBİR YAŞADIKLARIMIZ

SALİH MEMİŞOĞLU

Yazımıza başlamadan önce en iyi dileklerimi sunar en güzel günlerin mutlu yarınların hayırlı dakikaların , ömürlerin sizlerin olmasını dilerim. Evet sevgili okuyucularımız uzun zamandır sizinle yazışıyorum ve bir çok telefonlar alıyorum ve çok mutlu oluyorum diyorum ki çünkü gerçekten bilgi sahibi oluyorsunuz biz de bundan gurur duyu yoruz ama bazen öyle telefonlar öyle sorular geliyor ki tek kelimeyle enteresan. Bu işe ön ayak olan Arifan dergisine ve çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Konumuz , cinler sihir be büyü . Daha önceki yazılarımızda değindiğimiz gibi büyü kelimesi ve cin kelimesine kısa giriş yapıp çıkalım. Cin kelimesi cann yani ateşin dumansız saydam halinden yaratılmış elle tutulmayan ve gözle görülmeyen ancak başka şekillerde görünen varlıklardır.

Büyü ya da sihir inanç sözlüğünde doğa üstü güçler ile doğanın etkileneceği anlamına gelir. Büyü kelimesini uzman doktor Hamdi Kalyocu nun bir kitabı çok açık ve net anlatımıyla şu şekilde açıklıyor ve ben de buna katılmaktan gurur duydum : Büyü Grekçede megenia , eski İran da , Latincede magicien olarak adlandırılmıştır. Osmanlıca da sihir , batı dillerinde ise magie ve magic denmiştir. Bunlar da çeşitlere ayrılmıştır ama biz kendi anlayışımıza göre bu konuda nasıl yapılır nasıl çözülür ve cinlerle irtibata nasıl girilir , girilirse ne olur fayda ve zararları hakkında biraz hem yaşanmış hem de yaşanacak olarak hissettiğimiz bazı harikulade veya korkunç hallerden bahsedelim. Çünkü bu konuda bayağı telefonlar geliyor. Bir defa büyü veya cinler vardır ama her şey onlar değil . Çoğu insanlar bunlarda özgüven sağlar oysa bu bilinmeyen esrarlı bir iştir. Daha önceki yazılarımızda bu konuda çok yazdım ve bizzat yaşanan olayları yazdım. Bu yazımı ise şu anda Almanya Köln de uçağın içinden yazıyorum çünkü bulutların üstünde ayağınız yerden kesilince daha ürkütücü veya tedirginlik insanları kamçılıyor ve dikkatli olmamızı sağlıyor.

Bir gün kameram omzumda bir hastayla bir hocaya doğru yola koyulduk. Hasta o zaman çok sağlıklı ve durumu çok iyi bir dostumuz olarak bana ben bir hocaya gidiyorum bana bir cin verecek sen de gelirmisin dedi. Zaten bu konulara meraklı olmam sebebiyle hocanın kapısında kendimizi bulduk. Hoca bizi içeri aldı ve ona eğer ihlasın , namazın yoksa kul hakkı yediysen , zina yaptıysan bu işe girme dedi. Bizim dostumuz belki bu sayılanlardan birini yapmamıştır. (Allah affetsin) Hoca ona tütsü yaptı ve biraz zikir dersleri verdi ve gece sabaha karşı bir şeyler olursa beni ara dedi ve biz eve geldik. Ben gece 02:00 sularında bu arkadaşı aradım ve Bakırköy devlet hastanesinde yatar buldum. Çünkü bu işler öyle kolay değil öyle zannedildiği gibi hiç değil ve bir hafta yattıktan sonra çıktı şimdi ben cinlerden bahsediyorum yazıyorum diye benden de korkup kaçıyor.

Mesela bir kızın veya bir erkeğin dilini bağlamak için eşekdili alınır ve yıldızların çok olduğu akşamda o eşek dilinin üzerine ebded hesabı olarak ... ... okunurdu ve o kızın veya erkeğin dilinin bağlandığı ve eğer kız veya oğlan evliliği kabul etmezse , 2 gün ve 1 gündüzün gecesi kendiliğinden kabul edilip karşı tarafı büyüleyerek evliliği kabul ederlerdi. Veya ebcedle yapılan bir büyüde aslan burcunda olan bir erkekle yay burcunda olan bir bayan ebced hesabıyla bir sedir yaprağı öğütülüp günün tan ağardığı anda üzerine siyah bir örtü örtülüp ... . okunduğunda kızın veya erkeğin ismiyle anne ismi celp edilirdi ve yine adına dil bağlama büyüsü denilip işlerini yürütürlerdi. Ebcedde öğlen saati kova burcu olan kız veya erkeğin ismi anne ismi bir kiremitin altına yazılır ..... oku nup kiremiti bir güneş gören yere konduğunda kiremit ısındıkça onlar da birbirlerine ısınırdı. Ama Allah bunların hepsini cehennemle müjdeliyor ve bilesiniz ki bu gibi sihirler ve büyüler Allah ın isteği olmadan onun kontrolü olmadan işlemez. Bu tür vesveselerden de kurtulmak için mesleğim iti-

bariyle ve de araştırmacı olmam sebebiyle bu tür sıkıntılara maruz kalan çok insan gördüm ve kurtulmak için de şu ayetler önemlidir.

1- HUD 1 – 5

2- MEARİC 1 – 7

3- YUNUS 78 – 83

4- BAKARA 18 – 21

5- BAKARA SON İKİ AYET

6- VELA YEÜDÜHÜ HIFZUHÜMA VE HÜVEL ALİYYÜL AZİM

7- VELA YÜFLİHUSSAHİRU HAYSÜ ETA

8- VE MİN ŞERRİNNEFFASATİ FİL UKAD.

Bunlar denenmiş ve faydaları görülmüştür. Yalnız bunları abdestli olarak bir bardak zemzeme okuyup üzerine 6 bardak su normal su ilave edip her sabah bir bardak içilirse şifa bulunur inşaallah.

Ebcedle yapılan büyülerin 3 çeşidinden bahsettik bu konuda çok okumak lazım bilmek lazım. Geçen sene bir arkadaşımla bir bir hocanın evindeyiz, adam baktım bir ip almış Elif Lam Mim diyerek iplere düğüm atıyor. Sordum bu ne demek oluyo , bununla karım bana çok söyleniyor onun ağzını bağlayacağım diyor. Adam o kadar da cahil ki bilirim kendisi 5 vakit namaz da kılar . Dedim felak nas surelerinde ne yazıyor (vemin şerrin neffasati fil ukad) iplere üfleyip düğüm atanların şerrinden sana sığınırım. Adam o kadar karısından bunalmış ki bunları yaparsam hanım namaz kılıyor ibadet ediyor belki cennete girer onunla cennette bile yaşanmaz bu işi yaptığımdan dolayı Allah beni cehenneme atar.

Tabii ki dil ıslak yerinde rahat. Hemen tevbe etmesini söyledim ve karısıyla konuştuk ki enteresan meğer karısı da 6 ay önce aynı şeyi kocasına yapmış. İstanbul merkez efendi de bir cami müezzinine giderek kocamı kendime nasıl bağlarım demiş o da tırnaklarını kes öğüt ..... Şu duaları oku onları kahvesiyle içir, kadın da aynen uygulamış. Allah ıslah etsin bunların hayatları zindan diğer dünyaları da vakidir. Allah korusun yalnız şunu öğrendim ve araştırdım ki çoğu aileler bu konuda dağılmanın eşiğine gelmişler.

Amerika da yaşayan bir hastam anlatıyor... Revü kızıydı , diskoda tanışmıştık. Aşık oldum. Birlikte yaşamaya başladık. Omzumdan tüyler koparırdı . Litvanya ya gönderiyor oradan çikolata havuç suyu ayran getirtir bana içirirdi. Çok itiraz ettim Ama her seferinde içtim. Onu görmeden duramıyordum. O süre içinde eşimden ayrıldım. İnançlıydım.

Ama camiden içeri girsem sıkıntıdan patlıyordum. Namazlarımı bile kılamaz olmuştum. Bir ara bu kadının izini kaybettim. Bir ay telefonlarıma cevap vermedi. Yakınların ona ulaşmak için yalvarıyordum. Arkadaşlarım durumumu fark ettiler beni bir yere götürdüler büyü denildi bana abdestsiz gezmemem hatta telefonda bile konuşmamam gerektiği söylenildi denileni yaptım. Bir aydır ulaşamadığım kişi duadan beş dakika sonra beni aradı. Bana seni benden bir ihtiyar kurtardı ben seni seviyorum Müslüman olacağım ne olur beni bırakma diye bana yalvardı. Hayır dedim ve bir daha onunla görüşmedim.

Bu yazımızda büyüye biraz fazla yer verdik ama bunları bilmemiz gerekir. Büyülerse cinler olmadan devreye girmez. Mesela yaşanmış bir olayı gördüm ve tanık oldum. Bir gün araştırma yapmak üzere Ardahan'a gittim ve sırada bekleyen 20 kadar insan gördüm. İçlerinden bir tanesi yanıma yaklaştı ve hocam sen benim gördüğümü görüyormusun dedi. Ben de ne görüyorsun dedim. Duvarda asılan ayetin altında yılan yatıyor görmuyormusun dedi. Hayır dedim ve o yılanı şimdi çağırayım kafasını kaldırsın dedi, pekala çağır dedim ve ben gerekli tedbirimi aldım ve yılanı diğer sırada bekleyen insanların da gördüğünü gördüm. Ben alışkın olduğum için ona şu soruyu sordum yılana sor hangi kavimden o da Semud kavminden dedi. Sordum dini ne? O da dinsizim amazonlarda bir ağaca taparım dedi.

Tabii bunları adamın ağzından ses kalınlaşmış halde duyuyoruz. Bu arada benim ismimi sor de dim ismimi bildi ve kardeşimin ismini söyle de dim ve bildi acaba beni tanıyormu diye başka bir şey sordum, çocukluğumda Of ilçesinin Dumlusu köyünde sakladığım 4 tane bilyem vardı ve yerini unutmuştum ona sordum aynen yerini söyleyince ben de hatırladım. Ama bunlar kafir cinler olduğu için 3 tane doğrunun yanında 10 tane de yalan söylerler , onun için akıllı olmak lazım ve sonunda

çocuk bayıldı ve o hocanın müdahelesiyle o yılanı onun önüne getirdi ve yılanın üzerine okuduğunda yılanın yavaş yavaş dumanlaşıp yok olduğunu gördüm. Ama bu bir ilimdir, bunu herkes yapamaz zaten cin kelimesi de gizliliktir. Neyin nerde nasıl olacağını bilemezsiniz.

Bir gün yine size yaşadığım bir olayı anlatmak isterim. Bunlar yaşanmış ve bizlerin tecrübesinden geçmiştir. Bir gün bir vatandaş bir kliniğe geldi, ben de oradaydım doktora şunu söyledi, ben her gece bir şeyler görüyorum ve elimin içine kına yakıyorlar sonra da beni dövüyorlar, 3 kişiler sonra üzerime kusuyorlar ve çeşitli insanların ölülerini tabutla bana getirip gösteriyorlar ben de sabaha kadar mahvoluyorum. Ben de daha önce doktora gittiniz mi dedim. 6 doktor dolaşmış 3 günde yatmışama bu rüyalardan kurtulamamış. Bunun üzerine bir kağıt üzerine bir yuvarlak daire çizdim ve doktorla beraber ona bakmasını söyledik, ve çocuk aynen görüp anlatmaya başladı sesi değişti ve o doktora senin araban gece kapıdan çalınmış haberin var mı diye sordu, dedim kim söylüyor dedi cinler . Doktor o gece nöbetçiydi evi arayıp sordu ve gerçekten arabanın kaybolduğunu çalındığını öğrendi. Bir telaş olunca hemen nerede olduğunu sordum bana o kadar akıllı olsaydım cin olmazdım dedi ve kayboldu sonra polis kanalıyla araba bulundu.

Bu cinlerden ve rüyalardan kurtulmak için bir bardak zemzem yağmur suyu ve normal suyu karıştırıp bunların üzerine;

1- AYETEL KÜRSİ

2- AMENERRASULÜ

3- FELAK

4- NAS

5- 11 SEFER YA MA'ŞERAL CİNNİ VEL İNSİ İNİS TETAĞTÜM EN TENFÜZÜ MİN EKTARİS SEMAVATİ VEL ARDI FENFÜZÜ LA TENFÜZÜNE İLLA Bİ SULTAN

6- HUD 1- 5

7- CİN 1 – 13

8- RAHMAN 1 – 4

OKUNUP 7 GÜN İÇİLİR. BİİZNİLLAH ŞİFA BULUNUR.

Değerli okuyucularbu konuda sizlere şunu öneririm ben yıllardır araştırmalarıma göre doktorlarlarla da konuştumve heyetlere girdimbunlar doktorluk olabilir, önce doktor sonra bunları uygulama da beis yoktur.

Evet değerli okuyucularımız bir de bu konularda erkek ve kadınlar da olan bağlılığa dikkat çekmek istiyorum. Öyle anlar olur ki ama psikolojik ama sihir ve büyü veya stres doktorların çeşitli adlar verdiği hastalık dolayısıyla veya isimlendirilmeyen nedenlerden dolayı erkek karısıyla veya kadın kocasıyla cinsel soğukluk yaşar ve ilişkiye giremezler. Bunun için çoğu zaman kadınlar kocalarından veya kocalar kadınlarından şüphelenirler. Bununla ilgili size yaşanmış bir olayı anlatmak isterim. Bir gün bir araştırma esnasında bir adamın hocam ben 2 yıllık evliyim ama hala eşimle bir cinsellik olayı yaşayamadık dedi. Ben de doktora gittiniz mi de dim , 11 doktor dolaştık ve bir çare bulamadık dedi. Acaba vajinismus veya başka bir neden olabilir mi diye tanıdığım bir psikiyatriye yolladım ve bana doktorun yapacağı bütün tetkikler yapılmış dendi ve geri döndüler.

Bunun üzerine ben de gereken çalışmayı yaptıktan sonra baktık ki yastığının içinde bir adam maketi ve uzvuna bağlı 7 renk ip düğümlenmiş ve bir ayet parçası yazılmış yastığa konmuş, Ne zaman ki çıkardık ve çözülme işi olduktan 1 gün sonra adam beni aradı ve hocam bu iş oldu dedi. Kadının şu sözleri hiç aklımdan çıkmadı nasıl neye güvenerek 7 yıl bekledin dedim söylediği şu oldu (Her hastalık Allah tandır Her şifa da Allah'tandır) dedi. Ben Rabbimden geleni sabırla beklerim dedi. Bu kişinin bir diş doktoru olduğunu öğrendim. Allah yardımcımız olsun bu bağlılığın bazı belirtileri şunlardır; Erkek sertleşme olur olmaz hemen boşalır veya karısına karşı nefsi uyanmaz onu ya çok yakın akrabası şeklinde görür içi ilişkiyi kabul etmez veya hanımına karşı bir ten kokusu hisse der veya kadın kendini kasar ve aynı olayları yaşar. Bunlar hemen doktorla bağlantıya geçmeli ve alternatif olarak da şunları yaparlarsa faydalı olabilir; Bir bardak suya

1- 101 Sefer Selamün Kavlen Min Rabbin Rahim

2- 11 Ayetel Kürsi

3- Zümer 1- 5

4- Kalem 51 – 52

5- Felak – Nas

6- Şifa Aayetleri

Bunları bir Cuma zeval vakti suya okuyup 7 gün içerlerse biiznillah şifa bulunur, ama önce doktor

CİNLERDEN NASIL KORUNULUR

1- Cinler dediğimiz varlıklar insanlara nasıl ve neden nüfuz ederler.

İnsanların bazıları birazda bu işe kendileri yardımcı olurlar. Bu konuda İslam dini ne diyor ona bakalım. Bakara suresi 275. Ayetinde Riba, faiz yiyenler mahşerde ancak şeytanın çarptığı kimseler in kalktığı gibi kalkarlar... ... buyrulmaktadır.

2- İnsan vesvesesi. Taha suresi 120. ayet. Şeytan ilk insan olan Hazreti Ademe vesvese verdiği anlaşılır. Ey Adem sana sonsuzluk ağacını ve eskimeyen bir saltanatı göstereyim mi. Bununla ilgili yine Sa'd suresi 41.ayet Ey Muhammed kulumuz Eyyüb' üde an. O rabbine nida etmiş ve doğrusu şeytan bana bir yorgunluk ve azap verdi diye seslenmişti. Yani vesveseden uzak durmamız lazım. Çünkü Allah kullarını her şeyden yüce yarattı ve onu en güzel nimetlerle donattı.

3- Zinadan uzak durarak. Çünkü kafir cinler insanları öyle kandırırlar ki mesela; insanlar lokantada yemek yerken yıkanmayan temizlenmeyen bir kaşıkla asla yemek yemezler çünkü o kaşıkla daha önce bir başkası yemiştir. Ama her gün bir ya da birkaç kişiyle beraber olan ve her türlü hastalığı taşıyan kişilerle yatarlar, onlarla beraber olurlar. Bu nasıl anlayıştır ama işte kafir cinler şeytanlar o kadınları prenses gibi gösterirler yani Allah'ın 2 dakikada kıyılan ve helal olan nikahtan kaçar hem bu dünya hem de ahretlerini yok ederler. Yani cinler zina edenlere daha çabuk bulaşırlar. Bir nedeni de insanlar da taşıyıcı olan spermlerin haram olanı ile beslenirler.

4- Banyolar da bevledenler. Mesela adam eşiyle cima ediyor banyoda banyo yaptığı küvetin içine küçük abdestini yaparlar. Kafir cinler banyoları çok sık gezerler oralarda yaşarlar. Bu konuda çok kişilerin zarar verdiklerini bilirim. Yani banyoda bevledilmesi uygun değildir.

5- Sihirlerle büyülerle uğraşmak. Bu konuda gelecek yazımızda geniş çapta yer vereceğiz inşallah.

Çünkü insanlar bu konuda çok bilip veya bilmeden birbirlerine muskalar vs şeyler yapıyor veya yaptırıyor. Bu konuda insanlar cinleri cinler de insanları kullanırlar .

6- Ruh veya cin davetiyesi gibi seanslardan uzak durarak. Genellikle kafir cinler o davetiyelere gelir ve insanlar da onların gittiklerini hesap eder ler. Oysa onların bazıları gitmez ve insan bede ninde kalırlar. Sonra bir bakarsınız gece yanınıza gelmiş karabasan şeklinde bir korku başlar. Bunlardan da uzak durmamız lazım.

7- Korunacak yollardan biri de güçlü olmak, aklı selim olmaktır. Allah'ın adaletine sığınmak hurafe ve batıl inançlardan sakınmak ve O' nun ayetlerine sığınmaktır. Bu konuda cinlerden sığınmak için 20 senedir yaptığım araştırmalarda şunları gördüm ve uygulayanların yanında bulundum. Şu ayetler onlar için kurtulma yollarıdır.....

a) Ayetel kürsi ve sonunun 7 sefer tekrarlanması.

b) Felak ve Nas sureleri

c) Cin suresi 1 - 13 ayetler.

d) Lokman suresi tamamı.

e) Bakara suresi 165.ayet.

f) Mearic suresi 1 – 7 ayetler.

g) Hud suresi 1 - 5 ayetler.

h) 3 sefer la ilahe illa ente sübhaneke inni küntü minez zalimin.

i) 3 sefer Ya ma'şeral cinni vel insi inis tetağtüm en tenfüzü min ektaris semavati velarz fenfüzü la tenfüzüne illa bi sultan... ...

Bunlar suya okunur ve içilir veya kişi kendi üze rine okur.

Gelecek sayımızda buluşmak üzere Allah'a emanet olun....

UNUTMAYIN Kİ HER HAL GEÇİCİDİR...

SÜLÜK TEDAVİSİNİN TARİHÇESİ VE TIBB-I NEBEVÎDEKİ YERİ

DR. SUAT ARUSAN

Sülük Tedavisinin Tarihçesi

Sülükte tedavi anlamına gelen Hirudoterapi, antik çağlardan beri hekimler atarfından tedavi aracı olarak kullanılmıştır. Sülük tedavisi ile ilgili ilk kaynaklar MÖ. 15. yüzyılda yaşamış Babil'li hekimlere kadar gitmektedir. Yine MÖ. 3. yüzyılda Mısır hekimlerinin vazgeçilmez tedavi yöntemleri arasında yer aldığı bilinmektedir. Ayrıca MÖ. 2. yüzyılda Ege kıyılarında yaşamış olan hekim Nikandros, MS. 1. yüzyılda Yunan hekim Pliniy ve MS. 2. yüzyılda yaşamış olan Galen sülük tedavisi uygulamışlardır. Zira, bir tıbbi Nebevi kaidesi olarak efendimiz Hazreti Muhammed *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*de, "sülük bir şifa kaynağıdır" buyurmuşlardır. *(Nihaye 3/290; Harbi 3/1217, 1221; S. Kübra 9/346; E. Davud merasil s. 182; F.Kadir 3/495, Hadis mürseldir. E. Nuaym vr.35b, 72a; İ.Ebi Şeybe 6/424 Bağdadi s. 83-84. Kayyim s.354-55)*

İbn-i Sina'nın kitaplarında da sülük tedavisi yerini almıştır. Ne var ki, 20. yüzyılda doğadan elini çeken insanlık sülük tedavisin unutmuştur. Amerikalı araştırmacı Roy Sawyer sülüklerin potansiyel tedavi edici etkilerini ortaya koyup dünyanın ilk modern sülük üretim çiftliğini (Biopharm-İngiltere) kurmakla, sülüğün tıbbi kullanımı günümüzde tekrar hatırlanmıştır.

Günümüzde Sülük Tedavisi

Günümüzde sülük tedavisi biyolojik etkileri açısından "benzeri olmayan" bir tedavi yöntemi olarak nitelendirilmektedir. Almanya'da 300'ü aşkın Hirudoterapi Kliniği vardır. Hirudo Medicinalis, Alman Tıbbi İlaçlar Kanunu'nun (TİK) 2. Maddesinin 1. bendi gereği alç olarak kabul edilmşitr. daha sonra ilave edilen 4.madde ile de hazır tıbbi ilaç olarak tanımlanmıştır. Bunun, uygulama olarak, enjektöre çekilen ilaçtan farkı, "bu ilacın enjeksiyon şeklinde bizim tarafımzdan değil, Hirudo Medicinalis adı verilen canlının ağzından bizzat verilmesidir".

Sadece Avrupa yılda 100 milyon sülük kullanmaktadır. Amerika'da sülük tedavisi uygulayan hekimlerin kurduğu derneğin 1000'den fazla üyesi vardır ve 2004'de Amerikan İlaç ve Gıda Dairesi (FDA) sülük tedavisin akredite etmiş ve Avrupa'daki gibi eczanelerde satılmasına izin vermiştir.

Sülüğün Tabbı Etkileri

Hastalıklarda tedavi edici özelliği bulunan sülüklerin Hirudo Medicinalis ve Hirudo Verbana türlerine "Tıbbi Sülük" adı verilir.

Sülüğün tıbbi etkileri 3 ana maddeye ayrılabilir:

- Flebotomi (içindeki pıhtıyı yok etmek üzere bir damara müdahale)

- Refleks Uyarım

- Biyoaktif Salgı İçeriği

Sülükler, kan emerken vücuda kendi ürettikleri salgıyı verirler. Bu salgı şu ana kadar izole edilebildiği kadarıyla 100'e yakın biyoaktif madde içermektedir. Bu maddelerin bir kısımı kanın pıhtılaşmasını engellerken bir kısmı oluşmuş

pıhtıları eritmekte, birkaçı ağrı kesici özellikler sergilemekte, bir bölümü de kan basıncını dengelemektedir. Ayrıca sülük tedavisinin antidepresan, antibakteriyel, antioksidan etkinliği de yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur.

Sülüğün tıbbi etkilerinin tamamı şu şekilde sıralanabilir:

- Antibakteriyel
- Analjezik
- Antiromatizmal
- Antihipertansif (yüksek tansiyon karşıtı)
- Antidepresan
- Myorelaksan (kas gevşetivi)
- Antioksidan
- Nörotrofik (sinir hücresi yenileyici)

Sülüğün Biyoaktif Salgı İçeriği:

- Hirudin: Antikoagülan
- Hementin: Fibrinolitik
- Hementerin: Fibrinolitik
- Ghilanten: Protrombinaz İnh.
- Anti-statin: Protrombinaz İnh.
- Piyatin: Nörotrofik
- Calin: Tr. Agg. İnh.
- Decorsin: Tr. Agg. İnh.
- Destabilase: F XIII İnh

Sülük tedavisinin etkin bir şekilde kullanıldığı hastalıklar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Bazı Göz Hastalıkları (Behçet hastalığı, Üveitler, Glokom, Makulopatiler, Sarı nokta hastalığı, Diyabetik retinopatiler, Hipertansif retinopatiler, Retinitis pigmentosa, Optik sinire ait problemle rve Optik atrofiler gibi gözün damar, sinir, makula ve retina hastalıkları)
- Varis ve venöz damar sorunları
- Romatoid artrit ve diğer romatizmal hastalıklar
- Artroz ve eklem kireçlenmeleri
- Migren ve gerilin baş ağrıları
- Baş dönmesi, kulak çınlamaları ve meniere sendromu
- Her türlü kas ağrıları, fibromyaljiler, huzursuz bacak sendromu
- Boyun fıtığı, bel fıtığı, tendinit -tenosivonit-bursit iltihap ve ağrıları
- Dejeneratif sinir sistemi hastalıkları ve felçler (MS, ALS, PARKİNSON gibi...)
- Egzama, ürtiker, kronik deri hastalıları, sedef hastalığı ve akneler
- Kronik hepatit ve karaciğer hastalıkları
- Depresyon ve fobiler
- Tüm bağışıklık sistemi hastalıkları ve kronik yorgunluk sendromu

Hangi Durumlarda Sülük Tedavisi Uygulanmaz?

Sülük tedavisi uygulamasında dikkat edilmesi gereken noktaların başında hastanın anemi (kansızlık) sorununun olmaması, kan sulandırıcı ilaç kullanmıyor olması, pıhtılaşmaya engel bir hastalığının bulunmaması ve vücudunda aktif bir kanama odağının bulunmaması gelir. Ayrıca gebelerde ve emziren annelerde, kontrolsüz diyabet hastalığı veya kalp yetmezliği olanlarda da sülük tedavisi uygulanmaz.

- Kanama Diyateleri (Hemofili gibi)
- Aktif Kanama Odağının Varlığı
- Ciddi Anemi (Hb < 10)
- Cerrahi Girişim Öncesi
- Kan Sulandırıcı İlaç Kullanımı
- Gebelik ve emzirme durumlarında sülük tedavisi uygulanmamaktadır.

Dr. Suat ARUSAN
Bulgurlu Mah. Libadiye Kavşağı Haziran
Sok. No: 12 (Alvarlızade Cami Yanı)
Üsküdar/İstanbul
Tel: 0216 335 90 90 (pbx)
www.dogalhayat.com.tr

AİLEDE MADDİ VE MANEVİ MUTLULUK

ŞEVKET GÖKŞAN

Zamanın birinde bir adam coğrafi koşulları kötü olan uzak bir yerde bir çiftlik alır. Gerek yerin uzaklığı ve gerek koşulların zorluğundan olsa gerek adam bir türlü çiftlikte çalıştıracak bir eleman bulamaz.

Gel zaman git zaman bu hal devam eder. Bir gün zayıf çelimsiz görünümlü bir kişi bir vesile ile gelir ve beyim bir işe ihtiyacım var bana yardımcı olur musunuz der. Adamı şöyle bir baştan aşağıya süzen bey kendi kendine "Ya bir üflesem düşecek bunu alsam ne olur, derken bari ayıp olmasın diye gelen kişiye sorar. Çiftçilikten alarmısın. Adan hemen estağfurullah efendim ben fırtınalı havada uyumasını bilirim der. Bu cevaptan bir şey anlamaz ama elaman yokluğundan dolayı mecburen alır ve elemanı uzak yerdeki çiftliğe götürür ve oraya bırakır.

Aradan epey bir vakit geçer günün birinde şehirden çiftliğe gelir bey. Akşam olur ve herkes yatar. Gecenin bir vaktinde elamandan ötürü kalbi henüz mutmain olmayan bey gök gürlemesi sesi ve yıldırımın ışığıyla yatağından fırlar. Bi koşuda elemanın odasının önünde belirir ve elemana Ahmet Ahmet diye gür bir sesle seslenir. Yatağından kalkan Ahmet buyur beyim bu ne telaş der. Bey görmüyor musun gök gürlüyor fırtına çıkacak koş ahırlara seralara bakalım der. Ahmet beyim hani ben size ilk günde dedim ya ben fırtınalı havada uyumasını bilirim deyince. Beyin tepesi hepten atar ulan bir sabah olsun ben sana fırtınalı havada uyumasını bilirimi gösteririm der ve kendisi hemen ahıra yönelir.

Ahıra varınca bir bakar ki ahırın etrafı gayet muhkem ve hayvanlarda sağlam yerlerine bağlanmış

önlerinde yemleri, şaşırmıştır bey. Hemen bir de seralara bakayım der. Bir bakar ki seralarda da durum aynıdır. Hali böyle görünce hemen anlar Ahmet efendinin ben fırtınalı havada uyumasını bi lirim sözünün ben işimi sağlam yapar hazırlıklı ve tedarikli olurum anlamına geldiğini. Evet, aslında tamda burası hayatımızda göz ardı ettiğimiz nokta.

İnsanoğlunun hayat kavgasının altındaki temel esas fırtınalı havaya hazırlıklı olmaktır. Ziya cenabı hak **Abese 34-36:**

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيهِ ﴿34﴾ وَاُمِّهِ وَاَبِيهِ ﴿35﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ

Kişi kardeşlerinden kaçacağı gün, annesinden ve babasından da, eşinden ve oğullarından da(, artık o gün kimse kimseye bakmayacaktır)!

Yine Şuara 88 :

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ

(Hayra harcansa da) ne hiçbir malın, ne de (şefaat edebilecek mertebede bile olsa) oğulların (hiçbir kimseye) fayda vermeyeceği gün! ayrıca benzer bir çok ayeti Celilelerde önüne gelen her şeyi silip süpürecek fırtınalı bir günden haber vermekte. Yine **ZUHRÛF – 68** de cenabı hak

يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَآ اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ

(Allah o gün kendilerine şöyle buyuracaktır:) "Ey benim kullarım! Bugün sizin üzerinize hiçbir korku yoktur ve ancak siz mahzun olmayacaksınız! Ve daha birçok ayeti Celilelerle de o fırtınalı güne hazırlıklı olan kişiler için Hiçbir korku ve sıkıntının olmayacağından haber vermekte. Ayrıca **Yasin 65** de cenabı hak

اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

O gün (yaptıkları suçları inkar etmek için aşırı bir mücadele içine girdiklerinde) onların ağızları üzerine mühür basarız (da, dünyada bülbül gibi öten dilleri konuşamaz hale gelir); (dünyada) kazanmakta bulunmuş oldukları şeylerle ilgili ise (itirafta bulunmak üzere) elleri Bizimle konuşur, ayakları da şahitlik yapar.

Ve diğer bir ayeti Celile de her kim şu imtihan yeri olan dünyada kurandan yüz çevirirse şüphesiz ki o kişi için dünyada dar bir hayat ve ahiret yurduna gittiğinde ise kör olarak haşr edilecektir. Bu halde iken insanoğluna Cenabı Hakka nida eder ve derki kuranın ifadesi ile "Yarabbi ben dünyada görüyor idim ama burada görmüyorum neden cevaben cenabı hak "Sana dünyada gönderdiğim kelamı kadimine sen orada unutulmuşçasına muamele ettin işte bugünde sana öyle muamele ediliyor" buyurarak. Fırtınalı havayı umursamayan kişinin durumunu bizlere haber vermekte.

İşte biz insanların ve özelde Müslümanların hayat kavgalarının altında yatan ana sebep budur. Yani bizler CENAB'I HAKKA Yarabbi bu kainat düzenini neden böyle yaptın diye sorunca rabbimizde bizlere cevaben **İmtihan** için buyurdu.

Yani hayatımızın varlık gayesinin Üst Çatısını, Elest Bezminde ki İman İddiamız oluşturmakta. Her İddia bir ispat İster. İman İddiasının ispatı içindir yaşadığımız hayat ve kurduğumuz yuva. Dolayısı ile hayatı baştan aşağıya bir sınava benzetirsek, tabi olduğumuz bu sınavın soruları ise Allah'a KULLUK tur. O zaman durup bir kul olma anlayışımız ve bilincimiz ne düzeydedir diye sormak lazım? Genel olarak toplumsal hayattaki kulluk (ibadet) algısına bir baktığımızda, iki elin sayısını geçmez ibadetlerin sayısı.

Peki, doğru olan bu mu? İşte doğru olanı ifade etmek için ibadet anlayışımız üzerinde biraz yoğunlaşmak gerek. İbadetin lugattaki tanımı Allah'ın razı olduğunu bildirdiği şeyleri, razı olduğu şekilde icra etmeye ibadet denir. Peki, bu tanımdan yola çıkarak ifade edecek olursak kim diyebilir. Bir adamın sabahleyin evinden çıkıp çoluk çocuğunun helal yolla rızkını kazanmak için verdiği mücadele ibadet değil, bir hanımın işten gelecek eşini mutlu etmek için, gün boyu evine verdiği emek, yemek yapması, temizlik yapması, evini hazırlaması, kendisini hazırlaması, çocukları ile ilgilenmesi ibadet değildir diyebilir.

Hatta ibadetin bir çeşidi olan cihat değildir diye. Şöyle bir Cihadın Tanımına da bakarsak; Cihat ALLAH İçin Zora Katlanmak ve Allah'ın Adını Yüceltmek için yapılan her türlü fedakarlığa denir. Dolayısı ile bir adam helal yolla rızkını kazanmak için verdiği mücadele allahın emrimi?

Evet, bir hanımın harama düşmesin diye yorgun argın eve gelen eşini rahatlatmak için eşine cilve yapması Allah'ın emrettiği bir şey mi? Evet, bir hanımın eve gelecek eşine yemek yapması Allah'ın emri mi? Evet, evindeki Allah'ın emaneti olan çocukları ile ilgilenmesi Allah'ın emri mi? Evet, O halde bu ve benzer eylemlerin her birine kim cihat değildir diyebilir. Evet, kıtal anlamında cihadı inkar edecek değiliz. Fakat bu anlamdaki cihat amaç değil, belki büyük cihad olan sosyal hayattaki cihadın yapılmasının önünde engeller var ise, yani bireysel, ailevi, sosyal, siyasal ve hayatın tüm alanlarında İslam'ın değer ve doğrularının icra edilmesinin önünde engel olur ve bu engelin def edilmesinin başkada yolu yoksa, elbette ki kıtal anlamında cihat devreye girer.

Evet, bu ifade ettiğimiz hakikatlerden yola çıkarak bir örnek üzerinden biraz daha meseleyi pekiştirecek olursak. Bedir Harbine şöyle bir baktığımızda, Efendimiz a.s, ashabı ile beraber toplamda 313 kişi idiler.

Onların bu savaştaki hallerini Cenab-ı Hak Enfal Suresi diye isimlendirilen sürede ele almakta. Şöyle bir olayın seyrine bakacak olursak, Efendimize müşriklerden Ebu Süfyanın komutasında olan bir gurubun ticaret kervanı ile bir yoldan geçtikleri haberi gelir. Eshab-ı kiramdan muhacirlerin Mekke'de tüm malları gasp edilmiş ciddi sıkıntılar verilmişti. Efendimizde Eshabıyla istişare etti ve kervanı bozmaya karar verdiler.

Bu maksatla yola çıkılır. Bedir denilen mevkie gelene dek Ebu Süfyan haberi alır ve önce Mekke'ye haber verir ve ardından güzergahını değiştirerek Mekke'ye başka yoldan gitmeye karar verir. Bu arada Efendimizin Eshabıyla böyle bir şeye kalkıştığını duyan müşrikler bu durumun daha da ileri gideceğini hesap ederek Efendimiz ve Eshabı güzini bitirmek üzere bin kişilik silahlı teçhizatlı bir ordu hazırlar ve Bedir denilen mevkie doğru yola çıkarlar.

Efendimiz Bedir'e vardıktan kısa bir zaman sonra müşrikler ordusu ile karşılaşırlar. Orduyla karşılaşınca, Efendimiz Eshabın önde gelenlerini toplar ve onlara biz savaşmak için değil kervan bozmak için yola çıktık.

Dilerseniz geri dönelim dediler. İşte ilk imtihan. Sahabe-ı kiram Efendimize "Vallahi eğer sen atını denize sürersen tereddüt etmeden bizde süreriz" diyerek bu imtihanı kazandılar. Savaşa girilir ve cenabı hakkın inayeti ile savaş kazanılır. Müşriklerin birçok önde gelenide cehennemi boylar. Savaş bitip Eshab-ı kiram ganimetleri toplamaya başlayınca aralarında bir niza oluşur. Nerdeyse kılıçlara davranacaklar. Bunun üzerine haklarında ayeti celile iner. İşte adına Enfal suresi dediğimiz bu sure adını sahabe efendilerimizin bu hadisesinden almakta.

Burada altı çizilmesi gereken önemli nokta, dikkat edilirse Cenab-ı Hak cenneti Ebu Cehilin kellesine değil mala bağlamış. Yani kıtal anlamında olan cihad değil mal ile olan cihada bağlamış bunu gözlemlemekteyiz. Yani diyebiliriz ki mümin olma kaydını rabbimiz mala bağlamış Ebu Cehilin kafasına değil. Evet, bu örnekten de yola çıkarak şunun altını çizelim bir Müslümanın hayatının her sahası özellikle kurduğu yuvası bir cihad meydanıdır.

Dikkat edilirse nikah kıyılırken Allah'ın emri, Resulullah'ın sünneti müçtehitlerin içtihadı ve hazırunun şehadeti ile denir. Yani bir nevi bizler Allah'a ve Resulüne ve müçtehitlere ve şahitlere söz vererek elin kızını nikahımızın altına almaktayız. Ne ile Allah' kulluk yürüyüşümüzde el ele cenneti kazandıracak ibadetlerle. Buna müteakip Efendimizin "Sizden her kim evlenmeye imkan bulursa evlensin zira evlenmekle dininin yarısını tamamlamıştır diğer bir yarısında ise Allah'tan hakkıyla sakınarak kazansın" buyruğu bize bunu ifade etmekte.

Tabi ki apartmanlaşmak veya dairelenmek değil evlenmek. Öyleyse her bir müminin yuvasına dönük ufku, bu yuva benim kulluk yarışındaki pistimdir. Bu yuva benim cennetim veya cehennemim olacak düşüncesini hakim kılıp, mutlaka yuvasına yatırım yapmak zorunda olduğunu unutmamalıdır. Bir çiklet bile bir bedel istiyorsa dünya ve ahiret saadeti bedelsiz emeksiz olur mu elbette ki olmaz. Selam ve dua ile.

Soru ve önerileriniz için
sevketgoksan@gmail.com
www.sevketgoksan.com

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

BERAAT GECESİ

(12 haziran perşembeyi 13 haziran cumaya bağlayan gece)

VAZÎFELERİ

BİR SENE BOYUNCA HAYIRLI KADERLER YAZILMASI, ÖMRÜN UZAYIP O SENE ÖLÜMDEN KORUNULMASI, RIZKA BEREKET HÂSIL OLUP İNSANLARA MUHTAÇ OLUNMAMASI İÇİN YAPILACAKLAR

İmâm-ı Zebîdî ve **Şeyh Ahmed Dîrebî** gibi birçok âlim ve fâzıl meşâyıh *(Kaddesallâhu Esrârahüm)* hazarâtı bu gecenin ihyâsı hakkında şu beyanda bulunmuşlardır:

Allâh dostları içersinde halefin seleften tevârus (veraset yoluyla nakl)ettiğine göre, her kim beraat gecesi şu sayılanları yaparsa, o gece yaptığı bütün istekler kendisine verilerek murâdı hâsıl olur:

1) Akşam namazından sonra her rekatta bir Fâtiha ve altı İhlas Sûresi okuyarak altı rekat kılar,

2) Her iki rekatın selamından sonra birer Yâsîn-i Şerîf okur,

Birincisinde ömrüne berekete niyet eder.

İkincisinde rızkına bereket ve belâları def etmeye niyet eder.

Üçüncüsünde ise insanlardan istiğnâ (muhtaç olmama) ve husn-ü hâtime (imanla biten güzel bir gün sona erişme)ye niyet eder.

3) En sonunda "Beraat gecesi duası" diye meşhur olan şu duayı on kere okur.

Şunu da belirtelim ki bu dua tümü itibarıyla hadîs-i şerîf olarak rivâyet edilmeyip, meşâyıhın birçoğundan nakledilmişse de, içinde geçen lafızların bir kısmı âyet-i kerîme, ekserisi de **Ömer ibni Hattab** ve **Abdullâh ibni Mes'ûd** *(Radıyallâhu Anhümâ)* gibi yüce sahabîlerden rivâyet edilmiştir.

Abdullâh ibni Mes'ûd *(Radıyallâhu Anh)* bu duada geçen o kısım hakkında şöyle bir beyanda bulunmuştur: "Herhangi bir kul bu duaları yaparsa, mutlaka geçimine genişlik verilir." *(İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, no:29521, 6/69; Abd ibni Humeyd, İbni Cerîr, Âlûsî, Rûhu'l-me'ânî, 8/244)*

Bu dua şöylecedir:

«إِلٰهِي جُودُكَ دَلَّنِي عَلَيْكَ وَإِحْسَانُكَ أَوْصَلَنِي إِلَيْكَ وَكَرَمُكَ قَرَّبَنِي لَدَيْكَ أَشْكُو إِلَيْكَ مَا لاَ يَخْفَى عَلَيْكَ وَأَسْأَلُكَ مَا لاَ يَعْسُرُ عَلَيْكَ إِذْ عِلْمُكَ بِحَالِي يَكْفِي عَنْ سُؤَالِي يَا مُفَرِّجُ عَنْ كَرْبِ الْمَكْرُوبِينَ فَرِّجْ عَنِّي مَا أَنَا فِيهِ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ سُبْحَانَكَ

إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، ﴿فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ﴾، اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ وَلاَ يُمَنُّ عَلَيْهِ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالْإِكْرَامِ وَيَا ذَا الطَّوْلِ وَالْإِنْعَامِ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ ظَهْرُ اللاَّجِينَ وَجَارُ الْمُسْتَجِيرِينَ وَمَأْمَنُ الْخَائِفِينَ، اَللّٰهُمَّ إِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنِي عِنْدَكَ فِي أُمِّ الْكِتَابِ شَقِيًّا أَوْ مَحْرُومًا أَوْ مَطْرُودًا أَوْ مُقْتَرًا عَلَيَّ فِي الرِّزْقِ فَامْحُ اللّٰهُمَّ بِفَضْلِكَ شَقَاوَتِي وَحِرْمَانِي وَطَرْدِي وَإِقْتَارَ رِزْقِي وَأَثْبِتْنِي عِنْدَكَ فِي أُمِّ الْكِتَابِ سَعِيدًا مَرْزُوقًا مُوَفَّقًا لِلْخَيْرَاتِ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ عَلٰى لِسَانِ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ: ﴿يَمْحُو اللّٰهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ﴾، إِلٰهِي بِالتَّجَلِّي الْأَعْظَمِ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَهْرِ شَعْبَانَ الْمُكَرَّمِ الَّتِي يُفْرَقُ فِيهَا كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ وَيُبْرَمُ أَنْ تَكْشِفَ عَنَّا مِنَ الْبَلاَءِ مَا نَعْلَمُ وَمَا لاَ نَعْلَمُ وَمَا أَنْتَ بِهِ أَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلٰى أٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

Ey **Allâh**! Sana başvurma yolunu bana cömertliğin gösterdi. Senin huzuruna beni iyiliğin ulaştırdı. Senin nezdine beni keremin yaklaştırdı. Sana gizli kalmayan sıkıntılarımı ancak Sana şikâyet ediyor ve Senden, Sana zor gelmeyecek şeyler istiyorum. Zaten Senin, benim durumumu bilmen, istememe de hâcet bırakmıyor. Ey sıkıntılıların derdini açan Zat! İçinde bulunduğum sıkıntıları benden gider. Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni tenzih ederim. Gerçekten de ben zâlimlerden oldum.

'Biz onun duasını kabul ettik ve kendisini gamdan kederden kurtardık. İşte müminleri de böyle kurtarırız' *(Enbiyâ Sûresi:88)* (şeklinde Yûnus *(Aleyhisselâm)*a bahşettiğin müjdeye beni de nâil et).

Ey herkese iyilik eden, ama Kendisine iyilik edilemeyen Allâh! Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey lütuf ve in'âm sahibi! Senden başka hiçbir ilah yoktur. Sen ki sığınanların desteği, eman dileyenlerin koruyucusu ve korkanların sığınağısın!

Ey Allâh! Eğer beni nezdinde bulunan (Levh-i Mahfuz'dan ibaret) **Ümmü'l-Kitâb'da,** (kâfir ölecek) **bir bedbaht yâhut mahrum veya kovulmuş ya da rızkı dar bir kimse olarak yazdıysan, fazl-u kereminle bu şekâvetimi, mahrûmiyetimi, reddedilişimi ve rızkımın darlığını sil.**

Beni Ümmü'l-Kitâb'da (imanla ölecek) **bir bahtiyar, rızkı bol ve hayırlara muvaffak bir kişi olarak kayda geçir. Çünkü Sen buyruğu hak olan bir Zat olarak, gönderdiğin peygamberinin lisânına indirdiğin kitâbında: 'Allâh dilediğini siler, dilediğini sâbit bırakır. Ümmü'l-Kitâb ise sadece O'nun katındadır'** *(Raâd Sûresi:39)* **buyurdun.**

İlâhî! Kıymetli şa'bân ayının her hikmetli işin kendisinde ayrılıp kesin karara bağlandığı on beşinci gecesindeki en büyük tecellî hürmetine Senden dileğimiz, bildiğimiz ve

bilmediğimiz, en iyi senin bildiğin tüm belâları bizden açıp gidermendir. Şüphesiz ki en ulu ve en iyi olan ancak Sensin.

Allâh-u Te'âlâ, **Nebiyy-i Ümmî** olan **Efendimiz Muhammed**'e, âline ve sahâbesine çokça salât ve bolca selâm eylesin. Âmîn! *(Zebîdî, İthâfü's-sâdeti'l-müttakîn, 3/427; Ahmed ed-Dîrebî, el-Mücerrebât, sh:13)*

Önemli İkaz: Siz değerli okuyucularımızın bir dahaki seneye kadar hayırlı uzun ömür ile yaşamanıza ve bütün sıkıntılardan, hastalıklardan ve şerli yazılardan korunmanıza çok önem veren bizler, bir gece uyuyup da bir sene boyu ağlamamanız için, bu namazı kılmanızı, duasını ve sûresini mutlaka okumanızı tavsiye ediyoruz.

Beraat Gecesi (12 haziran perşembeyi 13 haziran cumaya bağlayan gece) **Namazı:**

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Ali ibni Ebî Tâlib** *(Radıyallâhu Anh)*a şöyle buyurmuştur: **Ey Ali! Her kim şâbanın yarı** (on beşinci) **gecesinde yüz rekat kılar, her rekatta bir Fâtiha ve on İhlâs okursa, ey Ali! Hangi bir kul bu namazları kılarsa Allâh-u Te'âlâ onun için o gece istediği her haceti yerine getirir."**

Soruldu ki; 'Yâ **Rasûlellâh**! Eğer **Allâh-u Te'âlâ** onu şakî (îmansız ölecek bir bedbaht olarak) yazdıysa, sa'îd (imanlı ölecek bahtiyar) kuluna çevirir mi?' Buyurdu ki: **Ey Ali! Beni hakla gönderen Allâh-u Te'âlâ'ya yemin ederim ki; Levh-i Mahfûzda: 'Felan oğlu felan şakî olarak yaratıldı ama Allâh-u Te'âlâ bu hükmü sildi ve onu sa'îde döndürdü' diye yazılmıştır.** *(Demek ki ezelî ilimde onun tevbe edeceği bilindiğinden, muallak <askıdaki> kâzâda yazılan şekavet silinip, mübrem <değişmeyecek kesin> karardaki saadet hükmü yerini bulur.)*

Allâh-u Te'âlâ bu (namazı kılan) **kuluna yetmiş bin melek gönderir ki onlar bir dahaki sene başına kadar onun sevaplarını yazarlar, günahlarını silerler ve derecelerini yükseltirler. Allâh-u Te'âlâ Adn cennetlerine yedi yüz yetmiş bin melek gönderir de onun için şehirler ve köşkler bina ederler, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı nimetler hazırlarlar, ağaçlar dikerler. Bu cennetlerin bir benzeri, kullardan hiç birinin kalbinden bile geçemez ki, her bir cennette size tarifte bulunduğum şehirler, köşkler ve ağaçlar doludur.**

Eğer bu kişi bir dahaki seneye kadar ölürse şehit olarak ölür. Allâh-u Te'âlâ ona o gece okuduğu İhlâs Sûresi'nin her bir harfine mukabil yetmiş bin hûri verir ki, her bir hûrinin bir erkek, bir de dişi hizmetçisi bulunur. Ayrıca ona yetmiş bin ğılman, yetmiş bin vildan (genç köleler, hizmetçiler), **yetmiş bin kethuda** (ciddî iş takipçisi) **ve yetmiş bin kapıcı verir. O gece İhlâs Sûresi okuyan herkese yetmiş şehit sevabı yazılır. Daha önce kıldığı ve daha sonra kılacağı tüm namazlar kabûl edilir.**

Anne babası cehennemde bile olsalar, onlara dua ederse, onlar da (sağlıklarında) **Allâh-u Te'âlâ'ya hiçbir şeyi şirk koşmamışlarsa, Allâh-u Te'âlâ onları cehennemden çıkarır da, böylece onlar cennete girerler. Beni hak Peygamber gönderen Allâh-u Te'âlâ'ya yemin ederim ki; bu kişi cennetteki makamını, Allâh-u Te'âlâ'nın yarattığı şekliyle görmedikçe yahut ona gösterilmedikçe dünyadan çıkmaz.**

Beni hak Nebî gönderene kasem olsun ki; Allâh-u Te'âlâ gece ve gündüzün yirmi dört saatinin her bir saatinde, ona yetmiş bin melek gönderir ki ona selam verirler, onunla musâfaha ederler ve Sûr'a üfürülünceye kadar ona dua ederler. Bu kişi kıyamet günü en kıymetli ebrar meleklerle haşrolur. Allâh-u Te'âlâ yazıcı meleklere: 'Üzerinden sene geçinceye kadar bu kuluma hiçbir günah yazmayın ve onun için sevaplar yazın' diye emir buyurur.

Her kim namazı ve âhiret yurdunu niyet ederek bu namazı kılarsa, Allâh-u Te'âlâ ona o gece Kendi katından büyük bir nasip verir. Allâh-u Te'âlâ ona rüyasında; otuzu kendisini cennetle müjdeleyen, otuzu ona cehennem azabından eman veren, otuzu onu hata yapmasın diye koruyan, onu da (ondan dünyanın belalarını uzaklaştıran ve) **kendisine düşmanlık edenlere tuzak** kuran (ve ondan şeytanın hilelerini uzaklaştıran) **yüz melek göndermedikçe o kişi dünyadan çıkmaz."**

(Gazâlî, İhyâ-ü ulûmi'd-dîn, 1/203; Zebîdî, İthâfü's sâde, 3/425; Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/348-349)

Zünnûn-u Mısrî Hazretleri'nden rivayet olunduğuna göre beraat gecesi her kim on iki rekat kılar da, Fâtiha'dan sonra elli kere İhlas Sûresi okursa yüz rekatın sevabını alır. *(Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:58-59)*

Beraat gecesinin diğer namazları, duaları ve zikirleri için ***"Şâban-ı Şerîf Risâlesi"***nin 136-186. sayfalarına, kitabın yeni baskısında ise 155-203. sayfalarına mutlaka bakınız.

ŞA'BÂN AYINDA KILINACAK BİR NÂFİLE NAMAZ

Şa'bân Ayının Yirmi Yedinci Gece (24 haziran salıyı 25 haziran çarşambaya bağlayan gece) **Namazı:**

Bu mübarek ayın yirmi yedinci gecesi de receb-i şerîf ve ramazan-ı şerîfin yirmi yedinci geceleri gibi, ihyası müstehab olan gecelerdendir.

Bu gecede dört rekat kılınır ki, tarifi şöyledir: Her rekatta bir Fatiha'dan sonra bir Zilzâl Sûresi, yirmibeş kere de İhlâs Sûresi okunur. Selamdan sonra secde yapılır ve secdede yedi Fâtiha, birer kere İhlâs ve Mu'avvizeteyn (Felak ve Nas) Sûreleri okunur. Yüzer kere de istiğfar, salevât-ı şerîfe, ve havkale (Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh) okunur. *(Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü'l-esrâr, sh:68)*

RAMAZAN HİLALİNE AİT DUALAR

Ebû Câfer *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayete göre: "**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ramazan ayının hilâli görüldüğünde (27 Haziran cuma akşam namazından sonra) mübârek yüzüyle insanlara yönelir ve:

«اَللّٰهُمَّ أَهِلَّهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلاَمَةِ وَالْإِسْلاَمِ وَالْعَافِيَةِ الْمُجَلِّلَةِ وَرِزْقٍ الْأَسْقَامِ وَالْعَوْنِ عَلَى الصِّيَامِ وَالصَّلاَةِ وَتِلاَوَةِ الْقُرْأٰنِ، اَللّٰهُمَّ سَلِّمْنَا لِرَمَضَانَ وَسَلِّمْهُ لَنَا وَتَسَلَّمْهُ مِنَّا حَتّٰى يَخْرُجَ رَمَضَانُ وَقَدْ غَفَرْتَ لَنَا وَرَحِمْتَنَا وَعَفَوْتَ عَنَّا.»

Ey Allâh! Onun hilâlini bize emniyet ve îmanla, selâmet ve İslâm'la, her şeyi kaplayan tam bir âfiyet ve hastalıkların kalkışıyla, bir de namaza, oruca ve Kur'ân tilâvetine yardımla kavuştur. Ey Allâh! Bizi (günahlardan arındırarak ve vazifelerimizi doğru düzgün yaptırarak) **ramazan için sâlim kıl, onu da bizim** (şefaatimiz) **için ayır ve onu bizden öyle bir teslim al ki, ramazan çıktığında, Sen bizi bağışlamış, bize merhamet buyurmuş ve bizi affetmiş olasın"** derdi. *(İbni Ebi'd-dünya, Fedâilü şehri ramazân, no:20, sh:49; İbni Asâkir, no:6029, 51/186; Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:24288, 8/589-590)*

Abdülaziz ibni Ebî Ravvâd *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edildiğine göre selef-i sâlihîn zamanında ramazân-ı şerîf girdiği zaman (27 Haziran akşam namazından sonra) Müslümanlar şöyle dua ederlerdi:

«اَللّٰهُمَّ أَظَلَّ شَهْرُ رَمَضَانَ وَحَضَرَ فَسَلِّمْهُ لِي وَسَلِّمْنِي فِيهِ وَتَسَلَّمْهُ مِنِّي، اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ صَبْرًا وَاحْتِسَابًا وَارْزُقْنِي فِيهِ الْجِدَّ وَالْاِجْتِهَادَ وَالْقُوَّةَ وَالنَّشَاطَ وَأَعِذْنِي فِيهِ مِنَ السَّآ مَةِ وَالْفَتْرَةِ وَالْكَسَلِ وَالنُّعَاسِ وَوَفِّقْنِي فِيهِ لِلَيْلَةِ الْقَدْرِ وَاجْعَلْهَا خَيْرًا لِي مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ.»

Ey Allâh! Ramazân-ı şerîf ayının gölgesi basmıştır ve o gelip çatmıştır. Artık Sen onu bana selâmetli kıl ve beni onda (günahlardan ve belalardan) **selâmete erdir ve onu benden kabul eyle. Ey Allâh! Bana onun orucunu, terâvîhini sabırla ve ihlâsla nasip et. O ayda bana ciddiyet, ibadete gayret ve kuvvet, bir de canlılık ihsan et. Beni onda yorgunluktan, gevşeklikten, tembellikten ve uyku hâlinden muhafaza et. O ayda beni kadir gecesini bulmaya muvaffak et ve onu bana bin aydan hayırlı kıl."** *(Taberânî, Kitâbu'd-Du'â:138, no:914, 2/1227)*

RAMAZÂN-I ŞERİFTE İFTAR DUALARI

Oruçlunun iftar vakti duası kabul olunacağından, o saatte dua etmesi de sünnettir. Nitekim **İbni Ömer** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivayet edildiğine göre: **"Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* iftar ederken:

«ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ.»

'Susuzluk gitti, damarlar ıslandı, inşâallâh ecir sâbit oldu' derdi." *(Ebû Dâvûd, Sıyam:22, no:2357, sh:343)*

Mu'âz ibni Zühre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayete göre: **"Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* iftar ettiğinde:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلٰى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ.»

'Ey Allâh! Senin için oruç tuttum ve senin rızkınla iftar ettim' derdi." *(Ebû Dâvûd, Sıyam:22, no:2358, sh:343)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan gelen rivayette ise **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* iftar vakti şöyle dua ederdi:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْنَا وَعَلٰى رِزْقِكَ أَفْطَرْنَا فَتَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.»

Ey Allâh! Senin için oruç tuttuk. Rızkınla iftar ettik. Öyleyse bizden kabul et, çünkü ziyade işiten ve hakkıyla bilen Sensin, ancak Sen!" *(İbni Sünnî, Nevevî, el-Ezkâr, sh:173)*

Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: **"Herhangi bir Müslüman oruç tutar da, iftar ânında:**

يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ أَنْتَ إِلٰهِي لاَ إِلٰهَ غَيْرُكَ، اِغْفِرْ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِلاَّ الْعَظِيمُ.»

'Ey büyük (Allâh)**! Ey büyük** (Allâh)**! Benim İlâhım ancak Sensin. Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Benim için büyük günahlarımı bağışla, zira şu muhakkak ki büyük günahı** (Senin gibi) **Büyükten başkası mağfiret edemez' derse, mutlaka annesinin kendisini doğurduğu gündeki gibi günahlarından sıyrılır.**

Bunu çocuklarınıza öğretin, zira muhakkak bu Allâh-u Te'âlâ'nın ve Rasûlü'nün sevdiği bir kelimedir. Allâh-u Te'âlâ bununla (dua edenin) **dünya ve âhiret işlerini yoluna koyar."** *(İbni Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, no:6761, 54/238; Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:24400, 8/614; Ali el-Üchûrî, Fedâilü şehri ramazân, sh:128)*

Büyük sahâbî **Abdullâh ibni Amr ibni Âs** *(Radıyallâhu Anhümâ)* iftar açarken şu duayı yapardı:

«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي.»

Ey Allâh! Herşeyi kaplayan rahmetinle benim için günahlarımı bağışlamanı diliyorum." *(İbni Mâce, İbni Sünnî, Nevevî, el-Ezkâr, sh:173)*

Ebu'l-Âliye *(Radıyallâhu Anh)* şöyle demiştir: "İftar vakti her kim:

«اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي عَلاَ فَقَهَرَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي نَظَرَ فَخَبَرَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي مَلَكَ فَقَدَرَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي يُحْيِي الْمَوْتٰى.»

'Bütün hamdler, yüce olan ve kahreden (dilediğini zorla da olsa yaptıran) **Allâh-u Te'âlâ'ya mahsustur. Bütün hamdler,** (her şeyi) **görüp bilen Allâh-u Te'âlâ'ya âittir.**

Bütün hamdler, (her şeye) **sahip olan ve gücü yeten Allâh-u Te'âlâ'ya mahsustur. Bütün hamdler, ölüleri dirilten Allâh-u Te'âlâ'ya mahsustur'** derse, anasının onu doğurduğu günkü gibi günahlarından çıkar." *(Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/335)*

Artık bunca müjdeyi duyan oruçlu kul, oruç saatlerini, özellikle de günahlarının dahi yazılmadığı iftara yakın anlarını zikir ve dua ile değerlendirmelidir. Nitekim **Enes** *(Radıyallahu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: **"Şüphesiz ki Allâh-u Azze ve Celle hafeza** (yazıcı) **meleklerine: 'Oruçlu kullarıma ikindiden sonra bir günah yazmayın' diye vahyeder."** *(Hatîb, Târîhu Bağdâd, no:4203, 8/99; Hâkim, et-Târîh, Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:23640, 8/456)*

RAMAZAN AYININ NAMAZLARI

Ramazan-ı Şerifin İlk Gece ve Gün (27 haziran cumayı 28 haziran cumartesiye bağlayan gece ve 28 haziran cumartesi günü) **Namazları:**

Mes'ûdî *(Radıyallahu Anh)* şöyle buyurmuştur: Bana ulaşan rivayete göre: **"Ramazan ayının ilk gecesinde nafile bir namazda İnnâ Fetahnâ Sûresini okuyan kişi, o sene** (tüm âfetlerden) **korunur."** *(Ebû Abdillâh el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, no:856, sh:265, Abdülkādir-i Geylânî, el-Ğunye, 2/14)*

Rivayet olunduğuna göre: **"Ramazân-ı şerîfin ilk gününde dört rekat kılar. Her rekatta bir Fâtiha ve beş kere Âyetü'l-Kürsî okur. Namazdan sonra da bir kere Âyete'l-Kürsî okur."** *(Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü'l-esrâr, sh:38)*

ESMÂULLÂHİ'L-HÜSNÂ

ALTMIŞ ÜÇÜNCÜ VE ALTMIŞ DÖRDÜNCÜ İSM-İ ŞERÎFLER

«اَلْحَيُّ» VE «اَلْقَيُّومُ» İSM-İ ŞERÎFLERİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-'Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumüllâh)*ın beyanları vechile; «اَلْحَيُّ» ism-i şerîfi "Yok olma, ölüm ve noksanlık gibi hiçbir ârızanın sonlandıramadığı dâimî bir hayatla diri olan" demektir. «اَلْقَيُّومُ» ism-i şerîfi ise "Hiçbir kimseye muhtaç olmadan var olan" demektir.

Hayy ism-i şerîfi "Tüm yönleriyle tam bir hayata sahip olan" demektir. Bu ism-i şerîfle müsemmâ olan Zât; işitme, görme, güç ve irade sahibi olmanın yanında diğer Zâtî sıfatlara da sahip olan ve eksiksiz bir hayatın bütün özelliklerini kendinde toplayan bir Zâttır.

Allâh-u Te'âlâ'nın Hayy olması Zâtîdir. Yani Kendindendir, Zâtının vücûdu vâcip (yokluğu düşünülemeyecek derecede zorunlu) olduğu gibi diriliği de vâciptir, O'nun bekāsıyla bākîdir. Ama diğer varlıkların bu durumdan asla nasibi yoktur. Çünkü onların hayatları kendilerinden değildir, Rablerindendir ve yaşamalarının devamı kendileriyle kāim olmayıp Rablerinin devam ettirmesiyle sâbittir.

Hayat sahibi olmak, bütün kemâl sıfatlara sahip olmayı zorunlu kılar. Bu sıfatlardan herhangi birine sahip olmamak, hayat sahibinin güçsüzlüğünü gerekli kılar. **Allâh-u Te'âlâ**'nın hayatı en mükemmel ve en eksiksiz bir hayat olduğuna göre O, bu özelliğin zıddı olan bütün eksik ve kusurlu sıfatlardan uzaktır. **Allâh-u Te'âlâ** bütün kemâl sıfatlara ve kusursuz hayata sahip olan tek varlıktır. Kelâmcılar bu aklî yolla, **Allâh-u Te'âlâ**'nın işitme, görme, bilme, irade, kudret, kelam gibi sübûtî sıfatlarının bulunduğunu ispat etmişlerdir.

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)* Hayy ism-i şerîfi hakkında şöyle demiştir: "Hayy olan Zât, gücünü kaybetmeyen ve yok olmayandır."

Hayy olan Zât mutlak (kayıtsız) olan bir bekā (varlığını sürdürme) vasfıyla muttasıftır. Varlıkların hayattaki üstünlük ve yücelikleri, idrakleriyle mütenâsiptir (anlayışlarıyla doğru orantılıdır). Nitekim hayvanların hayatı (hayat sıfatı) bitkilerden üstündür. Aynı şekilde insanın hayatı da hayvanların hayatından mükemmeldir. Varlıkların idrak kabiliyetine göre hayatlarının değeri artar. Dolayısıyla mümin bir kişi fâsıktan, fâsık da kâfirden daha üstün bir hayata sahiptir. Bu tespit Kur'ân-ı Kerîm'de de müşâhede edilmekte ve **Allâh-u Te'âlâ** mümin kişiyi "Hayy", kâfiri de "Ölü" olarak isimlendirmiş ve:

﴿وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ﴾

"O (İslâm'a giren ve dînî ilimleri tahsil eden) **dirilerle, o** (kâfirlikte ve câhillikte ısrar eden) **ölüler de müsâvi olmaz. Şüphesiz Allâh dilediğine** (hakkı) **işittirir** (ve âyetlerini anlama kabiliyeti vererek onu hidâyete muvaffak kılar). **Sen ise kabirlerde**(ki ölüler konumunda) **bulunan** (kâfir) **kimselere** (doğruları) **asla işittirici olamazsın"** *(Fâtır Sûresi:22)* buyurmuştur.

Hayy ism-i şerîfi Kur'ân-ı Kerîm'de müfred (tek) olarak şu iki yerde zikredilmiştir:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ﴾

"Sen (ölümlülere güvenmeyi bırak da, kâfirlerin şerlerinden kurtulmak ve maddî imkânlarına muhtaç olmamak için) **O ölmeyecek olan diriye tevekkül et** (sadece O'na güvenip tüm işlerini ancak O'na ısmarla) **ve O'na** (üstün sıfatlarıyla övgüde bulunup) **hamdederek** (tüm noksan vasıflardan O'nu tenzih ve) **tesbihte bulun."** *(Furkān Sûresi:58'den)*

﴿هُوَ الْحَيُّ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾

"(Kendine âit gerçek bir hayata sahip olan) **Hayy ancak O'dur, Kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur.** (Zira ne Zâtı, ne sıfatları, ne de fiilleri hususunda O'na yaklaşabilen bir varlık mevcut değildir.) **Öyleyse dini** (ve ibadeti, açık ve gizli tüm şirk türlerinden arındırıp) **O'na hâlis kılan kimseler olarak Kendisine ibadet edin."** *(Mümin Sûresi:65'den)*

Allâh-u Te'âlâ Kur'ân-ı Kerîm'inde Kendisini Hayy ism-i şerîfiyle isimlendirerek Kendisinin asla ölmeyeceğine dikkat çekmiştir. Kendisinden gayrisi hakkında hatta en sevdiği **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* için bile:

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾

"(Habibim!) **Şüphesiz sen de öleceksin, muhakkak onlar da öleceklerdir"** *(Zümer Sûresi:30)* buyurarak da yine bu hakîkati beyan etmiştir. Yani hakîkî diri olan sadece

Allâh-u Te'âlâ'dır. O'nun dışındakiler ise dirilik sıfatını O'ndan emaneten almakta ve vakti gelince teslim etmektedirler.

Kulun, **Allâh-u Te'âlâ**'nın Hayy oluşunu bilmesinin faydaları hakkında şunlar söylenebilir: Her kim **Allâh-u Te'âlâ**'nın asla ölmeyecek bir diri ve ebediyyen hayat sahibi olduğunu bilip de bu hususu idrak ederse, ölümlülerden hiçbir kimseye değil de yalnız **Allâh-u Te'âlâ**'ya tevekkül eder. Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** da buna işaret ederken:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ﴾

"Sen (ölümlülere güvenmeyi bırak da, kâfirlerin şerlerinden kurtulmak ve maddî imkânlarına muhtaç olmamak için) **O ölmeyecek olan diriye tevekkül et** (sadece O'na güvenip tüm işlerini ancak O'na ısmarla)**"** *(Furkān Sûresi:58'den)* buyurmuştur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tealluku (manasını bilip, o ism-i şerîfin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); kulun hayatına ruh kazandırması için ilim, mârifetullâh (Allâh-u Te'âlâ'yı hakkıyla tanıma) ve muhabbet-i kâmile kesbetmesiyle (O'na karşı tam bir sevgiyi kazanmasıyla) olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tehalluku (ahlâklanması); sadece Hayy (diri) olanın **Allâh-u Te'âlâ** olduğunu idrak ederek, kendisinin ve diğer insanların hayatının emanet olduğunu anlamasıyla olur.

Bu makamda **Muhyiddîn ibni Arabî** *(Kuddise Sirruhû)* şöyle demiştir: "Her kim mahlûkatın hiçbir fiilinin aslında onlardan olmadığını bilirse, bu konudaki câhilliğinden kurtulur. Her kim de mahlûkatın hayatının bile onlara âit olmadığını idrak ederse, kendi varlığından da geçmiş olur. Yine böylece her kim mahlûkatın hakîkatinin adem yani yokluk olduğunu görüp idrak ederse, elbette hakîkate ulaşmış ve varlığından sıyrılmış olur." Bu manada şâir ne güzel söylemiştir:

مَنْ أَبْصَرَ الْخَلْقَ كَالسَّرَابِ ✲ فَقَدْ تَرَقّٰى عَنِ الْحِجَابِ

وَلَمْ يُشَاهِدْ بِهِ سِوَاهُ ✲ هُنَاكَ تُهْدٰى إِلَى الصَّوَابِ

"Her kim yaratıkları serap gibi görürse,
Muhakkak ki o, perdeden yükselmiş olur.

Her kim âlemde (gerçek diri olarak) O (Rahmâ)n'dan gayrını görmezse,
(Ki sen de bunu anlarsın) işte ancak o zaman doğruya iletilmiş olursun."

Kulun Bu İsm-i Şerîfin Hakîkatiyle Tehakkuku (hemhal olması) ise; **Allâh-u Te'âlâ**'nın istek ve emirleri karşısında, yıkayıcısının elindeki ölü gibi, hiç itiraz etmeyip her şeyi rıza ile kabul etmesiyle olur. Kul bu mertebeye ulaşınca ruhu dirilir, **Allâh-u Te'âlâ**'nın Kayyûmiyyeti (her şeyi ayakta ve diri tutma sıfatı) onda tecellî eder ve böylece o kişi sayesinde insanların gönülleri de, beldeleri de dirilir. İşte mürşid-i kâmillerde bu hal zuhûr etmektedir. Nitekim **Ebû Medyen el-Mağribî** *(Kuddise Sirruhû)* bu makamda şu güzel şiiri inşâd etmiştir:

تَحْيَا بِكُمْ كُلُّ أَرْضٍ تَنْزِلُونَ بِهَا ✲ كَأَنَّكُمْ فِي بِقَاعِ الْأَرْضِ أَمْطَارُ
وَتَشْتَهِي الْعَيْنُ فِيكُمْ مَنْظَرًا حَسَنًا ✲ كَأَنَّكُمْ فِي عُيُونِ النَّاسِ أَقْمَارُ

وَنُورُكُمْ يَهْتَدِي السَّارِي لِرُؤْيَتِهِ ✲ كَأَنَّكُمْ فِي ظَلَامِ اللَّيْلِ أَقْمَارُ
لَا أَوْحَشَ اللهُ رَبْعًا مِنْ زِيَارَتِكُمْ ✲ يَا مَنْ لَهُمْ فِي الحَشَا وَالقَلْبِ تِذْكَارُ

"Kendisinde konakladığınız her toprak sizinle hayat buluyor,
Sanki siz toprak parçalarına düşen yağmurlarsınız.

Göz sizdeki güzel görünümü (nûru görmek) arzular,
Sanki siz insanların gözlerinde dolunaylarsınız."

"Yürüyen sizin nûrunuzla yolunu görebiliyor,
Gece karanlıklarında sanki siz parlak aylarsınız.

Allah hiç bir hayatı sahibini sizin ziyaretinizden mahrum bırakmasın,
Ey o zatlar ki anılar içimizde ve kalbimizde diri durmaktadır."

Kayyûm ism-i şerîfi ise "Mahlûkatı koruyup idare eden ve işlerini düzenleyen" demektir.

Hasen-i Basrî *(Radıyallâhu Anh)* bu ism-i şerîf hakkında şöyle demiştir: "Kayyûm, iyi ya da kötü yaptıklarının karşılığını vermek için her canlının başında duran ve onu gözetleyendir. O, her şeyi bilir ve hiçbir şey O'na gizli kalmaz."

Hattâbî *(Rahimehullâh)* da şöyle demiştir: "Kayyûm, sonu olmayan ve varlığı dâim olandır."

Kayyûm ism-i şerîfi **Allâh-u Te'âlâ**'nın kusursuz güç, kuvvet ve üstünlüğe sahip olduğunu gösterir. O, yalnız başına kâimdir. Varlığını sürdürmek için hiçbir yönden kimseye ihtiyacı yoktur. O Kendi Kendine yetendir ve başkasına muhtaç değildir. O'nun dışında her şey O'na muhtaçtır. Her şeyi ayakta tutan ve koruyan yegâne varlık O'dur. O'nun desteği olmadan hiçbir şey ayakta duramaz ve varlığını devam ettiremez. Bu husus da O'nun mükemmel gücünü gösterir.

Allâh-u Te'âlâ'dan başka herkes O Yüce Zât'a muhtaçtır, o ise hiçbir şeye asla muhtaç değildir. Dolayısıyla **Allâh-u Te'âlâ** kemal sıfatlara sahip olma hususunda mükemmeldir. **Allâh-u Te'âlâ** bazı sıfatlarından kullarına bir nebze yansıtmıştır. Mesela bu hibesiyle kullarını gören ve işiten yapmıştır. Ama Kayyûm ism-i şerîfinden hiçbir kuluna bir nebze dahi nasip etmemiş, bilakis bu sıfatını Kendisine has kılmıştır.

Mahlûkatın kâim olması, **Allâh-u Te'âlâ**'nın onlara Hayy sıfatından emanet bir hayat bahşetmesine bağlı olduğu için Kayyûm ism-i şerîfi birçok yerde Hayy ism-i şerîfiyle birlikte zikredilmiştir.

Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'deki şu üç âyet-i kerîmede de böyledir:

﴿اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾

"Allâh ki, Kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur. (Başı sonu olmayan, Zât'ına ait bir hayatla) **Hayy'dır,** (yaratıklarını yönetme ve koruyup kollama işini dâima üstlenmiş bulunan bir) **Kayyûm'dur."** *(Bakara Sûresi:255'den)*

﴿الٓمٓ ۞ اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾

"Elif, Lâm, Mîm! Allâh ki Kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur. (Ezelî ve ebedî olan Zâtına âit bir hayatla) **Hayy'dır,** (yaratıklarını yönetme ve koruyup kollama işini dâima üstlenmiş bulunan bir) **Kayyûm'dur."** *(Âli 'Imrân Sûresi:1-2)*

﴿وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ﴾

"(Kıyamet günü) **bütün yüzler O Hayy ve Kayyûm** (olan, başı ve sonu olmayan, Zâtına âit bir hayata sahip olan, ayrıca yaratıklarını yönetme ve koruyup kollama işini devamlı üstlenmiş bulunan Allâh-u Te'âlâ) **için alçalmıştır."** *(Tâhâ Sûresi:111'den)*

Ayrıca bu üç sûrede Hayy ve Kayyûm isimlerinin bir arada geçmesinden dolayı bu âyet-i kerîmelerin İsm-i Âzam'ı ihtivâ etmiş olduğu hakkında hadîs-i şerîf de vârid olmuştur. Nitekim **Ebû Ümâme** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اسْمَ اللهِ الأَعْظَمَ لَفِي ثَلاثِ سُوَرٍ مِنَ الْقُرْآنِ؛ فِي سُورَةِ الْبَقَرَةِ، وَآلِ عِمْرَانَ، وَطٰهٰ»، فَالْتَمَسْتُهَا فَوَجَدْتُ فِي سُورَةِ الْبَقَرَةِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ؛ ﴿اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾، وَفِي سُورَةِ آلِ عِمْرَانَ؛ ﴿الٓمٓ ۞ اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾، وَفِي سُورَةِ طٰهٰ؛ ﴿وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ﴾.

"(Bir keresinde) **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **'Şüphesiz İsm-i Âzam Kur'ân-ı Kerîm'deki üç sûrededir; Bakara Sûresi'nde, Âl-i 'Imrân Sûresi'nde ve Tâhâ Sûresi'nde'** buyurdu. Ben de bunları aradım ve Bakara Sûresi(nin 255. âyet-i kerîmesi olan, Âyete'l-Kürsî(de ki):

﴿اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾

Âl-i 'Imrân Sûresi(nin evvlin)de:

﴿الٓمٓ ۞ اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾

Tâhâ Sûresi'nde ise (111. âyet-i kerîme olan):

﴿وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ﴾

(âyet-i kerîmesini) buldum." *(Hâkim, el-Müstedrek, no:1866, 1/686)*

Her iki ism-i şerîf **Allâh-u Te'âlâ**'nın bütün kemâl sıfatlarını, eksiksiz güç ve kudretini ve tamamen müstağnî (her şeyden ihtiyaçsız) oluşunu ihtivâ etmektedir. Bu yüzden bu iki ism-i şerîfle **Allâh-u Te'âlâ**'dan yardım dileyen kişi sanki bütün isim ve sıfatlarıyla **Allâh-u Te'âlâ**'dan yardım dilemiş gibi olur.

Bu nedenle sıkıntılardan, dert ve kederlerden, zorluk ve darlıklardan kurtulmak ve isteklere kavuşmak için **Allâh-u Te'âlâ**'dan bu iki ism-i şerîfle yardım dilemek daha tesirlidir.

Kulun, **Allâh-u Te'âlâ**'nın Kayyûm oluşunu bilmesinin faydaları hakkında şunlar söylenebilir:

Kul, **Allâh-u Te'âlâ**'nın bütün fiilî sıfatlarını içine alan Kayyûm ism-i şerîfini bildiğinde, her şeyin O'nun desteği ile ayakta kaldığını, varlığını devam ettirdiğini, her canlıyı O'nun hayatta tuttuğunu ve koruduğunu görür.

Bu makamda **Ebû Yezîd el-Bestâmî** *(Kuddise Sirruhû)* şöyle demiştir: "Tevekkül; **Allâh-u Te'âlâ**'dan başka yardımcı olmadığını, rızkı O'ndan başka verenin bulunmadığını ve amelleri O'ndan başka müşâhede edenin olmadığını görmektir."

İşte bunu idrak eden kişi **Allâh-u Te'âlâ**'nın kimseye muhtaç olmadan yalnız başına kâim olduğunu, O'nun dışındaki bütün varlıkların ancak O'nunla var olabildiklerini, varlıklarını devam ettirdiklerini, O'nun her şeyi düzenleyip idare ettiğini, kimini üstün tutup kimini alçalttığını, iyilik edenlere sevap, kötülük edenlere de azap ulaştırdığını müşâhede eder. Yine böylece **Allâh-u Te'âlâ**'nın kâim vasfına sâhip olmakla asla uyumadığını, zaten uyumanın O'nun şânına lâyık olmayacağını, kimine bol, kimine az rızık verirken herkese âdil davrandığını, asla şaşırmadığını, unutmadığını ve yanılmadığını anlar.

Kâinatı bu şekilde görmek ve anlamak, ancak ârîflerin ulaşabildiği bir mertebedir ki, idrak edilen bu mertebe Rubûbiyet mertebesidir. Bu mertebeden daha üstün olan mertebe ise ilâhlık mertebesidir ki, bu mertebe ancak peygamberlerin görebileceği bir mertebedir. Bu mertebede **Allâh-u Te'âlâ**'dan başka ilâh olmadığı, O'nun dışında her şeyin bâtıl ve geçersiz olduğu hakka'l-yakîn müşâhede edilir (gözle görmüşten öte gerçek bir bilgiyle anlaşılır).

Allâh-u Te'âlâ'dan başka bir **Rabb**in mevcûdiyeti imkansız olduğu gibi, O'ndan başka ilâhlığı yani ibadet olunmayı, kendisi için namaz kılınmayı, secde edilmeyi hak eden bir ilâhın mevcut olması da imkansızdır.

Allâh-u Te'âlâ'nın mükemmel isimlerine, sıfatlarına ve fiillerine mutlak itaatle birlikte sevgi beslemek gerekir. Bütün sevgilerin sonu işte bu sevgidir. Kayıtsız şartsız olarak yalnız O'na itaat edilir ve yalnız O'na ibadet edilir.

Hüküm ve karar verme yetkisi O'nundur. O'ndan başkasına yapılan bütün ibadetler geçersizdir ve sapıklıktır. O'ndan başkasını sevmek sahibine azap verir. O'nun dışında elde edileceği varsayılan her zenginlik gerçek yoksulluktur. O'nun rızasını kazanma dışında bir şeyle övünmek ve üstünlük iddia etmek asıl alçaklıktır ve küçüklüktür. O'ndan başkasında aranan her çokluk, aslında azlık ve muhtaçlıktır.

Varlıkların **Allâh-u Te'âlâ**'dan başka **Rabb**i olması mümkün olmadığı gibi onların **Allâh-u Te'âlâ**'dan başka ilâhının olması da mümkün değildir. Bütün istekler O'na gelip son bulur, bütün dilekler O'ndan istenir. O'nunla birlikte başka bir ilâhın bulunması da mümkün değildir. Gerçek ilâh O'dur. O, gerçek mülk sahibidir, hiçbir şeye muhtaç değildir ve hiç kimsenin yardımına ihtiyacı yoktur. Her şey O'nunla kâimdir (varlığını koruyabilmektedir), O'nun kâimliği kimseye bağlı değildir.

Evet! Varlık âleminde iki ilâhın bulunması mümkün değildir. Eğer varlık âleminde iki ilâh bulunmuş olsaydı, kâinatın düzeni bozulur ve hiçbir varlık mevcut olamazdı. Bu kâinatta, eşit seviyede ve birbirinden bağımsız halde iki fâilin (yaratıcının) olması mümkün değildir. Çünkü birinin bağımsız oluşu, ötekinin bağımsız oluşuna terstir. Birinin tam bağımsız oluşu, diğerinin **Rabb** olmasını engeller.

Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** bu hususa işareten:

﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللهُ لَفَسَدَتَا﴾

"Eğer o ikisinde (göklerde ve yerde) **Allâh'tan başka birtakım ilâhlar olsaydı, elbette o ikisi** (de, kendilerinde yaşayan tüm varlıklar da çoktan) **fesâda uğramış** (ve tümden yıkılmış)**tı"** *(Enbiyâ Sûresi:22'den)* buyurmaktadır. Nitekim iki veya daha fazla yöneticinin karıştığı yönetim hiçbir zaman düzenli yürümez. Âlemlerde görülen düzen ise şunu açıkça ifade etmektedir ki; ilâh ancak bir tanedir, bu nedenle de düzeni asla değiştirilememektedir.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tealluku (manasını bilip, o ism-i şerîfin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); **Allâh-u Te'âlâ**'nın her şeyi ayakta tutan Zât olduğunu idrak ederek her hususta O'nunla yetinmesi ve hiçbir emrine karşı gelmemesiyle olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tehalluku (ahlâklanması); bakmakla yükümlü olduğu herkesin ihtiyaçlarını elinden geldiği kadar gidermesi ve onlara yardım etmesiyle olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfin Hakîkatiyle Tehakkuku (hem hal olması) ise; mârifetullâh ile yükselip mahlûkatı hidâyete ulaştırmak için tesirli olmasıyla olur.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* birçok duasında, **Allâh-u Te'âlâ**'nın Hayy ve Kayyûm olduğunu zikredip O'nu tebcil ve ta'zîm ederek **Rabb**ine yalvarmıştır. Bu konuda birkaç hadîs-i şerîf arzedecek olursak:

1) Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edildiğine göre **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e bir şey sıkıntı verdiğinde:

«يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ.»

"Ey Hayy (kendisi hakîki hayat sahibi olan) **ve ey Kayyûm** (mahlukāta hayat verip onları ayakta tutan)! **Sadece Senin rahmetinden yardım talep ediyorum"** derdi. *(Tirmizî, Kitâbu'd-de'avât:92, no:3524, 5/539)*

Kendisiyle yardım istenilen rahmet, mahluk (yaratılmış bir acıma duygusu değildir, ancak **Allâh-u Te'âlâ**'nın Zâtına âit sıfatı olan kadîm ve ezelî bir rahmettir ki bu sıfat **Allâh-u Te'âlâ**'nın Zâtı ile kāim olduğu için mahluk olamaz. Nitekim:

«أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ.»

"(Yâ Rabbi!) Senin izzetine (ve üstünlüğünle) sığınırım" diyerek dua eden kişi de **Allâh-u Te'âlâ**'nın Azîz ism-i şerîfinin delâlet ettiği kadîm (ezelî) olan ve mahluk olmayan izzet sıfatından sığınma talep etmektedir. Yoksa **Allâh-u Te'âlâ**'nın müminleri azîz etmek için yarattığı mahlûk bir izzete sığınmış demek değildir.

Bütün bu sözler **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in:

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ»

"Allâh-u Te'âlâ'nın o tastamam olan kelimelerine sığınırım" *(Müslim, Zikr:16, no:7053, 8/76)* duası hakkında Ehl-i Sünnet'in görüşünü doğrulamaktadır. Nitekim Ehl-i Sünnet burada **Allâh-u Te'âlâ**'ya izâfe edilen "Kelimeler"in mahluk (yaratılmış) olmadığı görüşündedir. Çünkü onlara göre mahluk olandan sığınma talep edilemez. Meleklerin diliyle anlatılan:

﴿رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا﴾

"Ey Rabbimiz! Rahmet ve ilim bakımından Sen her şeyi kuşatmışsındır" *(Ğâfir Sûresi:7'den)* âyet-i kerîmesindeki rahmet ise her şeyi kuşatıp saran ve sonradan yaratılanlara yaratıldıkları dönemden sonra taalluk eden bir sıfat olarak zikredilmektedir.

Yine **Allâh-u Te'âlâ**'nın:

﴿وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ﴾

"Rahmetim (dünyada mümin-kâfir dahil) **her şeyi kaplamıştır"** *(A'râf Sûresi:156'dan)* âyet-i kerîmesindeki ifadesi de bu anlamdadır. Nasıl ki ilmi her şeyi kuşatıp sarmışsa, aynı şekilde merhameti de her şeyi kuşatıp sarmıştır. Ama buradaki rahmet, diğerinden farklı olarak, sonradan yaratılanlara taalluku hâdis olan bir merhamettir.

2) Ebû Abdirrahmân el-Cühenî *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمٰنِ الْجُهَنِيِّ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَالَ: أَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، غُفِرَ لَهُ وَإِنْ كَانَ فَرَّ مِنَ الزَّحْفِ.»

"Her kim (İbni Ebî Şeybe'nin rivayetine göre 3 kere):

«أَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»

'Kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan, O Hayy ve Kayyum olan, O çok büyük Allah'tan mağfiret dilerim ve O'na tevbe ederim' derse, harpten kaçmış (en büyük günahı yapmış) **da olsa, onun için** (günahları) **bağışlanır."** *(Tirmizî, De'avât:118, no:3577, 5/568; İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, no:30063, 10/300)*

3) İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

"Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* gece namazına kalktığında:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ، اَللّٰهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، أَنْتَ إِلٰهِي لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ.»

'Ey Allâh! Hamd Sana mahsustur. Sen göklerin, yerlerin ve içindekilerin nûrusun. Hamd Sana mahsustur. Sen gökleri ve yerleri ayakta tutansın. Hamd Sana mahsustur. Sen göklerin, yerlerin ve içindekilerin Rabbisin. Sen Hakk'sın, vaadin haktır, buyurduğun haktır, Sana kavuşmak haktır, cennet haktır, cehennem haktır, peygamberler haktır ve kıyâmet (günü) **haktır.**

Ey Allâh! Ancak Sana teslim oldum, ancak Sana îman ettim, ancak Sana güvendim, ancak Sana yöneldim, ancak Senin (inâyetin)**le** (düşmanlara) **karşı geldim ve ancak Senin hükmüne davet ettim. Öyleyse benim** (yapmamam gerekirken) **yaptığım,** (yapmam gerekirken) **geri bıraktığım, gizlediğim ve açıkladığım şeyleri** (bütün günahlarımı) **affet. Sen benim İlâhımsın, Senden başka hiçbir ilâh yoktur'** diye dua ederdi." *(Buhârî, Tevhîd:35, no:7060, 6/2724; Tirmizî, De'avât:29, no:3418, 5/418; İbni Mâce, İkāmetü's-salât:180, no:1355, 1/430)*

4) Enes *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّهُ كَانَ مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَالِسًا وَرَجُلٌ يُصَلِّي، ثُمَّ دَعَا: اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدُ، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَنَّانُ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَقَدْ دَعَا اللهَ بِاسْمِهِ الْعَظِيمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ، وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أَعْطَى.»

"(Bir keresinde ben) **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ile beraber otururken bir adam namaz kılıyordu. (Namazdan) sonra:

«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدُ، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَنَّانُ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ»

'Ey **Allâh**! Ben Senden (şu isimlerin hürmetine) istiyorum ki; gerçekten bütün hamdler ancak Sana mahsustur, Senden başka hiçbir ilâh yoktur, Sen çok lütufkârsın, gökleri ve yerleri eşsiz yaratansın. Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey Hayy! Ey Kayyûm!' diye dua etti. Bunun üzerine **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **'Andolsun ki elbette o, Allâh'ın en büyük ismiyle O'ndan dilekte bulundu ki, Kendisine o isimle dua edilince kabul eder, Kendisinden onunla bir şey istenince verir'** buyurdu." *(Ebû Dâvûd, Vitr:23, no:1497, 1/554)*

5) Zeyd ibni Sâbit *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: أَصَابَنِي أَرَقُ اللَّيْلِ، فَشَكَوْتُ ذٰلِكَ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «قُلِ: اَللّٰهُمَّ غَارَتِ النُّجُومُ، وَهَدَأَتِ الْعُيُونُ، وَأَنْتَ حَيٌّ قَيُّومٌ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ! أَنِمْ عَيْنِي وَأَهْدِئْ لَيْلِي»، فَقُلْتُهَا فَذَهَبَ عَنِّي.

"(Bir keresinde) bana gece uykusuzluğu isabet etti, ben de bunu **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e şikayet ettim. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de bana:

«اَللّٰهُمَّ غَارَتِ النُّجُومُ وَهَدَأَتِ الْعُيُونُ وَأَنْتَ حَيٌّ قَيُّومٌ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ! أَنِمْ عَيْنِي وَأَهْدِئْ لَيْلِي.»

'Ey Allâh! Yıldızlar battı, gözler sâkinleşti, Sen ise gerçek hayat sahibisin ve her şeyi hakkıyla yönetensin. Ey Hayy ve Kayyûm olan Allâh! Gözümü uyut ve gecemi sâkinleştir' de' buyurdu. Ben bu duayı okudum ve o hastalık benden gitti." *(Taberânî, el-Mu'cemu'l-kebîr, no:4817, 5/124)*

6) Enes *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ يَقُولُ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِفَاطِمَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا: «مَا يَمْنَعُكِ أَنْ تَقُولِي مَا أُوصِيكِ بِهِ، إِذَا أَصْبَحْتِ وَإِذَا أَمْسَيْتِ: يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ! بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ، أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ.»

"(Bir kere) **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* (kızı) **Fâtıma** *(Radıyallâhu Anhâ)*ya: **'Sabahladığında ve akşamladığında, benim sana okumanı tavsiye edeceğim şu duayı okumaktan seni ne engelliyor** (ki bunu okumuyorsun)**?!** (İşte o dua şudur:)

«يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ! بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ،
أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ»

'Ey Hayy ve Kayyûm olan Allâh! Ancak Senin rahmetinden yardım istiyorum. Benim bütün işlerimi düzelt ve beni göz açıp kapayıncaya kadar (az bir zaman dahi olsa) **asla nefsim**(in elin)**e bırakma'** buyurdu." *(Sünenü'n-Nesâî, Amelü'l-yevmi ve'l-leyle, no:10405, 6/147; Hâkim, el-Müstedrek, no:1936, 1/545)*

7) İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللهِ تَعَالَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ: «اَللّٰهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ -لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ-، أَنْ تُضِلَّنِي. أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْجِنُّ وَالْإِنْسُ يَمُوتُونَ.»

"**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* (îman üzere sebât dilerken):

«اَللّٰهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ -لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ-، أَنْ تُضِلَّنِي. أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْجِنُّ وَالْإِنْسُ يَمُوتُونَ.»

'Ey Allâh! Ancak Sana teslim oldum, ancak Sana îman ettim, ancak Sana güvendim, ancak Sana yöneldim ve ancak Senin (nusretin)**le** (düşmanlara) **karşı geldim. Ey Allâh! Beni** (hak yoldan) **saptırmandan Senin izzetine** (ve ululuğuna) **sığınırım. Senden başka ilâh yoktur. Hiç ölmeyecek diri ancak Sensin. Cinler ve insanlar ise ölürler'** diyerek dua ederdi." *(Müslim, Zikr:18, no:7074, 8/80)*

(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:97-100; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:69-72; Mâu'l-'Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtıkı'l-fetk, sh:335-336; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:519-520; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:104-107; 'Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:188-191; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:294-296)

«اَلْحَيُّ» VE «اَلْقَيُّومُ» İSM-İ ŞERÎFLERİNİN BAZI HAVÂSSI

1) Hayy ism-i şerîfini çokça zikreden kişinin kalbi tevhîdin nurlarıyla dolar.

2) Hayy ism-i şerîfini her farz namazdan sonra 18 defa zikretmeye devam eden kişi, zâhirî ve bâtinî bütün hastalıklarından şifâya kavuşur ve **Allâh-u Te'âlâ** vefatından sonra onu şehidler gibi diri kılar.

3) Hayy ism-i şerîfini farz namazlardan sonra zikretmeye devam eden kişi, mahlûkat arasında çok güzel hâtıralarla anılmaya devam eder.

4) Hayy ism-i şerîfini 300.000 kere zikreden kişi dermansız dertlere mübtelâ olmaz ve hastalıkları yok denecek kadar azalır.

5) Her sabah 27 kere «يَا حَيُّ» şeklinde zikreden kişinin ömrü uzun ve âfiyeti dâim olur. Ayrıca kalbi de tevhid nûruyla dolar.

Başka rivayetlere göre ise bu hasletlere ulaşmak için bu şekilde her gün 280 kere zikretmek gerekir.

6) Kayyûm ism-i şerîfinin zikriyle meşgul olan kişinin zâhirî ve bâtinî bütün işlerini **Allâh-u Te'âlâ** idare edip yönetir.

7) Kayyûm ism-i şerîfini zikreden kişinin uykusu az olur.

8) Seher vaktinde Kayyûm ism-i şerîfini zikretmeye devam eden kişi, mahlûkatın kalplerinde tasarruf sahibi olur.

9) Yedi gün boyunca imsak vaktinden güneş doğuncaya kadar «يَا قَيُّومُ» zikrine devam eden kişi her hususta muvaffak (başarılı) olup birçok güzel hasletlere nâil olur.

10) Her farz namazdan sonra 174 kere «يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ» diye zikreden kişi bütün mahlûkatta **Allâh-u Te'âlâ**'nın hârikulâde olan işlerini müşâhede eder ve bütün işlerindeki sebepler kendisi için kolaylaşır.

11) Savaşta sancağın üzerine «يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ» zikri yazılırsa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle o sancağın bulunduğu ordu gâlip olur.

12) Her gün «يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ» zikrini 184 defa okuyan kişinin, bütün istekleri **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle hâsıl olur.

13) Denizde fırtınaya tutulan kişi «يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ» diye zikrederse, **Allâh-u Te'âlâ** onu selâmetle sahile kavuşturur.

14) Sabah namazının sünnetiyle farzı arasında 40 kere:

«يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ! لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ»

"Ey Hayy ve ey Kayyûm (olan Allâh)! Senden başka hiçbir ilâh yoktur" zikrine devam eden kişinin kalbi mânen dirilir.

15) Bu iki ism-i şerîfle kâim olan zikir ve dua aşağıda zikredilecektir ki, bu dua her murada ermek, dileklerin tamamının hâsıl olması için okunmaktadır ve bütün sevinçlerin kemaline bununla kavuşulur.

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِتَضَوُّعِ نَسِيمِ نَسَمَاتِ أَرْوَاحِ رَيْحَانِ جَوَاهِرِ ثُغُورِ بُحُورِ نُورِ أَنْوَارِ سِرِّ اسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الَّذِي رَوَّيْتَ بِهِ عَطَشَ أَكْبَادِ وَارِدِي حَوْضِكَ، وَقَاصِدِي سُبُوحِ سِرِّكَ، يَا مَنْ لَهُ الْاِسْمُ الْأَعْظَمُ وَهُوَ أَعْظَمُ، يَا مَنْ تَقَادَمَ عُلَاهُ عَلَى الْقِدَمِ وَهُوَ أَقْدَمُ، يَا مَنْ لَيْسَ لَهُ حَدٌّ فَيُعْلَمُ وَهُوَ أَعْلَمُ، أَسْأَلُكَ بِحَقِّ اسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ وَبِنُورِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ الْأَكْرَمِ، وَبِمَا جَرٰى بِهِ الْقَلَمُ، وَبِمَا فَدَيْتَ بِهِ الذَّبِيحَ إِسْمَاعِيلَ فَسَلَّمَ، وَبِمَا نَجَّيْتَ بِهِ يُونُسَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ وَظُلُمَاتِ أَحْشَائِهِ فَسَبَّحَ وَقَدَّسَ وَنَدِمَ وَرَجَعَ وَقَالَ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، وَأَسْأَلُكَ بِمَا رَفَعْتَ بِهِ إِدْرِيسَ، وَبِمَا نَجَّيْتَ بِهِ نُوحًا مِنَ الْغَرَقِ، وَبِمَا كَلَّمْتَ بِهِ مُوسٰى وَنَجَّيْتَهُ مِنْ فِرْعَوْنَ، وَبِمَا نَجَّيْتَ بِهِ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلَكَ، وَالْكُلُّ بِبَرَكَةِ اسْمِكَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ وَبِمَا أَنْطَقْتَ بِهِ عِيسٰى وَبِمَا اصْطَفَيْتَ بِهِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَجَبْتَ دُعَاءَهُمْ وَسُؤَالَهُمْ بِاسْمِكَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُنْجِحَ مَطَالِبِي كُلَّهَا وَأَنْ تُسَخِّرَ لِيَ الْمُلْكَ وَالْمَلَكُوتَ وَأَنْ تُجْرِيَ سَحَائِبَ لُطْفِكَ الْخَفِيِّ بِمُرَادِي، وَتَقْضِيَ حَوَائِجِي بِاسْمِكَ الَّذِي نَجَّيْتَ بِهِ مَنْ نَجَا وَأَهْلَكْتَ بِهِ مَنْ هَلَكَ، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ! أَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ أَنْ تَجْعَلَ قَلْبِي حَيًّا بِنُورِ مَعْرِفَتِكَ أَبَدًا، وَوَفِّقْنِي لِطَاعَتِكَ سَرْمَدًا وَيَسِّرْ لَنَا

رِزْقَنَا وَبَارِكْ لَنَا فِيهِ وَالْطُفْ بِنَا فِيمَا قَدَّرْتَهُ عَلَيْنَا يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ! يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ، يَا هُو! يَا لَطِيفُ! يَا رَبُّ! يَا وَدُودُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!

أَجِبْ أَيُّهَا السَّيِّدُ جَبْرَائِيلُ وَمُدَّنِي بِعَوَالِمِ الْمُلْكِ، آمِينَ.»

Ey Allah! Muhakkak ben Senden O büyük, O mukaddes sırrını arayanların ve havzına gelenlerin ciğerlerinin susuzluğunu kendisiyle kandırdığın O çok büyük İsminin (İsm-i Âzâmının) sırrının nurlarının nurunun denizlerinin koylarının mücevherlerinin reyhan gibi kokan hoş kokularının esintilerinin nesîminin yayılan kokusu hürmetine istekte bulunuyorum.

Ey Kendisi en büyük olup İsm-i Âzam Zâtına mahsus olan! Ey Kendisi her şeyden Kadim olup, yüceliği kıdemde kadim olan. Ey Kendisi en iyi bilen! Kendisinin bilinen bir sınırı bulunmayan!

Ben Senden o büyük, o pek büyük ismin hakkı için, o keremli, o en keremli cemâlinin nûru için, o kaleminin yazdıkları bahşı için, o kurbanlık **İsmâ'îl** *(Aleyhisselâm)*a fidye olarak gönderip onu selâmete erdirdiğin kurbanın hâtırı için, kendisi ile balığın karnında ve iç organlarının karanlıklarında **Yûnus** *(Aleyhisselâm)*ı kurtardığın o dua hakkı için ki, o Seni tesbih ve takdis edip pişmanlık ve rucûnu ifade etmek üzere: **'Senden başka hiçbir ilâh yoktur.** (Haksız yere bir kuluna belâ vermekten ve beni kurtarmak dâhil herhangi bir şeyden âciz kalmaktan, uzaklık ve) **tesbih Sana! Gerçekten de ben** (Senden izinsiz ümmetimi bırakıp hicret ederek kendimi tehlikeye arz ettiğim için, nefsine yazık eden) **zâlimlerden oldum'** demişti.

Yine ben Senden **İdrîs** *(Aleyhisselâm)*ı kendisiyle yüksek mekana (4. kat semâya) kaldırdığın ism-i şerîfler hürmetine, **Nûh** *(Aleyhisselâm)*ı boğulmaktan kurtardığın ism-i şerîfler hürmetine, **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)* ile konuştuğun ve onu **Firavun**'dan kurtardığın ism-i şerîflerin hürmetine, dostun **İbrâhîm** *(Aleyhisselâm)*ı kendisiyle kurtardığın ism-i şerîflerin hürmetine -ki bütün bunlar Hayy ve Kayyûm ism-i şerîflerinin bereketiyledir- ve **İsâ** *(Aleyhisselâm)*ı (beşikteyken) kendisiyle konuşturduğun ism-i şerîflerin hürmetine, **Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*i kendisiyle seçkin kıldığın ism-i şerîflerin hürmetine, bütün peygamberlerin dualarını ve dileklerini kendisiyle kabul ettiğin o Hayy ve Kayyûm ism-i şerîfleri hürmetine. Senden dilerim ki benim bütün isteklerimi yerine getiresin, mülk ve melekûtu bana müsahhar kılasın (maddî ve mânevî âlemleri emrime veresin), o gizli lütfunun bulutlarını benim murâdımı yerine getirmek için yürütesin ve kurtulanları kendisiyle kurtardığın, helak olanları da kendisiyle helak ettiğin o ism-i şerîfin ile hâcetlerimi göresin. Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Tesbih Sana! Gerçekten de ben zâlimlerden oldum.

Yâ Hayyu! Yâ Kayyûm! Ey **Allâh**! Ben Senden dilerim ki, marifetinin nûruyla kalbimi ebediyen diri kılasın. Sen beni sürekli taatına muvaffak kıl.

Sen rızkımızı (kazanmayı) bize kolay eyle, onu bize bereketli eyle, hakkımızda takdir buyurduklarında bize lütfunla muâmele eyle. Yâ Hayyu! Yâ Kayyûm! Ey acıyanların en merhametlisi! O Rahîm olan **Rab**(lerin)den söz(üy)le bir selâm (kavl-i şerîfinde vaad ettiğin selâmına bizleri nâil eyle)! Yâ Hû! Yâ Latîf! Yâ **Rabb**! Yâ Vedûd! Yâ Ze'l-celâli ve'l-ikrâm!

Ey **Cebrâîl** Efendim! Sen ('Âmîn' diyerek duama) icâbet eyle ve bana mülk âlemleri(nin kuvvetleri)yle yardım eyle. Âmîn!"

(Ahmed el-Bûnî, Şemsü'l-me'ârif, yazma nüsha, sh:1062-1063 matbû' nüsha, 4/76-77; Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât sh:45-46; Mâu'l-'Ayneyn, Fâtiku'r-ratk, sh:335-336; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:97-100; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ, sh:69-72; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:519-520; Seyyid Süleyman, Kenzü'l-havâs, 1/130-133; 'Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ, sh:188-191; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:294-296)

ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMELERİ VE HAVÂSSI

AHMED ED-DERDÎR HAZRETLERİ'NE AİT ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMESİ

31. Beyt-i Şerîf

وَيَا بَاعِثُ ابْعَثْنَا عَلَى خَيْرِ حَالَةٍ
شَهِيدٌ فَأَشْهِدْنَا عُلَاكَ بِجَمْعِنَا

***"Ey Dirilten! Sen bizi en hayırlı hâl üzere ba's eyle** (dirilt).*
Ey Şehîd! Sen hepimizi birlikte yüceliğine şâhit eyle."

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, âhirette en güzel bir sûrette dirilmek ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın cemâlini müşâhede edebilmek için 573 kere okunur.

32. Beyt-i Şerîf

وَيَا حَقُّ حَقِّقْنَا بِسِرٍّ مُقَدَّسٍ
وَكِيلٌ تَوَكَّلْنَا عَلَيْكَ بِكَ اكْفِنَا

"Ey Hakk! Sen bizi mukaddes sırrın** (olan ihlâsın) **hakîkatine eriştir.
Vekîlsin! Ancak Sana tevekkül ettik, Sen ancak Seninle bize kâfi gel."

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, mukaddes (kutsal ve mânevî) sırlara erişmek ve **Allâh-u Te'âlâ**'ya tevekkül edip karşılığında O'nun her işimize kâfi gelmesi için 108 kere okunur.

33. Beyt-i Şerîf

قَوِيٌّ مَتِينٌ قَوِّ عَزْمِي وَهِمَّتِي
وَلِيٌّ حَمِيدٌ لَيْسَ إِلَّا لَكَ الثَّنَا

"Ey Kaviyy! Ey Metîn!** (Sana kavuşma) **azmimi ve irâdemi güçlendir.
Ey Veliy! Ey Hamîd! Övgü** (ve hamd) **ancak Sana mahsustur."

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, her hususta kuvvet, güçlü irade, kararlılık, istikrar ve ciddiyet kazanmak, ayrıca **Allâh-u Te'âlâ**'nın ihsanlarına nâil olmak için 500 kere okunur.

34. Beyt-i Şerîf

وَيَا مُحْصِيَ الْأَشْيَاءِ يَا مُبْدِئَ الْوَرٰى
تَعَطَّفْ عَلَيْنَا بِالْمَسَرَّةِ وَالْهَنَا

"Ey varlıkların tümünü sayan! Ey tüm halkı yoktan yaratan!
Sen bize sevinç ve ferahlık bağışla."

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, dünyada ve âhirette mesrur (sevinçli), neşeli, huzurlu ve âfiyetli olmak için 148 kere okunur. *(Ahmed es-Sâvî, Şerhu'l-Manzûmeti'd-Derdîriyye, sh:127-129)*

ABDÜLKÂDİR EL-GEYLÂNÎ HAZRETLERİ'NİN ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMESİ

31. Beyt-i Şerîf

حَمِدْتُكَ يَا حَمِيدُ حَمْدَ مُوَحِّدٍ
وَيَا مُحْصِيَ الزَّلَّاتِ سِتْرَكَ فَاسْبِلاَ

"Ey Hamîd! Ben Sana tevhid edici biri olarak hamdettim.
Ey** (kullarının) **zelleleri**(ni) **sayan** (bilen)**!** (Onlar üzerine) **örtünü sarkıt."

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîf itibar artışı ve zor işlerin kolayca hallolması için 62 kere okunur.

2) Bu beyt-i şerîf günahların bağışlanması için 148 kere okunur.

32. Beyt-i Şerîf

إِلٰهِي مُبْدِئَ الْفَتْحِ لِي أَنْتَ وَالْهُدٰى
مُعِيدُ لِمآ فِي الْكَوْنِ إِنْ بَدَا أَوْ خَلاَ

"İlâhî! Benim için fetih ve hidayetleri başlatıp yaratan ancak Sensin. Bu âlemde görünen-görünmeyen her şeyi diriltecek de ancak Sensin."

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîf birçok hikmete, mânevî fetihlere ve hidâyete kavuşmak, bir de zekânın artması için 56 kere okunur.

2) Bu beyt-i şerîf unutkanlıktan kurtulmak ve kararsız kalınan işlerde hayırlı bir kapının açılması için 124 kere okunur.

33. Beyt-i Şerîf

سَأَلْتُكَ يَا مُحْيِي حَيَاةً هَنِيئَةً

أَمِتْ يَا مُمِيتُ أَعْدَاءَ دِينِي مُعَجِّلاَ

"Ey Muhyî! Ben Senden âfiyetli bir hayat diler*(im diye sana dua et)***dim. Ey Mümît! Dînimin düşmanlarını âcilen öldür"****(diye Sana niyaz ettim).***

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîf âfiyetli ve huzurlu bir hayat sürmek için 68 kere okunur.

2) Bu bet-i şerîf kötü huyların ve şehvetlerin son bulması, ayrıca kâfir ve zâlimlerin helâk olması için 490 kere okunur.

34. Beyt-i Şerîf

وَيَا حَيُّ أَحْيِي مَيْتَ قَلْبِي بِذِكْرِكَ الْـ

قَدِيمِ فَكُنْ قَيُّومُ سِرِّي مُوَصِّلاَ

"Ey Hayy! Ölü kalbimi kadîm olan zikrinle ihyâ eyle. Ey Kayyûm! Sen benim iç âlemimi *(mânevî âlemine kavuşturup)* ***vâsıl eyle"***

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîf mânen diri olmak ve kalbin sâfiyete kavuşması için 18 kere okunur.

2) Her hususta **Allâh-u Te'âlâ**'nın verdiği bir kuvvetle kâim olmak ve bedendeki latîfelerin mânevî âlemdeki asıllarına kavuşması için 156 kere okunur. *(Seyyid İsmâ'îl ibni Seyyid Muhammed Sa'îd el-Kādirî, el-Füyûzâtü'r-Rabbâniyye fi'l-meâsiri ve'l-evrâdi'l-Kādiriyye, sh:55; Seyyid Muhammed Ali en-Nakşebendî el-Kādirî, et-Tâil mine'l-füyûzât ve'd-delâil, sh:213-214)*